

رساله فرگلیاتند

حشر رساله

مؤلف
بدیع الزمان سعید نوری

بُشْرَى حَقِيقَتِنَّ

باب شفقت و عبودیت محمدیه در علیه الصلوة والسلام اسم مجتب و رحیمک جلوه‌سیدر.

هیچ ممکن‌میدرکه: اُك ادنا بر حاجتی، اُك ادنا بر مخلوق‌دن کوروب کمال شفقتله او مادیغی پردن اسعاف ایدن و اُك کیزلى برسی، اُك کیزلى بر مخلوق‌دن ایشیدوب امداد ایدن، لسان حال وقال ایله ایستینلن هر شیعه اجابت ایدن نهایتسز بر شفقت و بر مرحمت صاحبی بر رب؛ اُك بویوک بر عبدالدن (حاشیه)،

اُك سوکیلی بر مخلوق‌دن اُك بویوک حاجتی کوروب بیتیرمین، اسعاف ایتمسین، اُك یوکسک دعایی ایشیدوب قبول ایتمسین! اوت، مثلاً حیواناتک ضعفیلرینک و یاورولرینک رزق و تربیه لری خصوصنده کورون لطف و سهولتی کوستربیورکه: شو کائناڭك مالکی، نهایسز بر رحمت ایله روپیت ایدر. روپیتینده بو درجه رحیمانه بر شفقت، هیچ قابل‌میدرکه: مخلوقاتک اُك افضلنک اُك کوزل دعا‌سی قبول ایتمسین. بو حقیقتی اون طقوزنجی سوزده ایضاح ایتدیکم وجهله، شوراده دخی مکرراً شویله بیان ایدەلم:

اُي نفسملە برابر بنى دیكلە يىن آرقداش! حکایەتى
تمثیلیده دیشىدك: براطە ده بر اجتماع وار. بر یاور اکرم
بر نطق او قويور. اونك اشارت ایتدیكى حقیقت شویله
درکە: كل! بو زماندىن تجرد ایدوب، فکراً عصر
سعادةه و خيلاً جزيرة العريبه كیدييورز. تاكه رسول
اکرمی ﷺ وظيفه باشندە و عبودیت ایچنده کوروب،
زيارت ایدرزر. باق! او ذات ناصلكە رسالتىله، هدايتىله
سعادة ایدىيە نىڭ سېب حصولى و وسیلەء وصولىدۇر.

(حاشیه): اوت، بىك اوچىوز ئالى سنه سلطنت سوره ن وسلطنتى دوام ایدن وأكىز زماندە اوچىوز اللئى ميليوندن زىياده رعيتى بولنان وھر كون بوتون رعيتى اوتكىله تجدید بىمعت ایدن و اونك كمالاتىن شهادت ایدن و كمال اطااعته اومارىنە انقياد ایدن و آراضك نصفى و نوع بىشك خمسى او ذاتك صبىي ایله صبغىلانسە، يعنى معنوى رنگىلە رنگىلنسە و او ذات او تارك محبوب قولۇي و مرىئى أرواحى اولسى؛ ئالىتە او ذات، شو كائاتىدە تصرف ایدن رىبک اُك بویوک عىديدەر. هم اكىز انواع كائاتى او ذاتك بىر مېۋە معجزە سەنى طاشىمۇق صورتىلە اونك وظيفە سەنى ومامورىتى القىشاڭاسە، ئالىتە او ذات؛ شو كائاتى خالقىنڭ اُك سوکىلی مخلوق‌قدىر. هم بوتون انسانىتى، بوتون استعدادىلە ايستىدىكى يقا كىي بر حاجتى كە: او حاجت ايسە انسانى اسفل ساقلىتنىن اعلائى عليهنچىقارىيور. ئالىتە او حاجت، اُك بویوک بر حاجتىدەر و اُك بویوک بىر عبد، عمومك نامنە اونى قاضى الحاجاتىن اىستە يە جىك..

بالشاهده اك كيزلى بر ذيحياتك اك كيزلى بر آرزومنى، اك خفيف بر نيازىنى كورور، ايشيدير، قبول ايدر، مرحمت ايدر. لسان حال ايله ده اولسە اجابت ايدر. اويله صورت حكيمانه، بصيرانه، رحيمانه ده وير و اجابت ايدر كه: شىمە بيراقماز او تربىه وتدبىر؛ اويله سميع وبصيره مخصوص، اويله بر كريم و رحيمه خاقدار.

عجا، بوتون بىنى آدمى آرقە سنه آلوب شو ارض اوستنده طوروب، عرش اعظمە متوجهان اول قالدىروب، نوع بىشك خلاصە عبودىتىنی جامع حقىقت عبدىت احمدىه عليه اصالة والسلام اىچنده دعا ايدن شو شرف نوع انسان وفريد كون و زمان اولان فخر كائنات عليه الصلاة والسلام نه اىسته يور دىكلە يە لم. باق، كندىنه و امتنە سعادت ابديه اىسته يور. بقا اىسته يور. جنت اىسته يور. هم، موجودات آينىن لرنە جماللىرىنى كوسترهن بوتون اسماء قدسيهء الهىيە ايله برابر اىسته يور. او اسمادن شفاعت طلب ايدبىور؛ كوريپورسک. اكرا آخرتك حسابىز اسباب موجبه سى، دلائل وجودى اولماسه ايدى، يالكز شو ذاتك تك دعاسي، بهارمىزك

ايشيدىروب وجده كيتروب دعاسىنە «آمين، اللهم آمين» ديدبىتىبور (حاشىه).

باق، هم اويله سميع و كريم بر قديردن؛ اويله بصير و رحيم بر عليمدن سعادت وبقايى اىسته يور كه:

(حاشىه) اوت شو عالىك متصرف بتون تصرفاتى بالشاهده شعرانه، عليمانه، حكيمانه اولدىغى حالدە، هىچ برجھەلە مىكن دىكىلدر كە: او متصرف، كىدى مصنوعاتى اىچنده اك ممتاز بىر فەرك حركاتته شعورى واطلاعى بولنماسىن. هم هىچ بىر جەھەلە مىكن دىكىلدر كە: او متصرف عليم، او فەرماتازك حركاتته و دعواهاته (دعالىنىه) اطلاعى بولنديغى حالدە او كاقارشى لاقيد قالسىن، اهمىت ويرمىسىن. هم هىچ بىر جەھەلە مىكن دىكىلدر كە: او متصرف قىدىر رحيم؛ اوئىڭ دعالىزىنە لاقيد قالدىغى حالدە، او دعالىز قىول اىتىسىن. اوت، ذات احمدىه ناك (ع ص س م) نورىلە عالىك شكلى دكىشىدى. انسان وبوتون كائناتك ماهىت حقىقىه لرى او نور، او ضىا ايلە انكشاف اىتىدى و كوروندى كە: شو كائناتك موجوداتى؛ اسماء اللهى بى او قوتان بىر مكتوبات صمدانىه، بىر موظف مأمور وبقايى مظھر قىمتدار و معنيدار بىر موجودىلر. اكرا او نور اولماسايدى، موجودات فناء مطلقە محکوم و قىمىسىز، معنائز، فالدە سىز، عىث، قارمه قارىشىق، تصادف او بىوخاغى بى ظلمت او هام اىچنده قالىرىدى.. ايشتە، شو سىرنىدر كە: انسانلر ذات احمدىه (ع ص س م) نك دعاسىنە امن ديدكلىرى كېيى، عرش و فرىش و ثرادن ثرىيابه قدر بوتون موجودات اوئىڭ نورىلە افسخار ايدوب، علاقە دارلىك كوشىپورلى. ذاتاً عبودىت احمدىه نك (ع ص م) روحى، دعا دادر. بلك، كائناتك حركاتى و خدماتى، بىنۇغ دعا دادر.. مىلا بر چىركەدە گلک حركىتى؛ خالقىدىن بىراغاج او مالاسىنە بىنۇغى دعا دادر.

نیجه: مادام دنیاده حیات وار؛ البتہ انسانلردن حیاتک سرینی اکلایانلر و حیاتنی سوء استعمال ایتمه یتلر دار بقاده و جنت باقیه ده حیات باقیه یه مظہر اوله جقلدر. آمنا. و هم ناصلکه: بر یوزنده بولنان پارلاق شیلرک، کونشک عکسلازیله پارلامالری و دکلرک یوزلرنده قبار جقلر، ضیانک لمعه لریله پارلا یوب سونمه لری، ارقه لرنندن کلن قبار جقلر، کیدنلر کبی بینه خیالی کونش جگلره آیینه لک ایتمه لری؛ بالباشه کوستریور که: او لعه لر، یوکسلک بر تک کونشک جلوه انکاسیدرلر. و کونشک وجودینی مختلف دیللر ایله یاد ایدیورلر. وایشیق پار مقلریله او کا اشارت ایدیورلر. عیناً اویله ده؛ ذات حی قیومک محیی اسمنک جلوه اعظمی ایله برک یوزنده و بحرک ایچنده کی ذیحیاتلرک قدرت الهیه ایله پارلا یوب، آرقه لرنندن کلنلره بیر ویرملک ایچون «یا حی» دییوب پردهه غیبیده کیزلمه لری؛ بر حیات سرمدیه صاحبی اولان ذات حی قیومک حیاته و وجوب وجودینه شهادتلر، اشارتلر ایتد کلری کبی، عموم موجوداتلک تنظیمنده اثری کورنن علم الهی یه شهادت ایدن بوتون دلیلر و کائناته تصرف ایدن

کوک کورولتوسنی ایشیتمه سین؟ حاشا، یوزبیک دفعه حاشا.

هم، هیچ بر جهته له عقل قبول ایدرمی که: حدسز رحمتلى، محبتلى و نهایت درجه ده شفقتلى و کندی صنعتنی چوق سه و هر و کندینی سودیروب و کندینی سهوه نلری زیاده سه و هر بر ذات قادر حکیم، اک زیاده کندینی سه و هر سویلی و سویلن و صانعنی فطرة پرستش ایدن حیاتی و حیاتک ذاتی و جوهری اولان روحی؛ موت ابدی ایله اعدام ایدوب کندنند او سوکیلی محبنی و حبیبینی ابدی بر صورتده کوسدورسون، طاریلتیین، دهشتلى رنجیده ایده رک سر رحمتنی و نور محبتنی انکار ایتسین وایتدیرسین؟ حاشا، یوزبیک دفعه حاشا و کلا! بو کائناتی جلوه سیله سوسنندیره ن بر جمال مطلق و عموم مخلوقاتی سویندیره ن بر رحمت مطلقه، بویله حدسز بر چیر کینلکدن و قبیح مطلقدن و بویله بر ظلم مطلقدن، بر مرحمت سرزلکدن، البتہ نهایتسز درجه منزهدر و مقدسدر.

دکیل. بلکه وظیفه لرینک تمامیله تر خیصاتیدر (حاشیه) هم، یکی بهارده کله جک مخلوقاته بر بوشالتمنق ایچون تفریغاتدر. و یکی وظیفه دارلر کلوب قوناچق و وظیفه دار موجوداتک کلمسنه بر حاضرلامقدار واحضاراتدر. هم ذی شعوره وظیفه سنی اونتدوران غفلتدن و شکرینی اونتدوران سرخوشلقدن ایقاظات سبحانیه در.

سکزنجی اساس: هم اکلارسک که: شو فانی عالملک سرمدی صانعی ایچون باشه و باقی بر عالی وارکه، عبادینی اورایه سوق و اوکا تشویق ایدر.

طوقوزنجی اساس: هم اکلارسک که: اویله بر رحمٰن، بویله بر عالمدہ، اویله خاص عبادینه اویله

(حاشیه): اوت، رحمتك آرزاخ خزینه لرند اولان بر شجره نك اوچلرنده داللرینک باشلرند کي میوه لر، چچکار، یاپراقلار، اختیار اولوب، وظیفه لرینک ختمه ایرمسیله کیتملیدرلر. تارقه، لرند اقوب کللهه قېو قېامسین. یوقسە، رحمتك وستته و سائز اخوانلرینک خدمتنه سد چکلیر. هم کندیلری، کتچلاڭ زوالله هم ئازىل، هم پوششان اولورلر. ایشته بھار دخى، محسنغا بر میوه دار اگاچدر. هر عصرده کي انسان عالى؛ عبرتىما بر شجره در. ارض دخى، محسن عجائب بر شجره قدرتدر. حتى دنيا دخى، میوه لرى اختر پازارینه کوندريلان بر شجره سېرتىمادر.

مرتبهءِ حیاتدە اولان مصنوع بویله ايسە، اك يوكىشك طبقەءِ حیاتدە و ارواح باقیه صالحی اولان انسان؛ نه قادر بقا ایله علاقە دار اولدىغى اکلاشىلير. چىچكلى و میوهلى قوجە نباتاتك بر پارچە روحە بکزە ين هر برینك قانون تشكلاتى، تمثال صورتى ذره جىكلەر كېي تخملرده كمال انتظامىله، دغدغە لى انقلابلار ایچىنده ابقا و محافظه ايدىلسيلە، غايىت جمعىتلى ويوکىشك بر ماھيتە مالك، خارجى بروجود كيدىرلەش، ذى شعور نورانى بر قانون امرى اولان روح بشر، نه درجه بقا ایله مربوط و علاقە دار اولدىغى اکلاشىلير.

آلتنجى اساس: هم اکلارسک که انسان اىپى بوغازينه صارىلوب اىستىدىكى يerde اوتلامق ایچون باشى بوش براقىلماشىدر. بلکه بوتون عمللىرینك صورتلىرى آئينوب يازىلير. و بوتون فعللىرینك نتيجه لرى محاسبە ایچون ضبط ايدىلير.

يدنجى اساس: هم اکلارسک که: كوز موسمنده ياز، بهار عالمنك كوزل مخلوقاتك تخریباتى اعدام

در دنچی اساس: هم آکلارسک که شو دنیاده کی مزینات (حاشیه) ایسه جنتده اهل ایمان ایچون رحمت

(حاشیه) اوت، هر شیئک وجودینک متعدد غایبیه و حیاتنک متعدد نتیجه لری وارد.. اهلِ ضلالتک توهمند ایتد کلری کمی دنیا به، نفسلریده باقان غایبه لره منحصر دکیلدر. تا، عبشت و حکمتسلک ایچینه کیره بیلسین. بلکه هر شیئک غایات وجودی و نتایج ییاتی اوچ قسمدار..

برخیسی: واکه علویسی صانعنه باقارکه؛ او شیئه طاقدیغی خارقهه صنعت مرصناعتنی، شاهد آزیلینک نظرینه رسم کچید طرزنده عرض ایتمکدرکه، او نظره بر آن سیاله بشامق کافی کلیر. بلکه وجوده کلمه دن، بالقوه نیت حکمنده اولان استعدادی ینه کافیدر.. ایشته، سریع الزوال لطیف مصنوعات وجوده کلمه مین، یعنی سنبل ویرمه مین بزر خارقهه صنعت اولان چکرده کلر تخلمر شو غایه بی بتمامها ویر. فائنده مزلاک و عبشت اونله کلمز. دیلک هر شی؛ حیاتیله، وجودیله صانعنه معجزات قدرتی و اثار صنعتی تشهیر ایدیوب، سلطان ذوالجلالک نظرینه عرض ایتمک برخی غایه سیدر.

ایکنچی قسم غایبه وجود و نتیجهه حیات: ذی شعوره باقار. یعنی، هر شی، صانع ذوالجلالک بزر مکتوب حقائقنا، بزر قصیده لطافت نما، بزر کلمه حکمت ادا حکمنده درکه؛ ملائکه و جن و حیوانات و انسانک انتظارینه عرض ایدر، مطالعه یه دعوت ایدر. دیلک، اوکا باقان هر ذی شعوره عبرتمنا بر مطالعه کاهدر.

اوچنچی قسم غایبه وجود و نتیجهه حیات: او شیئک نفسنه باقارکه؛ تلذذ و تزه و پقا و راحتله بشامق کبی جزوی نتیجه لرد. مثلاً عظیم بر سفینه سلطانیه ده بر خدمتکارکه دو منجیلک ایتدیگنگ غایه سی سفینه اعتباریله بوزده برسی کندیسته، اجرت جزویه سنه عائل..

ایکینچی اساس: هم آکلارسک که: شو خانک ایچنده اوطورانلر مسافرلردر. اونلرک رب کرمی، اونلری دار السلامه دعوت ایدر.

اوچنچی اساس: هم آکلارسک که: شو دنیاده کی تزینات، یالکر تلذذ و یا تزه ایچون دکیل. چونکه: بر زمان لذت ویرسه، فراقیله بر چوق زمان الْمَ ویر. سکا طاتدیرر اشتھاکی آچار، فقط طویورماز. چونکه یا اونک عمری قیصه، یا سنک عمرک قیصه در. طویغه کافی دکیل. دیلک؛ قیمتی یوکسک، مدتی قیصه اولان شو تزینات عبرت ایچوندر (حاشیه). شکر ایچوندر، اصول دائمیسته تشویق ایچوندر. باشقه، غایت علوی غایه لر ایچوندر.

(حاشیه) اوت، ما دام هر شیئک قیمتی و دقائق صنعتی غایت یوکسک و کوژل اولدیغی حالده، مدتی قیصه، عمری ازدر. دیلک او شیلر غونه‌لردر.. باشقه شیلرک صورتلری حکمنده درلر. و ما دام مشتریلرک نظرلرینه، اصللرینه چوپرپورلر کبی برو وضعت وارد. اوبله ایسه، آلبته شو دنیاده کی او چشید تزینات؛ بر رحمن رحیمک رحمتیله، سودیکی عبادینه حاضر لادینع نعم جنلک نمونه لرلر، دیلله بیلر و دینلیلر و اوبله در.

اکر، کائناتدن رسالت محمدیه نك علیه السلام نوری چیقسه کیتسه، کائنات وفات ایده جك. اکر قران کیتسه، کائنات دیوانه اوله حق و کره ارض، قفاسنی عقلنی غائب ایده جك. بلکه شعورسز قالمش اولان باشنى برسیاره يه چاریاق، بر قیامتی قویاره حق.

هم حیات «ایمان بالقدر» رکننه باقیسور. رمزاً اثبات ایدر. چونکه مدام حیات، عالم شهادتک ضیاسیدر و استیلا ایدیسور وجودک نتجه سی و غایه سیدر. و خالق کائناتک اک جامع آئینه سیدر. و فعالیت ربانیه نك اک مکمل انوذجی و فهرسته سیدر. (تمثیله خطاط اویاسین) بر نوع پروغرامی حکمندہ در. البتہ عالم غیب، یعنی ماضی، مستقبل، یعنی کچمش و کله جک مخلوقاتک حیات معنویه لاری حکمندہ اولان انتظام و نظام و معلومیت و مشهودیت و تعین و اُامر تکوینیه بی امثاله مهباً بر وضعیته بولنلرینی، سر حیات اقتضا ایدیسور. ناصلكه، بر اغاجک چکرده اک اصلیسی و کوکی و منتهاسنده و میوه لرنده کی چکرده کلری دخی؛ عیناً اغاج کبی بر نوع حیاته مظہردرلر، بلکه، اغاجک قوانین حیاتیه سندن دها اینجه قوانین حیاتی

طاشیبورلر. هم ناصلكه؛ بو حاضر بهاردن اوّل کچمش کوزک بیراقدیغی تحملر و کوکلر؛ بو بهار کیتدکدن صوکره کله جک بهارلرده بیراقدیغی چکرده کلر کوکلر؛ بو بهار کبی، جلوه حیاتی طاشیبورلر و قوانین حیاتیه يه تابعدرلر. عیناً اویله ده: شجره کائناتک بوتون دال و بوداقلیله هر برینک بر ماضیسی و مستقبلی وار. کچمش و کله جک طورلردن و وضعیتلردن متشكل بر سلسه‌سی بولنور. هر نوع و هر جزئیک علم الهیه ده مختلف طورلر ایله متعدد و جودلری، بر سلسه و جود علمی تشکیل ایدر. و وجود خارجی کبی، وجود علمی دخی، حیات عمومیه نك معنوی بر جلوه سنه مظہردرکه: مقدرات حیاتیه او معنیدار و جانلی الواح قدریه دن آئینیر. اوست، عالم غیبک برونقی اولان عالم ارواح؛ عین حیات و ماده حیات و حیاتک جوهرلری و ذاتلری اولان ارواح ایله طولو اولسی، البتہ ماضی و مستقبل دینلین عالم غیبک بر دیکر نوعی ده و ایکینچی قسمی دخی جلوه حیاته مظہریتی ایستر واستلزم ایدر. هم، بر شیئک وجود علمیسنده کی انتظام اکمل و معنیدار وضعیتلری و جانلی میوه لری، طورلری، بر نوع

ایتمک لازم کلیر که: نهایتسز محال بر انقلاب
حقائق در. حتی هر شیئک وجودینی و کندی نفسنک
وجودینی انکار ایدن احمد سفسطائیلر دخی بونک
تصورینه قولای قولای یاناشه مازلر.

الحاصل: شو کورونن شئونات، دنیاده کی و سعتلی
اجتماعات حیاتیه و سرعتی افتراقات موتیه و حشمتوی
طوبالنمای و چابوق طاغیلماں و عظمتی احتفالات و
بویوک تجلیات ایله و اونلرک بو عالمه عائد بو دنیای فانیده
قیصه بر زمانده معلومز اولان ثمرات جزئیه لری،
اهمیتسز و موقعت غایه لری ما بیننده هیچ مناسبت
اولدیغندن، عادتا کوچوک بر طاشه بر بویوک طاغ قدار
حکمتلر، غایه لر طاقمق؛ بر بویوک طاغه، بر کوچوک
طاش کبی موقعت بر غایه جزئیه ویرمکه بکزر که: هیچ
بر عقل و حکمته اویغون کله مز.

دیمک شو موجودات و شعونات ایله و دنیایه عائد
غایه لری اورته سنده بو درجه نسبتسزلک، قطعیاً
شهادات ایدر که: بو موجوداتلک یوزلری عالم معنایه
متوجهدر. مناسب میوه لری اوراده ویریبور. و کوزلری

دیوانهله له؛ شو هر شیده بولنان کوزیمز اوکنده کی
حکمتی انکار ایتمک، شو نفسمزرده و اکثر اشیاده هر
وقت مشاهده ایتدیکمز عنایتی انکار ایتمک و شو پک
قوتلی اماراتی کورونن عدالتی (حاشیه) انکار ایتمک و شو
هربرده کوردیکمز مرحمتی انکار ایتمک لازم کلدیکی
کبی؛ شو کائناتده کوردیکمز اجرآت حکیمانه و افعال
کریمانه و احسانات رحیمانه نک صاحبینی «حاشا ثم
حاشا» سفیه بر اویونجی، غدار بر ظالم اولدیغنى قبول

(حاشیه): اوت، عدالت ایکی شقدر؛ برى مثبت، دیکری منقی در.
مثبت ایسه، حق صاحبینه حقنی ویرمکد. شو قسم عدالت؛ بو دنیاده
بداهت درجه سنه احاطه سی وارد چونکه: اوچنجی حقیقتده اثبات
ایدلدیکی کبی؛ هر شیئک استعداد لسانیله و اختیاج فطری لسانیله
واضطرار لسانیله فاطرِ ذوالجلالین ایستدیکی بوتون مطابوتی و وجود و
حیاتنه لازم اولان بوتون حقوقی مخصوص میزانلره، معنی اولجولره
بالمشاهده ویریبور. دیمک عدالتلک شو قسمی، وجود وحیات درجه سنده
قطعی وارد.

ایکنجی قسم منفیدر که: حقسزلری تربیه ایتمکدر.. یعنی، حقسزلن
حقنی، تعذیب و تجزیه ایله ویریبور. شو شق ایسه؛ چندان تامیله شو
دنیاده تظاهر ایتمیمور. فقط، او حقیقتک وجودینی احساس ایده جلک بر
صورتده حدسز اشارات و امارات وارد. آز جمله: قرم عاد و شموددن
طوط تاشو زمانک متمند قومارینه قدر کلن سلنه تأدیب و تازیانه
تعذیب، غایت عالی بر عدالتلک حکمران اولدیغنى حدس قطعی ایله
کوستریبور.

و وحی قرآنی، حیاتک روحی و عقلی حکمنده اولدیغندن، بو حیاتک وجودی کبی حقانیتی قطعیدر دینیله بیلیر.

اوت ناصلکه حیات، بو کائناتندن سوزولمش بر خلاصه در. و شعور و حس دخی، حیاتدن سوزولمش، حیاتک بر خلاصه سیدر. و عقل دخی، شعوردن و حسدن سوزولمش شعورک بر خلاصه سیدر. و روح دخی، حیاتک خالص و صافی بر جوهری و ثابت و مستقیل ذاتیدر. اویله ده، مادی و معنوی حیات محمدیه علیه الصلوٰة والسلام دخی؛ کائناتندن و روح کائناتندن سوزولمش خلاصه الخلاصه در. رسالت محمدیه علیه الصلوٰة والسلام دخی؛ کائناتك حس و شعور و عقلنندن سوزولمش آڭ صافی خلاصه سیدر. بلکه مادی و معنوی حیات محمدیه علیه الصلوٰة والسلام، آثارینك شهادتیله حیات کائناتك حیاتیدر. و رسالت محمدیه علیه الصلوٰة والسلام شعور کائناتك شعوریدر. و نوریدر. و وحی قرآن دخی، حیاتدار حقائقنک شهادتیله حیات کائناتك رو حیدر. و شعور کائناتك عقیلیدر. اوت، اوت، اوت!

مناسب سکنه لر، هر حالده سرِ حیاتله بولنیورلرکه اونلرده ملائکه لدر.

هم، حیاتک سرِ ماهیتی، پیغمبرلره ایمان رکننه باقوب رمزاً اثبات ایدر. اوت، مادام کائنات، حیات ایچون یارادیلمش و حیات دخی حی قیوم ازلینک بر جلوه اعظمی در. بر نقشِ اکملیدر. بر صنعتِ اجملی در. مادام حیات سرمدیه، رسوللرک کوندلرلسلیله و کتابلرک ایندیرلسلیله کندینی کوستتر. اوت، اکر کتابلر و پیغمبرلر اویلار ایسه، او حیات از لیه بیلنمز. ناصلکه بر آدمک سویله مسیله دیری و حیاتدار اولدیغی اکلاشیلیر. اویله ده، بو کائناتك پرده سی آلتنده اولان عالم غیبک آرقه سنده سویله بین، قونوشان، أمر و نهی ایدوب خطاب ایدن بر ذاتک کلماتنی، خطاباتنی کوستره جىک پیغمبرلر و نازل اولان کتابلردر. البته کائناتده کی حیات، قطعی بر صورتده حی ازلینک و جو布 وجودینه قطعی شهادت ایتدیکی کبی، او حیات از لیه نك شعاعاتی، جلواتی، مناسباتی اولان «ارسالِ رُسل و اِنزالِ کتب» رکنلرینه باقار رمزاً اثبات ایدر. و بالخاصه رسالتِ محمدیه علیه الصلوٰة والسلام

انسانك أك بويوك وأك اهميتي، أك لايق و عمومي اولان بقا دعايني؛ حيات اخوريه نك انشاسيله و جنتك ايجاديله قبول ايتمسين؟ و كائناتك أك مهم مخلوقى، بلكه زمينك سلطانى و نتجه سى اولان نوع انسانك عرش و فرشى چينلاتان عمومي و غايت قوتلى دعايني ايشيتمه يوب كوچوك بر معده قادر اهميت ويرمسين؟ منون ايتمسين؟ كمال حكمتني و نهايت رحمتني انكار ايتديرسين؟ حاشا، يوز بيك دفعه حاشا!

هم، هيچ قابلميرد كه: حياتك أك جزئىنك پك كيزلى سىنى ايشيتسىن، دردينى ديكىلە سين، درمان ويرسىن و نازىنى چىكسىن و كمال اعتنا و اهتمام ايله بىلەسىن و او كا دقته خدمت ايتديرسىن و بويوك مخلوقاتى او كا خدمتكار يايپسىن و صوكرە، أك بويوك و قيمتدار و باقى و نازدار بر حياتك كوك صداسى كېي يو كىسل سىنى ايشيتمه سين؟ و اونك چوق اهميتي بقا دعايني و نازىنى نظره الماسين؟ عادتا بر نفرك كمال اعتنا ايله تجهيز و اداره سى يايپسىن ومطيع و محتشم اردویه هيچ باقمه سين؟ وذرە بى كورسون، كونشى كورمىسىن؟ سىورى سىنكلە سىنى ايشيتسىن،

قوشىندىن سعادت حيات جهتنىدە، يكىمى درجه آشاغى دوشوب، أك بدبخت، أك ذليل بريچاره او لهجق.

هم، أك قيمتدار بر نعمت اولان عقل دخى، كچمش زمانك حزنلىرىنى و كله جڭ زمانك قورقولرىنى دوشونمك ايله قلب انسانى متىمايدا اينجىدوب، بر لذته طوقۇز ئىللرى قارىشدىرىغاندن أك مصىبىتلى بىر بلا اولور. بو ايسە يوز درجه باطلدر. دېمك بو حيات دىيوىدە، آخرتە ايمان ركتنى قطعى اثبات ايدىپىور. و هر بهارده حشرك اوچبوز بىكىن زيايده منونه لرىنى كوزومزە كوسىتىپىور. عجا، سىنڭ جىسمىكە و سىنڭ باغچە كىدە و سىنڭ وطاپىننە، سىنڭ حياتكە لازم و مناسب بىتون لوازماتى وجهازاتى، حكىمت و عنایت و رحمة كەن احضار ايدن و وقتىنە يتىشىدىرىن، حتى سىنڭ معده كەن بقا و يشامق آرزو سىلە ايدىكى خصوصى و جزئى اولان رزق دعايني بىلەن و ايشىدەن و خىسىزلىنىد طعاملە او دعائىنڭ قبولى كوسىترەن و معدەيى منون ايدن بر متصرف قىدير، هيچ مىكىنميرد كە سى بىلمەمەن و كورمىسىن؟ نوع انسانك أك بويوك غايە سى اولان حيات ايدىيە لازم اسىبابى احضار ايتمسين؟ و نوع

ایده‌رک اونلری معجزه لر توفیقلر ایله اکرام و
دشمنلرینی سماوی طوقاتلر ایله تعذیب ایدیبور.

وبو قیمتلی، سویلی دوستلر ندن دخی، اونلرک
امامی و مفخری اولان، محمد ﷺ می انتخاب
ایده‌رک، اهمیتلی کره‌ء ارضک یاریسنی واهمیتلی نوع
انسانک بشدن بیریسنی ازوون عصرلرده اونک نوریله
تنویر ایدیبور. عادتاً بو کائنات اونک ایچون یارادلش
کبی بوتون غایه لری اونک ایله و اونک دینی ایله و قرآنی
ایله تظاهر ایدیبور. و او پک چوق قیمتدار و میلیونلر
سنه یاشایه جق قادار حدسز خدمتلرینک اجرتلرینی
حدسز بر زمانده الماغه مستحق ولایق ایکن، غایت
مشقتلر و مجاھده لر ایچنده التمثیل اوج سنه کبی
قیصه جق بر عمر ویرلش. عجبنا هیچ بر جهته هیچ بر
امکانی، هیچ بر احتمالی، هیچ بر قابلیتی وارمی که: او
ذات، بوتون امثالی و دوستلریله برابر دیریلمسین؟ و
شمدی ده روحًا دیری وحی اولماسین؟ اعدام ابدی ایله
محوا اولسونلر؟ حاشا، بوزیلک دفعه حاشا و کلا!

أوْت، بوتون کائنات و حقیقت عالم، دیریلمسین
دعوا ایدر. وحیاتنی صاحب کائناتدن طلب ایدیبور.

شیئ یاپیسیور. هم، بو قیصه حیاتِ دنیویه ده و بو
قیصه جق عمر بشرده و بو موقع و فانی زمینده او حاکم
از لینک حشمت سلطنتی و سرمدیت حاکمیتی
برلشه میبور. و نوع انسانده و قوعبلان و کائناتک انتظامنه
و عدالت و موازنه لرینه و حسن جمالنه منافی و مخالف
چوق بويوک ظلملری و عصیانلری و ولی نعمته و اونی
شفقتله بسله يه نه قارشو اهانتلری، انکارلری، کفرلری
بو دنیاده جراسر قالوب؛ غدار ظالم، راحت ایله حیاتنی
و بیچاره مظلوم مشقتلر ایچنده عمرلرینی کچیرلر.
و عموم کائناتده اثرلری کورونن شو عدالت مطلقه نک
ماهیتی ایسه، دیریلمه ملک صورتیله او غدار ظالم‌رک و
مأیوس مظلوم‌لرک وفات ایچنده کی مساواتلرینه بوتون
بوتون ضددر، قالدیرماز، مساعده ایتمزا!

ومadam، ناصلكه کائناتک صاحبی، کائناتدن زمینی
وزمیندن نوع انسانی انتخاب ایدوب غایت بويوک بر
مقام، بر اهمیت ویرمش. اویله ده، نوع انساندن دخی
مقاصد زیویتنه توافق ایدن و کندیلرینی ایمان و تسلیم
ایله اوکا سودیره ن حقیقی انسانلر اولان انبیا واولیا
واصفیایی انتخاب ایدوب کندینه دوست و مخاطب

بویوک نتیجه سی و قیمتلی میوه سی وارضک خلیفه سی اولدیغی، فنریله، صنعتلریله کوستره ن و دنیا جهتنده صانع عالمک معجزه لی صنعتلرینی غایت کوزلجه تشهیر و تنظیم ایتدیکی ایچون، عصیان و کفریله برابر دنیاده بیراقیلان و عذابی تأخیر ایدیلن وبو خدمتی ایچون امهال ایدیلوب موقفیت کوره ن نوع بنی آدم وار.

ومadam، بو ماھیتده کی نوع بنی آدم، مزاج و خلقت اعتباریله غایت ضعیف و عاجز و غایت عجز و فقریله برابر حدس احتیاجاتی و تأثاتی اولدیغی حالدہ بوتون بوتون قوتلنه واختیارنیک فومندہ اوله رق قوجه کرده ارضی، او نوع انسانه لزومی بولونان هر نوعی معدنلره مخزن و هر نوعی طعاملره انبار و نوع انسانک خوشنه کیده جلک هر چشید ماللره بر دگان صورته کتیره ن، غایت قوتلی و حکمتی و شفقتلی بر متصرف وارکه، بویله نوع انسانه باقیبور، بسله یور ایستدیکنی ویریبور.

ومadam، بو حقیقتده کی بر رب؛ هم انسانی سوه ر، هم کندینی انسانه سودیرر، هم باقیدر، هم باقی عالمری وار. هم عدالتله هر ایشی کورور. و حکمته هر

هم مادام، بو ارض، کشت مخلوقات جهتیله و متمادیاً دکیشن بوز بیکلر چشید چشید انواع ذوی الحیات و ذوی الارواحک مسکنی، منشیء، فابریقه سی، مشهری، محشری اولیسی حیشیتیله بو کائناتک قلبی، مرکزی، خلاصه سی، نتیجه سی، سبب خلقتی اوله رق غایت بویوک اویله بر اهمیتی وارکه: کوچوکلکیله برابر قوجه سماواته قارشو دنک طوطولمش. سماوی فرمانلرده دائمًا: ﴿رَبُّ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ﴾ دینیلیبور. ومadam، بو ماھیتده کی ارضک هر طرفه حکم ایدن و اکثر مخلوقاتنه تصرف ایدن و اکثر ذی حیات موجوداتی تسخیر ایدوب کندی اطرافنه طوپلاتدیران و اکثر مصنوعاتنی کندی هوساتنک هندسه سیله و احتیاجاتنک دستورلریله اویله کوزلجه تنظیم و تشهیر و تزین و چوقد آتیقه نوعلربینی لیسته کبی بر یرلرده اویله طوپلایوب سوسلتدیرکه، دکیل یاللکر انس و جن نظرلربینی، بلکه سماوات اهلنک و کائناتک نظر دقتلرینی و تقدیرلرینی و کائنات صاحبینک نظر استحسانی جلب ایتمکله غایت بویوک بر اهمیت و قیمت آلان وبو حیشیتله بو کائناتک حکمت خلقتی و

هم سماوات وارضی خلق ایدن، سماوات وارضک
میوه‌سی اولان انسانک حیات و مماتدن عاجز قالیرمی؟
قوجه اغاجی اداره ایدن، او اغاجلک میوه سنه اهمیت
ویرمیوب باشقة سنه مال ایدرمی؟ بوتون اغاجلک نتیجه
سنی ترک ایتمکله، بوتون اجزاسیله حکمتله یوغرولش
خلقت شجره سنی عبث و بیهوده یاپارمی ظن
ایدرسکر؟ دیر: حشرده سزی احیا ایده جک ذات،
اویله بر ذاتدرکه، بوتون کائیت اوکا امر بر نفر
حکمنده در. امر کن فیکون ه قارشو کمال انقیاد ایله
سرفو ایدر. بر بهاری خلق ایتمک، بر چیچک قادر
اوکا آهون کلیر. بوتون حیواناتی ایجاد ایتمک، بر
سینک ایجادی قادر قدرتهنه قولای کلیر بر ذاتر. اویله
بر ذاته قارشو: ﴿مَنْ يُحِبِّ الْعَظَامَ﴾ دیبوب قدرتهنه
قارشو تعجیز ایله میدان او قومناز! صوکره، ﴿فَسُبْحَانَ
الَّذِي بِيَدِهِ الْمَكْوُتُ كُلُّ شَيْءٍ﴾ تعبریله، هر شیئک
دیزکینی الئنه، هر شیئک اناختاری یاننده، کیجه و
کوندوزی، قیش ویازی بر کتاب صحیفه لری کبی
قولایجه چویر. دنیا واخرتی ایکی منزل کبی؛ بونی

مشهودیعز اولان چوق نظیره لریله اونلره قناعتمنز
کلیر. مثلا: ﴿أَوْلَمْ يَرَ الْإِنْسَانُ إِنَّا خَلَقْنَاهُ مِنْ نُطْفَةٍ
فَإِذَا هُوَ حَصِيمٌ مُبِينٌ﴾ تا، سوره نک آخرینه قادر. ایشته
شو بحثده حشر مسئله‌سته قرآن حکیم حشری اثبات
ایچون یدی سکر صورتده مختلف بر طرزده اثبات
ایدیبور.

اولا؛ نشهء اولی بی نظره ویر. دیرکه: نطفه دن
علقه یه، علقه دن مضغه یه، مضغه دن تا خلقت
انسانیه یه قادر اولان نشتگزی کوریبورسکر. ناصل
اولیورکه: «نشهء اخرای» انکار ایدیبورسکر؟ او،
اونک مثلی، بلکه دها آهونی در. هم، جناب حق،
انسانه قارشی ایتدیکی احسانات عظیمه بی: ﴿الَّذِي
جَعَلَ لَكُمْ مِنَ الشَّجَرِ الْأَخْضَرِ نَارًا﴾ کلمه سیله اشارت
ایدوب دیر: سزه بویله نعمت ایدن بر ذات، سزی
باشی بوش بیراهمازکه، قبره کیروب قالقمه مق اوزره
یاتاسکر. هم رمزاً دیر: ئولمش آغا جلرک دیربلوب
یشیللنمیسنى کوریبورسکر. اودون کبی کمیکلرک
حیات بولمسنی قیاس ایده میوب استبعاد ایدیبورسکر.

ایچون دعا ایدیبور که؛ دکیل اهل ارض، بلکه اهل سماوات، بلکه بوتون موجودات نیازینه اشتراک ایدوب لسان حال ایله «اوخ اوت یا رینا ویر، دعاوی قبول ایت. بزده ایسته یورز» دیبورلر. هم باق! اویله حزینانه، اویله محبوبانه، اویله مشتاقانه، اویله تضرعکارانه سعادت باقیه ایسته یورکه، بوتون کائنانی اغلاتدیروب، دعاوی شترک ایدیریبور.

باق، هم اویله بر مقصد، اویله بر غایه ایچون سعادت ایسته یوب، دعا ایدیبور که؛ انسانی و بوتون مخلوقاتی أسفل سافلین اولان فناء مطلقه سقوطدن، قیمتسلکدن، فائده سزلکدن، عبیشیدن اعلای علیین اولان قیمته، بقایه علوی وظیفه یه، مکتوبات صمدانیه اویلسی درجه سنه چیقاریبور.

باق، هم اویله یوکسک بر فیزار استعداد کارانه ایله ایسته یور و اویله طاتلی بر نیاز استر حامکارانه ایله یالواریبور که: کویا بوتون موجوداته، سماواته، عرشه

اونک کبی، عبودیتیله و دعاویله او سعادتك سبب وجودی وجنتك وسیله، ایجادیدر.

ایشته باق! او ذات اویله بر صلوة کبری ۵۵، بر عبادت علیاده سعادت ابدیه ایچون ارض اونک عظمتلی نمازیله کویا بو جزیره، بلکه بتوں ارض اونک عظمتلی نمازیله نماز قیلار، نیاز ایدر. چونکه: عبودیتی ایسه؛ او کا اتباع ایدن امتك عبودیتنی تضمن ایتدیکی کسی، موافقت سریله بوتون انبیانک سر عبودیتنی تضمن ایدر. هم، او صلوة کبراپی اویله بر جماعت عظامده قیلار نیاز ایدیبور که؛ کویا بنی آدمک حضرت آمدن (علیه السلام) عصریزه قادر، بلکه قیامته قادر بوتون نورانی و کامل انسانل او کا تبعیله اقتدا ایدوب دعاویه آمین دیلر (حاشیه). باق، هم اویله بقا کبی بر حاجت عامه

(حاشیه): اوت، مناجات احمدیه (ع ص و م) زماندن شیمیدی به قدر بوتون امتك بوتون صلوة لری و صلواتلری اونک دعاویه این دالمنی ویر اشتراک عمومی در. حتی او کا کتیرلن هر بر صلوات دخی، اونک دعاویه برر امین در. و امتنک هر فردی، هر بر نمازک ایچنده او کاسلوة وسلام کتیرمک و قامتدن صوکره شافعیلرک او کا دعا اینمه سی؛ اونک سعادت ابدیه خصوصنده کی دعاویه غایت قوتی و عسموی بر ایندیر. ایشته بوتون بشرک فطرت انسانیت لسان حالیله، بوتون قوتیله ایستادیکی بقا و سعادت ابدیه یی، او نوع بشر نامه ذات احمدیه (ع ص و م) ایسته یور و بشرک نورانی قسمی، اونک ارقه سنده امین دیبورلر. عجبنا هیچ همکمیدر که، تو عاقویله قین اولسون؟

خدمتکارلرینک تمثیل ایتد کلری حکومت الهیه نك
منتظم قانونلری دائره سنده حشر اعظم طرفه العین ده
وجوده کله بیلیر.

اوچنجي مسئله که : اجسادك دفعه انشاستك مثالى
ایسه ؟ بهار موسمندہ بر قاچ کون ظرفنده نوع بشرك
عوموندن بیك درجه زياده اولان عموم اغاجلرک بوتون
ياپراقلری، اوکى بهارك عيني کبی بردن مکمل بر
صورته انشالری وينه عموم اغاجلرک عموم چيچكلری
و میوه لری ياپراقلری، كچمڭش بهارك محسولاتي
کبی، برق کبی بر سرعتله ايجادرلری ؟ هم او بهارك
مبدلاری اولان حدسز تخمچلرک، چکرده كلرک،
کوكلرک، بردن براير انتباھلری و انکشاھلری واحيالری،
هم، کميكلردن عبارت اوله رق آياقده طوران اموات
کېبى بوتون اغاجلرک جنازه لری بر امر ايده دفعه (بعث
بعد الموت) ئە مظھرىتلىرى ونشرلىرى ؟ هم، كوچوجلک
حيوان طائفه لرينىك حدسز افراذرلينك غایيت درجه ده
صنعتلى برصورته احیالری، هم، بالخاصه سينكلر
قىيەلەرلينك حشرلری و بالخاصه دائما يوزىنى، كوزىنى،
قادىنى تميزلە مكەل بزه آبدستى ونظافتى اخطار ايدن

سىسيله طوپلامنلىرىدر. اوت، اسرافىلک بوروسى اولان
صورى، اردونك بورازاندند كىرى اولدىيغى كبى،
أبدلر طرفنده و ذرە لر عالمىندە اىكن ازل جانبىندن كلن
﴿الستُّ بِرِّيْكُمْ﴾ خطابنى ايشىيدن و ﴿قَالُوا بَلَى﴾
ايله جواب ويره ن ارواحلر، ألبته اردونك نفراتىندن بىكلر
درجه دها مسخر و منتظم و مطىعىدرلر. هم، دكىيل
يالكز روحانلر، بلکە بىرسون ذرە لر دخى، بىرادوى
سبحانى و امىرىن نفرلرلى اولدىيغى قطعى بىھانلرلە
اوتوزنجى سوز اثبات ايتىش.

ايکىنجى مسئله: جىدلرک احیاسىنه مثال ايسه چوق
بويوك بى شهردە، شىنكى بى كىچە ده بر تك مرکزدىن،
بوزبىك الكترىق لامبه لرى، عادتا زمانسىز بىاندە
جانلانەلرلىرى وايشيقلاぬە لرى كبى، بوتون كرهء ارض
بوزنده دخى، بر تك مرکزدىن، بوز مىلييون لامبه لره نور
ويرمك مىكىندر. مادام، جناب حقك الكترىق كىرى
بر مخلوقى و بر مسافرخانە سندە بر خدمتكارى و بر
مومدارى، خالقىدىن الديغى تربىيە و انتظام درسىلە بو
كىفيتە مظھر اولوپور. البته، الكترىق كىرى بىكلر نورانى

درجه سنده بر مثبتیت صورت نده ایجاد ایدیشور. حالبو که، ماده فرقه پاک آز اولان تخمچقلر اوقادار قارشمشکن کمال امتیاز و تشخیص ایله اوقادار سرعت و وسعت و سهولت ایچنده کمال انتظام و میزان ایله آلتی کون و یا آلتی هفته طرفنه احیا ایدیلیشور. هیچ قابل میدرکه: بو ایشلری یاپان ذاته بر شی آغیر کله بیلسین. سماوات و ارضی آلتی کوننده خلق ایده مه سین. انسانی بر صیحه ایله حشر ایده مه سین؟ حاشا.

عجبنا: معجزنما بر کاتب بولنسه، حروفاری یا بوزولش و یا محو اولش اوچیور بیک کتابی تک بر صحیفه ده قاریشدیر مقسزین، غلطسز، سهو سز، نقصانسز، هپسنسی برابر، غایت کوزل بر صورت ده بر ساعتده یازارسه؛ بریسی سکا دیسه: شو کاتب، کندی تألف ایتدیکی سنک صویه دوشمش اولان کتابکی یکیدن، بر دقیقه ظرفنه حافظه سندن یا زاق. سن دیبه بیلیرمیسک که: یاپاماز واينام. و یاخود بر سلطان معجزه کار، کندی اقتدارینی کوسترمک ایچجون و یا عبرت و تنه ایچون بر اشارته

طاغلری قالدیرر، مملکتلری تبدیل ایدر. دکزی قره یه چویردیکنی کوردیک کحالده؛ صوکره کورسه که: بوبوک بر طاش دره یه یووارلامش. او ذاتک کندی ضیافتنه دعوت ایتدیکی، مسافرلرک بولنی کسمیش، کچه میشورلر. بری سکا دیسه: او ذات، بر اشارته او طاشی نه قادر بوبوک اولورسه اولسون قالدیره جق، و یا طاغیده جق مسافرلرینی بولنده بیراقمه یه جق. سن دیسه که: قالدیرماز و یا قالدیره مز. و یاخود، بر ذات بر کوننده، یکیدن بوبوک بر اردوبی تشکیل ایتدیکی حالده بری دیسه: او ذات بر بورو سسیله، افرادی استراحت ایچون طاغیلمش اولان طابورلری طوپلار، طابورلر نظامی آلتنه کیره رلر. سن دیسه که اینام! نه قادر دیوانه جه حرکت ایتدیککی اکلارسک.

ایشته شو اوج تمثیلی فهم ایتدک ایسه، باق: نقاشِ ازلی، کوزمیزک اوکنده قیشک بیاض صحیفه سنی چویروب، بهار و یاز بشیل یا پراغنی آچوب، روی ارضک صحیفه سنده اوچیوز بیکدن زیاده انواعی، قدرت و قدر قلمیله احسن صورت اوزره یازار. بربری

ایچون نسخه لری تکثیر ایدیلن و زمین مسافرخانه‌سنی،
 کلوب کچن قافله لرله شنلندیرن ذی حیاتلدر. و مادام
 کبرهء ارض، بو قادر ذی حیاتک انواعیله طولش
 و متما دیاً ذی حیات انواعلرینی تجدید و تکثیر ایتمک
 حکمتیله هر وقت طولار، بوشانیر و آڭ خسیس
 چورومش ماده لرنده دخی کشتله ذی حیاتلر خلق
 ایدیله رک بر محشر حوینات اولویور. ومادام حیاتک
 سوزولش آڭ صافی خلاصه سی اولان، شعور و عقل؛
 ولطیف و ثابت جوهری اولان روح، کرهء ارضده غایت
 کشتلی بر صورتده خلق اولنیورلر. عادتا کرھء ارض،
 حیات و عقل و شعور و ارواح ایله احیا اولوب اویله
 شنلندیرلش. البته کرھء ارضدن دها لطیف، دها
 نورانی، دها بوبویک، دها اهمیتی اولان اجرام سماویه؛
 ئولو، جامد، حیاتسز، شعوزرسز قالمسی امکان
 خارجنده در. دیمک کوکلری، کونشلری، ییلدیزلری
 شنلندیره جك و حیاتدار وضعیتی ویره جك و نتیجهء
 خلقت سماواتی کوستره جك و خطابات سبحانیه یه
 مظهر اوله حق اولان ذی شعور، ذی حیات و سماواته

قدرتی اثبات ایدن بوتون برهانلر و تنظیم وادرهء
 کائنا تدھ حکمفرما اولان، اراده و ومشیئتی اثبات ایدن
 بوتون حجتلر و کلام رباني و وحی الهینک مداری
 اولان رسالتلری اثبات ایدن بوتون علامتلر، معجزه زر
 وهکذا یدی صفت الهیه یه شهادت ایدن بوتون
 دلائل، بالاتفاق ذات حی قیومک حیاتنه دلات،
 شهادت، اشارت ایدییورلر. چونکه: ناصل برسیده
 کورمک وارسه، حیاتی ده وارد. ایشیتیمک وارسه،
 حیاتک علامتیدر. سویله ملک وارسه، حیاتک وجودینه
 اشارت ایدر، اختیار، اراده وارسه، حیاتی کوسترر.
 عیناً اویله ده؛ بو کائنا تدھ آثاریله وجودلری محقق و
 بدیهی اولان قدرت مطلقه و اراده شامله و علم محیط
 کی صفتلر، بوتون دلائللریله ذات حی قیومک حیاتنه و
 وجوب وجودینه شهادت ایدرلر. و بوتون کائنا تدھ
 کولکه سیله ایشیقلاندیران و بر جلوه سیله بوتون دار
 آخرتی ذراتیله برابر حیاتلاندیران حیات سرمدیه سنه
 شهادت ایدرلر. هم حیات، ملائکه یه ایمان رکننه
 دخی باقار، رمزاً اثبات ایدر. چونکه: مادام کائنا تدھ
 مهمن نتیجهء حیاتدر و آڭ زیاده انتشار ایدن و قیمتدارلغى

حقیقت‌ساز اولمی کونشک انکاری، بلکه کائناتلک عدمی کبی هیچ بر جهت امکانی وارمی؟ ویوز درجه محال و باطل اولمازی؟ عجبًا بر سلطانک بر تک اشارتی یالان اوله مقایچون بعضاً باردو حرکت ایدوب چار پیشید یغی حالده، او پک جدی و عزتی سلطانک بیکلر سوزلری و وعددلری و تهدیدلرینی یالان چیقارمق هیچ بر جهتده قابل‌میدر، و حقیقت‌ساز اولق مکنمیدر؟ عجبًا، اون اوج عصرده فاصله سز اوله‌رق حدسز، روحله عقلله، قلبله، نفسله حق و حقیقت دائمه‌سنده حکم ایدن، تربیه ایدن، اداره ایدن بو معنوی سلطان ذی شانک بر تک اشارتی بویله بر حقیقتی اثبات ایتمکه کافی ایکن، بیکلر تصریحات ایله بو حقیقت حشریه‌یی کوستروب اثبات ایتدکدن صوکره، او حقیقتی طانیمايان بر اجھل احمد ایچون جهنم عذابی لازم کلمزمی؟ و عین عدالت اولمازی؟ هم، بر زمانه و بر دروه حکم ایدن بوتون سماوی صاحفلری و مقدس کتابلری دخی، بوتون استقباله و عموم زمانه حکمران اولان قرانک تفصیلاته، ایضاً حالته تکرار ایله بیان و اثبات ایتدیکی حقیقت حشریه‌یی، عصرلرینه و

حقیقت حشریه نک تحققنه و وقوعه شهادت ایدوب اثبات ایدرلر. چونکه قرانک همان اوچدن برسی حشردر. و اکثر قیصه سوره لرینک باشلرنده غایت قوتلی آیات حشریه در. صریحاً و اشاره بیکلر آیاتیله عینی حقیقتی خبر ویر، اثبات ایدر. کوسترر. مثلاً:

﴿إِذَا الشَّمْسُ كُورَتْ﴾ ﴿يَا أَيُّهَا النَّاسُ اتَّقُوا رَبَّكُمْ إِنَّ زَلَّةَ السَّاعَةِ شَيْءٌ عَظِيمٌ﴾ ﴿إِذَا زُلِّتِ الْأَرْضُ زِلْزَالَهَا﴾ ﴿إِذَا السَّمَاءُ انفَطَرَتْ﴾ ﴿إِذَا السَّمَاءُ أَنْشَقَتْ﴾ ﴿عَمَّ يَتَسَاءَلُونَ﴾ ﴿هَلْ أَنِّي حَدَّيْثُ الْغَاشِيَةِ﴾ کبی، اوتوز قرق سوره‌لرک باشلرنده بوتون قطعیتلە حقیقت حشریه بی کائناتلک اک اهمیتلى و واجب بر حقیقتی اولدیغىنى کوسترمکله برابر، سائر آیتلر دخی او حقیقتک چشید چشید دليللرینی بیان ایدوب اقتع ایدر. عجبًا بر تک آیتک بر تک اشارتی، کوزیز اوکندە علوم اسلامیه ده متعدد علمی، کونی حقیقلری میوه ویرن بر کتابلک بویله بکلر شهادتلری ایله و دعوالری ایله، کونش کبی ظهور ایدن ایمان حشری،

درجه که، اک کوچوک بر حادثه بی، اک اوافق بر خدمتی یازار، یازدیرر. ملکنده جریان ایدن هر شیئک صورتني متعدد شیلرده حفظ ایدر. شو حفیظيت اشارت ایدرکه: اهميتي بـر محاسبـه، اعمال دفترـي آـچيلاق و بالخـاصـه ماـهـيـتجـه اـك بـويـوكـ، اـك مـكرـمـ، اـك مـشـرفـ بـر مـخلـوقـ اـولـانـ اـنسـانـ بـويـوكـ اـولـانـ عـملـرـيـ، مهمـ اـولـانـ فعلـرـيـ، مهمـ بـر حـسابـ و مـيزـانـهـ کـيرـهـ جـكـ. صحيفـهـ عملـرـيـ نـشرـ اـيدـيلـهـ جـكـ.

عجبـاـ، هـيـجـ قـابـلـيمـدرـكـهـ: اـنسـانـ، خـلافـتـ و اـمانـتـلهـ مـكرـمـ اـولـسـونـ، روـبـيـتـكـ کـلـيـاتـ شـعـونـهـ شـاهـدـ اـولـهـ رـقـ كـثـرـتـ دـائـرـهـ لـرـنـدـهـ، وـحدـانـيـتـ آـلهـيـهـ نـكـ دـلـالـغـنـيـ اـعلـانـ ايـتمـكـلـهـ، اـكـشـرـ مـوجـوـدـاتـكـ تـسـبـيـحـاتـ و عـبـادـتـرـيـنهـ مـدـاخـلـهـ اـيدـوبـ ضـابـطـلـكـ وـمـشـاهـدـلـكـ درـجهـ سـهـ چـيقـسوـنـدـهـ صـوـکـرهـ قـبـرهـ کـيـدـوبـ رـاحـتـلـهـ يـاتـسـينـ وـ اوـ يـانـدـيرـلـاسـينـ؟ـ کـوـچـوـكـ بـويـوكـ هـر عـملـلـرـنـدـنـ سـؤـالـ اـيدـلـسـينـ؟ـ مـحـشـرـهـ کـيـدـوبـ مـحـكـمـهـ کـبـرـايـيـ کـورـمـسـينـ؟ـ خـيرـ وـاـصـلاـ.

ميـوهـليـ بوـتونـ مـوجـودـاتـيـ وـ بـونـلـرـ کـنـدـيلـريـهـ کـورـهـ بوـتونـ صـحـائـفـ اـعـمالـيـ، وـ تـشـيـكـلـاتـنـكـ قـانـونـلـرـيـ وـ صـورـتـلـريـنـكـ تـمثالـلـرـيـ؛ـ مـحـدـودـ بـرـ مـقـدـارـ تـحـمـجـقـلـرـ اـيـچـلـرـنـدـهـ يـازـارـقـ، مـحـافـظـهـ اـيـدـيلـيـسـورـ.ـ اـيـكـنـجـيـ بـرـ بـهـارـدـهـ، اـونـلـرـ کـورـهـ بـرـ مـحـاسـبـهـ اـيـچـنـدـهـ صـحـيـفـهـ، عـمـلـرـيـنـيـ نـشـرـ اـيدـوبـ، کـمـالـ اـنتـظـامـ وـحـكـمـتـ اـيلـهـ قـوـجـهـ دـيـکـرـ بـرـ بـهـارـ عـالـمـنـيـ مـيـدانـهـ کـيـتـرـمـكـلـهـ؛ـ حـفـيـظـيـتـكـ نـهـ درـجهـ قـوـتـلـىـ اـحـاطـهـ اـيلـهـ جـرـيانـ اـيـتـديـکـنـيـ کـوـسـتـرـيـسـورـ.ـ عـجـباـ؛ـ کـچـيجـيـ، عـادـيـ، بـقـاسـزـ، اـهـيـتـسـرـ شـيلـرـدـ بـويـلهـ مـحـافـظـهـ اـيـدـيلـيـسـهـ؛ـ عـالـمـ غـيـبـدهـ، عـالـمـ آـخـرـتـدـهـ، عـالـمـ أـرـواـحـدـهـ روـبـيـتـ عـامـهـ دـهـ مهمـ ثـمـرهـ وـيرـهـ بـشـرـكـ عـمـلـرـيـ حـفـظـ اـيـچـنـدـهـ کـوزـهـ تـيـلـمـكـ صـورـتـيـلهـ، اـهـمـتـلـهـ ضـبـطـ اـيـدـلـهـ مـسـيـ قـابـلـمـيـدـرـ؟ـ خـيرـ وـاـصـلاـ!

أـوتـ، شـوـ حـفـيـظـيـتـكـ بـوـ صـورـتـدـهـ تـجـلـيـسـنـدنـ آـکـلاـشـيـلـيـسـورـکـهـ:ـ شـوـ مـوجـوـدـاتـكـ مـالـكـيـ، مـلـكـنـدـهـ جـرـيانـ اـيدـنـ هـرـ شـيـئـكـ اـنـضـبـاطـهـ بـويـوكـ بـرـ اـهـتـمـامـيـ وـارـ.ـ هـمـ حـاكـمـيـتـ وـظـيـفـهـ سـنـدـهـ نـهـاـيـتـ درـجهـ دـهـ دـقـتـ اـيـدرـ.ـ هـمـ، روـبـيـتـ سـلـطـنـتـنـدـهـ غـایـتـ اـهـتـمـامـيـ کـوزـهـ تـيرـ.ـ اوـ

اعدام ابديين قورتولسون. او دوستلرگ آڭ بويوك
وڭ ئيمىتدارى، بوتون كائنانى مىنون ومنتدار ايدن
قدسى خدمتلىرىنىڭ مكافاتى كورسون . وسلطان
سرمىدىنىڭ كمالاتى نقص و قصوردن وقدرتى عجزدن
وحكىتى سفاهىتند و عدالتى ظلمىن تىزه وتقىس
وتېرى ايتسىن.

الحاصل: مادام الله وار. البتە آخرت وارد.

هم ناصلكە: مذكور اوچ اركان ايمانيه اونلىي اثبات
ايدين بوتون دليللىريله حشرە شھادت ودلالت ايدرلر.
اوپىلەدە:

(وَيُمْلِكُهُ وَبِالْقَدْرِ خَيْرٍ وَشَرٍّ مِنَ اللَّهِ تَعَالَى) اولان
ايکى رىن ايمانى دخى حشرى استلزم ايدوب قوتلى
بر صورتىدە عالم بقايانە شھادت ودلات ايدرلر.

شوپىلە كە: ملائىكە نك وجودىنى و وظيفەء
عبوديتلىرىنى اثبات ايدن بوتون دليللىر و حدسز
مشاهىدلر، مکالىه لر، طولا يسىلە عالم ارواحلىك و عالم
غىيىك و عالم بقانىك و عالم آخرتك و ايرىدە جن و انس
ايلىه شىلنلىرىپىلە جك اولان دار سعادتك، جنت

ومادام، يىنچى شعاع اولان. «آيت الكبرى» ده هر برى
برطاغ قوتندە اوتوز اوچ عدد اجماع عظيم اثبات
ايتىملىر كە: بۇ كائنان بىر أىلدىن چىقمىش و بىرتك ڈاتىك
ملكىدر و كمالات الھىيە نك مدارى اولان وحدتى
أحد يىتى بىداھتىلە كۆستىرمىلر. و وحدت و أحدىت ايلە
بوتون كائنان، او ذات واحدك امرىرى نفرلىرى و مسخر
مأمورلىرى حكمەنە كچىپور. و آخرتك كلامسىلە، كمالاتى
سقوطىدەن؛ و عدالت مطلقه سى، مستهزىيانە غدر
مطلقدەن؛ و حكمت عاًمە سى، سفاهىتكارانە عېشىدەن؛
ورحمت واسعە سى لاهيانە تعذىيەن؛ و عزت قدرتى،
ذىليانە عجزدن قورتولورلر، تقدىس ايدرلر. البتە و البتە و
هر حالدە ايمان بالله يۈزۈر نكتە سىندىن بوسكىز
ماداملىر دە كى حقىقتىلرگ مقتضاسىلە قيامت قويە حق
حشر و نشر اولە جق. دار مجازات و مكافات
آچىلاجق. تاكە: ارضك مذكور اهمىتى و مرکزىتى و
إنسانك اهمىتى و قىيمتى تحقق ايدە بىلسىن. وارض
وإنسانك خالقى و ربى اولان متصرف حكيمك مذكور
عدالتى، حكمتى، رحمتى، سلطنتى تقرر ايدە بىلسىن.
و او باقى رىڭ مذكور حقىقى دوستلىرى و مشتاقلىرى

شرطیله یقیناً بیله جلک که: او حکمتدن دها اکمل بر حکمت اوله ماز، او آثاری کورونن عنایتدن دها اجمل بر عنایت قابل دکیل. او اماراتی کورونن عداللندن دها اجل بر عدالت یوقدر. او ثمراتی کورونن مرحمتدن دها اشمل بر مرحمت تصویر ایدیلمز.

اکر، فرضِ محال اوله رق شو ایشلری چویره ن، شو مسافرلری و مسافرخانه لری دکیشدیره ن سلطان سرمدینک دائرهء مملکتنه دائمی منزللر، عالی مکانلر، ثابت مقاملر، باقی مسکنلر، مقیم اهالی، مسعود عبادی بولنمازسه؛ ضیا، هوا، صو، طوپراق کسی قوتلی و شموللی درت عناصر معنویه اولان حکمت، عدالت، عنایت، مرحمتك حقیقتارینی نفی ایتمک و او عناصر ظاهریه کبی کورونن وجودلرینی انکار ایتمک لازم کلیر. چونکه: شو بقاسز دنیا و ما فيها، اونلرک تام حقیقتارینه مظهر اوله مدیغی معلومدر. اکر، باشمه یرده دخی اونلره تام مظهر اوله حق مکان بولنمازسه، او وقت؛ کوندووزی طولدوران غسیایی کوردیکی حالده کونشک وجودینی انکار ایتمک درجه سنده بر

ایدرک بوتون ایشلرینی عبشتیت مطلقه در که سنه دوشورسون؟ و کندینی او ذاته بکرہ تسینکه: او بیله بر سرای یا پار؛ هر بر طاشنده بیکلر جه نقالر، هر بر طرفده بیکلر زینتلر و هر بر منزلنده بیکلر قیمتدار آلات و لوازمات بیستیه بولندیرسین ده صوکره او کا طام یا پاسین! هر شی چوروسون، بیهوده بو زولسون؟ حاشا و کلاا! خیر مطلقدن خیر کلیر. جمیل مطلقدن کوزلک کلیر. حکیم مطلقدن عبث بر شی کلمز. اوت، هر کیم فکرا تاریخه بینوب ماضی جهته کیتسه، شو زمان حاضرده کوردیکمز منزل دنیا، میدان ابتلا، مشهیر اشیا کبی سنه لر عدنه وفات ایتمش منزللر، میدانلر، مشهirlر، عالملر کوره جلک. صورتجه، کفیتتجه ببرندن آیری اولدقاری حالده؛ انتظامجه، عجائبجه، صانعک قدرت و حکمتني کورسترمکجه ببرینه بکرہ: هم کوره جلک که؛ او ثباتسز منزللرده، او دوامسز میدانلرده، او بقاسز مشهirlرده اوقادار باهر بر حکمتک انتظاماتنى، او درجه ظاهر بر عنایتک اشاراتنى، او مرتبه قاهر بر عداللک اماراتنى، او درجه واسع بر مرحمتك ثمراتنى کوره جلک. بصیرتسز اولماق

کائناتك حقائقني تکذيب ايتسين. بوتون موجوداتك
شهادتلرينى رد ايتسين. بوتون مصنوعاتك دلالتلرينى
ابطال ايتسين؟

هم، هيج عقل قبول ايدرمى كه: انسانك باشنه و
ايچنده كى حواسنه صاچلرى عددنجه وظيفه لر
يوكلتسين ده، يالكى برصاص حكمىنده او كا براجرت
دنيویه ويرسين. عدالت حقيقىيە سنه ضد اولارق و
حکمت حقيقىيە سنه منافى، معناسىز ايش يايپسىن!

هم هيج مىكتمىدر كه: براغاجه طاقدىغى نتىجه لر،
ميوهـلـرـ مـقـدـارـنـجـهـ هـرـ بـرـ ذـيـ حـيـاتـ،ـ بلـكـهـ لـسـانـ كـبـىـ هـرـ بـرـ
عـضـوـيـهـ،ـ بلـكـهـ هـرـ بـرـ مـصـنـوعـهـ اوـ درـجـهـ حـكـمـتـلـرـىـ،ـ
مـصـلـحـتـلـرـىـ طـاقـمـقـلـهـ؛ـ كـنـدـيـسـنـكـ بـرـ حـكـيمـ مـطـلـقـ
اوـلـدـيـغـىـ اـثـبـاتـ اـيـدـوـبـ كـوـسـتـرـسـىـنـ.ـ صـوـكـرـهـ بوـتـونـ
حـكـمـتـلـرـكـ اـكـ بـوـيـوـكـىـ وـ بوـتـونـ مـصـلـحـتـلـرـكـ اـكـ مـهـمـىـ وـ
بوـتـونـ نـتـيـجـهـ لـرـ اـكـ الزـمـىـ وـ حـكـمـتـىـ حـكـمـتـ،ـ نـعـمـتـىـ
نـعـتـ،ـ رـحـمـتـىـ رـحـمـتـ اـيـدـنـ وـ بوـتـونـ حـكـمـتـلـرـكـ،ـ
نـعـمـتـلـرـكـ،ـ رـحـمـتـلـرـكـ،ـ مـصـلـحـتـلـرـكـ منـبـعـىـ وـ غـايـهـ سـىـ
اـولـانـ بـقاـ وـ لـقـائـىـ وـ سـعـادـتـ أـبـدـيـهـ يـىـ وـ يـورـمـيـوبـ تـركـ

أسماسيله او كا بيلدىرسين، اونى سوسىن وسو ديرسىن.
صوکره، او بىچاره انسانى او أبدى مملكتنه
كوندرمسين؟ او دائمى سعادتكاهه دعوت ايدوب
مسعود ايتمسين؟ هم هيج معمولىمider كه: حتى چىركدهك
قادار هر بى موجوده بى راگاچ قادر وظيفه يوكى
يوكللسين، چىچىكلرى قادر حكمتلىرى بىندىرسين،
ثمرەلرى قادر مصلحتلىرى طاقسىن ده؟ بوتون او
وظيفه يه او حكمتله او مصلحتله، دنيايه متوجه يالكـ
بر چىركده ك قادر غايىه ويرسىن! بر خـرـدـالـ قادرـ اـهـمـيـتـىـ.
اوليان دنيوی بقاسىي غايىه يايپسىن؟ و بونلىرى، عالم
معنايىه چىركده كلـرـ و عـالـمـ آخـرـتـهـ بـرـ مـزـرـعـهـ يـايـپـاسـىـنـ!ـ تـاـ
حقـيقـىـ وـ لـاـيـقـ غـايـهـ لـرـىـ وـ يـورـمـيـوبـ.ـ بوـ قـادـارـ مـهـمـ
احتـفـالـاتـ مـهـمـهـ بـىـ،ـ غـايـهـ سـزـ،ـ بـوشـ،ـ عـبـثـ بـيرـاـقـسـىـنـ.
اونـلـكـ بـوزـ يـىـنـىـ عـالـمـ معـنـاـيـهـ،ـ عـالـمـ آخـرـتـهـ چـوـيرـمـسـىـنـ؟ـ تـاـ
اـصـلـ غـايـهـ لـرـىـ وـ لـاـيـقـ مـيـوـهـ لـرـىـنـىـ كـوـسـتـرـسـىـنـ.ـ أـوتـ،ـ هـيجـ
مـكـنـمـىـدـرـ كـهـ:ـ بوـ شـيلـرـ بـويـلـهـ خـلـافـ حـقـيقـتـ يـايـپـمـقـلـهـ؛ـ
كـدـىـ اـوصـافـ حـقـيقـىـهـ سـىـ اـولـانـ حـكـيمـ،ـ كـرـيمـ،ـ عـادـلـ،ـ
رـحـيمـكـ ضـدـلـيـلـهـ،ـ حـاشـاـ ثـمـ حـاشـاـ مـنـصـفـ كـوـسـتـرـوـبـ
حـكـمـتـ وـ كـرـمنـهـ،ـ عـدـلـ وـ رـحـمـتـهـ دـلـالـتـ اـيـدـنـ بوـتـونـ

و ایکی کونشی ده استیعاب ایدوب طارتار. او ایکی کفه سنه بولنان ایکی جوینی برینی سماواته، برینی یره ایندیره ن عینی قوتله، ایکی شمس بولنسه، برینی عرشه، دیکرینی فرشه قالدیر ایندیر. مادام شو عادی، ناقص، فانی مکناتده نورانیت و شفافیت و انتظام و امتحال و موازنہ سرلیله اٹک بویوک شی اک کوچوک شیئه مساوی اولور. حدسز حسابسز شیلر بر تک شیئه مساوی کورونور. البتہ قدير مطلقلک ذاتی و نهایتسزو غایت کمالدہ اولان قدرتنک نورانی تجلیاتی و ملکوتیت اشیانک شفافیتی و حکمت و قدرک انتظاماتی و اشیانک اُامر تکوینیه سنه کمال امتشالی و مکناتک وجود و عدمنک مساواتندن عبارت اولان امکاننده کی موازنہ سی سریله آز چوق، بویوک کوچوک اوکا مساوی اولدیغی کبی، بوتون انسانلری بر تک انسان کبی بر صحیحه ایله حشره کتیره بیلیر. هم بر شیئک قوت وضعفجه مراتبی، او شیئک ایچینه ضدینک مداخله سیدر. مثلا: حرارتک درجاتی، صوغوغک مداخله سیدر، کوزللک مراتبی، چیرکنلکک مداخله سیدر. ضیانک طبقاتی، قراکلغک مداخله سیدر.

تمشیلاتیله خلاصه سنه بر اشارت ایده حکز، اکبر ایسترسه ک او نقطه یه مراجعت ایت. مثلا: **وَلَهُ الْمُثَلُّ الْأَعْلَى** تمثیله قصور یوق. ناصلکه «نورانیت سریله» کونشک جلوه سی کندی اختیاریله اولسه ۵۵، بر ذره یه سهولتله ویردیکی جلویی، عین سهولتله حدسز شفافاته ده ویر.

هم «شفافیت سریله» بر ذره شفافه نک کوچوک کوز بیکی کونشک عکسنى الماسنده، دکزک کنیش یوزینه مساویدر.

هم «انتظام سریله» بر چوچوق پار مغیله کمی صورتنده کی او یونخاغنی چویردیکی کبی قوجه مان بر درید نوطی ده چویرر.

هم «امتحال سریله» بر قوماندان بر تک نفری بر آرش امریله تحریک ایتدیکی کبی، بر قوجه اردوبی ده عینی کلمه ایله تحریک ایدر.

هم «موازنہ سریله» جو فضاده بر ترازوکه، اویله حقیقی حساس و او درجه بویوک فرض ایده لم که، ایکی جوین ترازوونک ایکی کوزینه قونولسه حسن ایدر.

طامله کبی میلیونلر جزئدن انجق برجزئی یرسلشیر و تجلی ایدر. دیمک او کرمه لایق او رحمته شایسته بر دار سعادت اوله جقدر. یوقسه کوندوزی ایشیغیله طولدوران کونشک وجودینی انکار ایتمک کبی، بو کورنن رحمتك وجودینی انکار ایتمک لازم کلیر. چونکه بر دها دونه ملک اوزره زوال ایسه؛ شفقتی مصیبته؛ محبتی حرقته و نعمتی نقمته، عقلی، مشؤم بر آته؛ ولذتی المه قلب ایتدیرمکله حقیقت رحمتك انتلفاسی لازم کلیر. هم او جلال وعزتی اویغون بر دار مجازات اوله جقدر. چونکه اکثر یا ظالم عزتنده، مظلوم ذلتنده قالوب، بوردان کوچوب کیدیبورلر. دیمک، بر محکمهء کبرايه بیراقیلیبور، تأخیر ایدیلیبور. یوقسه، باقیلمه یور دکیل. بعضًا دنیاده دخی جزا ویرر. قرون سالقهده جریان ایدن عاصی و متمرد قوملره کلن عذابلر کوستربیبورکه: انسان باشی بوش دکیل. بر جلال و غیرت سلنه هروقت معروضدر. اوت هیچ ممکنیدرکه انسان؛ عموم موجودات ایچنده اهمیتلی بر

عظیم هیبت تختنده عمومی بر اطاعت بولنمسی؛ بیویوك بر جلال وعزت صاحبنک امیرله حرکت ایتد کلربنی کوستربیبور. هم، کرک نباتی و کرک حیوانی و کرک انسانی بوتون والده لرک او رحیم شفقتلریله (حاشیه) وسوت کبی او لطیف غدا ایله او عاجز و ضعیف یاورولرک تربیهسی، نه قادر کنیش بر رحمتك جلوهسی ایشلديکی بداهه اکلاشیلیر. بو عالملک متصرفتک مادام نهایتسز بویله بر کرمی، نهایتسز بویله بر رحمتی، نهایتسز اویله بر جلال وعزتی وارد. نهایتسز جلال وعزت ادیسزلرک تأدبنی ایستر. نهایتسز کرم نهایتسز اکرام ایستر. نهایتسز رحمت؛ کندینه لایق احسان ایستر. حالبوکه بو فانی دنیاده وقیصه عمرده، دکردن بر

(حاشیه): اوت آج بر ارسلان، ضعیف بر یاوروسنی کندی نفسنه ترجیح ایدرک، الده ایتدیکی برائی بیمه بوب یاورسنیه ویرمسی؛ هم، قوراق طاوق، یاورسنی حمایه ایچون ایته ارسلانه صالدیرمسی؛ هم، اینجبر اغماجی کندی چامور بیه رک یاوروسی اولان میوه لرینه خالص سوت ویرمسی، بالبداهه، نهایتسز رحیم، کرم، شفیق بر ذاتک حسابله حرکت ایتد کلربنی کور اولمایانه کوستربیبورل. اوت نباتات و بهیمیات کبی شعورسلرک غایت درجه ده شعورکارانه و حکیمانه ایشلر کورمسی بالضروره کوستربکه: غایت درجه ده علم و حکیم برسی وارد رکه، اوتلر ایشلتدیبور. اوتلر اوتلک نامیله ایشله بورلر.

خلف الوعد ایسه؛ هم ذلت هم تذللدر. هیچ بر جهتهله جلال قدسیته یاناشه ماز. خلف الوعید ایسه؛ یا عفودن، یا عجزدن کلیر. حالبوکه، کفر؛ جنایت (حاشیه) مطلقه در. عفووه قابل دکیل. قدیر مطلق ایسه، عجزدن منزه و مقدسدر. شاهدلر، مخبرلر ایسه؛ مسلکلرنده، مشربلرنده، مذهبلنده مختلف اولدقلری حالده کمال اتفاق ایله شو مسئله نک اساسنده متعدددرلر. کشتجه توائر درجه سنه درلر، کیفیتتجه اجماع قوتنه درلر. موقعجه هر برع نوع بشرک بر بیلدیزی، بر طائفه نک کوزی، بر ملتک عزیزیدرلر. اهمیتتجه شو مسئله ده هم اهل اختصاص، هم اهل اثباتدرلر. حالبوکه بر فنده و یا بر صنعتده ایکی اهل اختصاص، بیکلر باشقه لردن

(حاشیه): اوت کفر، موجوداتک قیمتی اسقاط و معانزلله اتهام ایتدیکندن، بوتون کائاته قارشی بر تحقیر و موجودات اینبه لرده جلوه اسمایی انکار اولدیغدن؛ بوتون اسماء الهیه یه قارشو بر تزییف و موجوداتک وحدانیه اولان شهادتلرینی رد ایتدیکندن؛ بوتون مخلوقاته قارشی بر تکذیب اولدیغدن؛ استعداد انسانی یی اویله افساد ایدر که صلاح و خیری قبوله لیاقتی قالماز.. هم بر ظلم عظیمدرکه: عموم مخلوقاتک و بوتون اسماء الهیه نک حقوقه بر تجاوزدر. ایشته شو حقوقک محافظه سی؛ و نفس کافر خیره قابیلسزیلکی، کفرک علم غربیی اقتضا ایدر. (ان الشرک ظالم عظیم) شو معنای افاده ایدر.

الحاصل: حشره مانع هیچ بر شی یوقدر. مقتضی ایسه، هر شیدر. اوت محشر عجائب اولان شو قوجه ارضی، عادی بر حیوان کبی اماته و احیا ایدن ویشر و حیوانه خوش بر بشیک، کوزل بر کمی یاپان و کونشی اونله شو مسافرخانه ده ایشیق ویریجی وایصیندیریجی بر لامه ایدن، سیاراتی ملکلرینه طیاره یاپان بر ذاتک بو درجه محتشم و سرمدی ربویتی و بو درجه معظم و محیط حاکمیتی، اُلبته، یالکز بولله کیچیجی، دوامسز، بی قرار، اهمیتسز متغیر بقايس ناقص، تکملسز امور دنیا اوژرنده قورو لاز و طور ماز. دیمک، اوکا شایسته، دائمی بر قرار، زوالسز، محتشم بر دیار آخر وار، باشنه باقی بر ملکتی وارد. بزی اونک ایچون چالیشدیر. اورایه دعوت ایدر. و اورایه نقل ایده جکنه؛ ظاهردن حقیقته کچن و قرب حضورینه مشرف اولان بوتون ارواح نیره اصحابی، بوتون قلوب منوره اقطابی، بوتون عقول نورانیه اربابی شهادت ایدیبورلر. و بر مكافات و مجازات احضار ایتدیکنی متفقاً خبر ویریبورلر و مکرراً پل قوتلی وعد و پک شدتی تهدید ایدر، نقل ایدرلر.

مثالاً: ﴿وَإِذَا الصُّحْفُ نُشَرَتْ﴾ کلمه سیله افاده ایدرکه، حشرده هر کسلک بتون اعمالی بر صحیفه ایچنده یازیلی اوله رق نشر ایدیلیسیور. شو مسئله کندی کندینه چوق عجیب اولدینگدن عقل اوکا یول بوله‌مار. فقط، سوره نک اشارت ایتدیکی کبی حشر بهاریده باشقه نقطه لرک نظیره سی اولدینی کبی، شو نشر صحف نظیره‌سی پک ظاهردر. چونکه: هر میوه‌دار اغاج، و چیچکلی بر اوتك ده عمللری وار، فعللری وار، وظیفه‌لری وار. اسماء الهمیه‌یی نه شکلده کوستره‌رک تسبیحات ایتمش ایسه عبودیتلری وار. ایشته اونک بتوون بو عمللری تاریخ حیاتلریله برابر عموم چکرده کلرنده، تمحملقلرنده یازیلوب باشقه بر بهارده، باشقه بر زمینده چیقار. کوستردیکی شکل و صورت لسانیله، غایت فصیح بر صورتده آنالرینک واصللرینک اعمالانی ذکر ایتدیکی کبی دال، بوداق، یاپراق، چیچک و میوه‌لریله صحیفه‌ء اعمالانی نشر ایدر. ایشته کوزیزک اوکنده بو حکیمانه، حفظانه، مدبرانه، مریانه، لطفیانه، شو ایشی یاپان اودرکه، دیسر: ﴿وَإِذَا الصُّحْفُ نُشَرَتْ﴾.

قپار، اونی ایچار، بر قدیر ذوالجلال در. مادام بولیله در. بتوون دلائلک نتیجه سی اوله رق؛ ﴿وَالَّهُ تَرْجِعُونَ﴾ یعنی قبردن سزی احیا ایدوب، حشره کتیروب حضور کبریاسنده حسابکری کوره‌جکدر.

ایشته شو آیتلر، حشرک قبولنه ذهنی مهیا ایتدی. قلبی ده حاضر ایتدی. چونکه: نظائریه دنیوی افعال ایله‌ده کوستردی. هم، کاه اولویورکه: افعال اخرویه‌سنسی اویله بر طرزه‌ده ذکر ایدرکه: دنیوی نظائرلریه احساس ایتسین. تا استیعاد و انکاره میدان قالماسین. مثلاً: ﴿إِذَا الشَّمْسُ كُوِرتَ﴾ الی آخر و ﴿إِذَا السَّمَاءُ انشَقَتْ﴾ الی اخر و ﴿إِذَا السَّمَاءُ انْفَطَرَتْ﴾ ایشته شو سوره‌لرده، قیامت و حشرده کی انقلابات عظیمه‌یی و تصریفات ربویتی اویله بر طوزده ذکر ایدرکه؛ انسان اونلرک نظیره لرینی دنیاده، مثلاً کوزده، بهارده کوردیکی ایچون، قلبه دهشت ویروب عقله صیغمایان او انقلاباتی قولایجه قبول ایدر. شو اوج سوره‌نک مثال اجمالیسنه اشارت دخی پک اوزون اولور اونک ایچون بر تک کلمه ئی نمونه اوله رق کوستره جکز

حدسز طوغری دلآل سلطنتک اولان انبیا، اصفیا، اولیالر، حق الیقین، عین الیقین، علم الیقین صورتنده سنک اخروی رحمت خزینه لریکه، عالم بقاده کی احساتنک دفینه لرینه و دار سعادته تمایله ظهور ایدن کوزل اسماریکک خارقه کوزل جلوه لرینه شهادتلری حق و حقیقتدر، واشارتلری طوغری و مطابقدر، و بشارتلری صادق و واقعدر. واونلر بوتون حقیقتلرک مرجعی و کونشی و حامیسی اولان «حق» اسمکک آک بویوک بر شعاعی؛ بو حقیقت اکبر حشریه اولدیغئی ایمان ایدرک، سنک امک ایله سنک عبادیکه حق دائره سنده درس ویریبورلر. و عین حقیقت اوله رق تعلیم ایدیبورلر. یارب! بونلرک درس و تعلیملرینک حق و حرمتی ایچجون بزه و رساله نور طلبه لرینه ایمان اکمل و حسن خاتمه ویر. و بزری اونلرک شفاعتلرینه مظہر ایله، آمین.

هم ناصلکه قرآنک، بلکه بوتون سماوی کتابلرک حقانیتنی اثبات ایدن عموم دلیللر و حجتلت و حبیب اللہک، بلکه بوتون انبیانک نبووتلرینی اثبات ایدن عموم معجزه لر و برهاتلر، طولاً یسیله اک بویوک مدعالری

أَيْ قَدِيرٍ حَكِيمٌ! أَيْ رَحْمَنٍ رَّحِيمٌ! أَيْ صَادِقُ الْوَعْدِ الْكَرِيمِ! أَيْ عَزَّةٍ وَّعَظَمَتْ وَجَلَالٌ صَاحِبِيْ قَهَّارَ ذَوَالْجَلَالِ! بُو قَادَارْ صَادِقُ دُوْسْتَلَرِيْكِيْ، بُو قَادَارْ وَعَدْلَرِيْكِيْ وَبُو قَادَارْ صَفَاتْ وَشَعْوَنَاتِكِيْ يَا لَانْجِيْ چِيقَارَمَقْ، تَكْذِيبِ اِيتَمَكْ وَسَلْطَنَتْ رَبِّوْبِيْتَكِيْ قَطْعِيْ مَقْتَضَيَاتِنِيْ تَكْذِيبِ اِيدَوبْ يَا پَمَامَقْ وَسَنَكْ سُودِيكَكْ وَأَوْنَلَرْ دَخِيْ سَنِيْ تَصْدِيقْ وَاطَّاعَتْ اِيتَمَكَلَهْ كَنْدِيلِيرِنِيْ سَكَا سُودِيرَهْ نَ حَدَسَرْ مَقْبُولَ عَبَادِيكَكْ آخرَتَهْ باقَانَ حَدَسَرْ دَعَالِرِيْنِيْ وَدَعَوَالِرِيْنِيْ رَدِ اِيتَمَكْ، دِيكَلَهْ مَهْ مَكْ وَكَفَرْ وَعَصِيَانْ اِيلَهْ وَسَنِيْ وَعَدَكَدَهْ تَكْذِيبِ اِيتَمَكَلَهْ، سَنَكْ عَظَمَتْ كَبَرِيَاكَهْ طَوْقَونَانْ وَعَزَّتْ جَلَالَكَهْ طَوْقَونَدُورَانْ وَالْوَهِيَتَكَهْ حَيَّشِتَهْ اِيلِيشَهْ نَ وَشَفَقَتْ رَبِّوْبِيْتَكِيْ مَتَّأْثَرَ اِيدَنْ اَهَلَ ضَلَالَتِيْ وَاهَلَ كَفَرِيْ حَشَرَكَ اِنْكَارِنَدَهْ، اَوْنَلَرِيْ تَصْدِيقْ اِيتَمَكَدَنْ يُوزِيَّبِكَلَرْ درَجَهْ مَقْدَسَسَكَ وَحَدَسَرْ درَجَهْ مَنْزَهْ وَعَالِيسَكَ. بُويَلَهْ نَهَايَتَسَرْ بَرْ ظَلَمَدَنْ وَنَهَايَتَسَرْ بَرْ چِيرْ كِينَلَكَدَنْ سَنَكْ اوْ نَهَايَتَسَرْ عَدَالَتَكَيْ وَنَهَايَتَسَرْ جَمَالَكَيْ وَحَدَسَرْ رَحْمَتَكَيْ، حَدَسَرْ درَجَهْ تَقْدِيسِ اِيدَيَّبِورَزْ. وَبُوْتُونْ قَوْمَرَلَهْ اِيمَانْ اِيدَرَزَكَهْ: اوْ بَوْزِ بَيَّكَلَرْ صَادِقُ الْأَچِيلَكَهْ اوْ

قید و حفیظانه بر کتابت، انجع محکمهء کبراده عمومی بر محکمه نتیجه سنده دائمی بر مکافات و مجازات ایچون اوله بیلیر. یوقسه، او احاطه‌لی و اینجه دن اینجه اولان قید و محافظه؛ بوتون بوتون معناز، فائده سر قالیر. حکمته و حقیقته منافی الور. هم، حشر کلمزه؛ قدر قلمیله یازیلان بو کتاب کائناتک بوتون محقق معنالری بوزولورکه، هیچ بر جهت امکانی اوله ماز و او احتمال، بو کائناتک وجودینی انکار کبی بر محال، بلکه بر هذیان اولور.

الحاصل: ایمانک بش رکنی بوتون دلیلریله «حشر و نشرک» و قوعنه وجودینه و دار آخرتک وجودینه و آچیلماسنہ دلالت ایدوب ایسترلر و شهادت ایدوب طلب ایدرلر. ایشته حقیقت حشریه نک عظمتنه تام موافق بویله عظمتلی و صارصیلماز دیره کلری و برهانلری بولندیغی ایچوندرکه: قرآن معجز البیانلک همان همان اوچدن برسی حشر و آخرتی تشکیل ایدیبور. واونی، بوتون حقائقته تمل طاشی واس الاساس یاپیبور. و هر شیء اونک اوستنه بنا ایدیبور. «مقدمه نهایت بولدی».

وجهنمک وجودلرینه دلات ایدرل. چونکه: ملکار بو عاملری اذن الهی ایله کوره بیلیرلر و کیره رلر. و حضرت جبراچیل کبی انسانلر ایله کوروشن عموم ملائکهء مقرین مذکور عاملرک وجودلرینی و اوئلر، اوئلرده کردکلرینی متفقا خبر ویریبورلر. کورمدیکمز آمریقا قطعه سنک وجودینی، اوندن کلنلرک اخباریله بدیهی بیلدیکمز؛ کسی بوز توادر قوتنده بولنان ملائکه اخباراتیله عالم بقانک و دار آخرتک و جنت وجهنمک وجودلرینه او قطعیتده ایمان ایتمک کرکدر واویله ده ایمان ایدرز.

هم، یکرمی النجی سوز اولان «رسالهء قدر» ده «ایمان بالقدر» رکننی اثبات ایدن بوتون دلیلر، طولاً یسیله حشره و نشر صحفه و میزان اکبرده کی موازننہء اعماله دلالت ایدرل. چونکه: هر شیئک مقدراتی کوزومزاوکنده نظام و میزان لوحه لرنده قید ایتمک و هر، ذی حیاتک سرکذشت حیاتیه لرینی قوه حافظه لرنده و چکرده کلرنده و سائر الواح مثالیه ده یازمق و هر ذی روحک، خصوصاً انسانلرک دفتر اعماللرینی الواح محفوظه ده تثبتیت ایتمک، کچیرمک؛ البتة اویله محیط بر قدر و حکیمانه بر تقدیر و مدقانه بر

اعظمك تجلیسنه و هر اسمده بولنان اسم اعظملەت
 مرتبه سنك تجلیسنه مظھر بر احسن تقویمde اک کوزل بر
 معجزهء قدرت و خزان رحمتك مشتملاتنى طارملىق،
 طانیمیق ایچون، اک زیاده میزان و آتلره مالك بر مدقق و
 نهايتسز نعمتارينه اک زیاده محتاج و فنادن اک زیاده
 متائم و بقايه اک زیاده مشتاق و حیوانات ایچوندە اک
 نازك و اک نازدار و اک فقير و اک محتاج و حیات
 دنيويجه اک متائم و اک بدېخت واستعدادجه اک علوى
 واک يوكىك صورتده، ماھيتده ياراتسىنده اونى،
 مستعد اولدىغى و مشتاق اولدىغى ولايق اولدىغى بر دار
 ابدي يه كوندرميوپ، حقیقت انسایه بى ابطال ايدرک
 كندى حقانيته طبان طبان ضد و حقیقت نظرنده
 چيركىن بر حقسلىق ایتسىن! هم هيچ قابلمىدر كە:
 حاكم بالحق، رحيم مطلق؛ انسانه اويله بر استعداد
 ويروب، ير ايله كوكلر و طاغلر تحملنەن چكىنديكى
 امانت كبرايى تحمل ايدوب؛ يعني كوجوجك، جزئى
 اوچولرىله، صنعتچىقلرىله خالقىڭ محيط صفتارىنى،
 كائى شۇناتنى، نهايتسز تجلیياتنى ئولچە رك بىلوب؛ هم،
 يerde اک نازك، نازنين، نازدار، عاجز، ضعيف

مادام دنيا وار و دنيا ایچوندە بو اثاريلە حكمت و
 عنایت و رحمت و عدالت وار. البته دنيانك وجودى
 كېي قطعى اوله رق آخرت ده وار. مادام، دنياده هر شى
 بر جهتىدە او عالمه باقيبور. ديمك اورياھ كيدىليبور.
 آخرتى انكار ايتىمك، دنيا وما فيهايى انكار ايتىمك
 ديمىدر. ديمك أجيلى و قبر انسانى بكلدىكى كېي،
 جنت و جهنەمde انسانى بىلە يور و كوزلە يور.

لوه بىزىخى حقيقىسىن

باب انسانىتىدر،

اسم حلقى جلوه سيدر

هيچ مىكىمىدر كە: جناب حق و معبدو بىلەن حق؛
 انسانى شو كائنات ایچوندە رىوبىت مطلقە سنه و عموم
 عالىرە، رىوبىت عامە سنه قارشى اک اهمىتلى بى بعد
 و خطابات سبحانىيە سنه اک متفكر بى مخاطب و
 مظھريت اسسماستە اک جامع بى آيىنه و اونى، اسىم

او توزنجی لمعه نک بشنجی نکته سنک دردنجی رمزی

حیاتک یکرمی سکزنجی خاصه سنده بیان
ایدلشدکه: حیات، ایمانک الی ار کانه با قوب اثبات
ایدیبور. اونلرک تحقیقه اشارتلر ایدیبور. اوست، مادام بو
کائناتك اک مهم نتجه سی وماهی سی و حکمت خلقتی
حیاتدر. البته او حقیقت عالیه، بو فانی، قیصه جق،
نقصان، امللی حیات دنیویه یه منحصر دکیلدر. بلکه،
حیاتک یکرمی طوقوز خاصه سیله ماهیتنک عظمتی
آکلاشیلان شجره حیاتک غایه سی نتجه هی و او
شجره نک عظمتنه لایق میوه سی؛ حیات ابدیه در
وحیات اخرویه در. وطاشیله و اغاجیله، طوپراغیله
حیاتدار اولان دار سعادتده کی حیاتدر. یوقسه، بو
حدسز جهازات مهمه ایله تجهیز ایدیلن حیات
شجره سی، ذی شعور حقنده، خصوصاً انسان حقنده
میوه سز، فائده سز، حقیقتسز اولق لازم کلاچک و
سرمایدجه و جهازاتجه سرچه قوشندن، مثلا، یکرمی
درجه زیاده و بوکائناتك و ذی حیاتک اک مهم،
یوکسل و اهمیتلی مخلوقی اولان انسان، سرچه

ذیلک ایکنجی پارچه سی

[باشد هکی آینک معجزانه اشارات ایتدکلری
طقوز طبقه براهین حشریه یه دائیر «طقزو
مقامدن» برنجی مقام].

﴿فَسُبْحَانَ اللَّهِ حِينَ تَمْسُونَ وَحِينَ تَصْبِحُونَ * وَلَهُ
الْحَمْدُ فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَعَشِيًّا وَحِينَ تَظَهَرُونَ *
يُخْرِجُ الْحَيَّ مِنَ الْمَيْتِ وَيُخْرِجُ الْمَيْتَ مِنَ الْحَيِّ وَيُحْكِمُ
الْأَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا وَكَذَلِكَ تَخْرُجُونَ﴾

اولان فقره ده کی فرمان حشره دائیر بوراده کی
کوستردیکی برهان باهری و حجت قاطعه سی بیان
وایضاح ایدیله جلک انشاء الله. (حاشیه)

(حاشیه): او مقام دها یا زیلمامش و حیات مسئله سی حشره مناسبتی
ایچون بورایه کیرمش. فقط حیاتک آخرنده قدر رکننه اشارتی پاک اینجه و
دریندر.

قیمتی سقوط ایدر (حاشیه-۱). هم دخی، کائناتک یوزنده سریلمش اولان غایتله کوزل و صنعتلی پیارلاق و سوسلی شو موجودات؛ ایشیق کونشی بیلدیردیکی کبی، مثلسز معنوی بر جمالک محاسننی بیلدیرر ونظیرسز، خفی بر حسنک لطائفنی اشعار ایدبیور (حاشیه-۲). او منزه حسن، او مقدس جمالک جلوه‌ستدن، اسمالارده، بلکه هر اسمده چوق کیزلى دفنه لر بولندیغى اشارت ایدر. ایشته شو درجه عالی، نظیرسز، کیزلى بر جمال ایسه کندی محاسننی بر مرآتده کورمك وحسنتک درجاتنى و جمالنک مقیاسلرینى ذي

(حاشیه-۱) : اوست، ضروب امثالندندر که: بر دنیا کوزلی، بر زمان کدنه مقتون اویلش عادی بر آدمی حضورند طرد ایدر. او ام کدنه تسلی وپرمک ایچون «توه نه قدر چېركىندر» دیر. او کوزلک کوزلکنی نېي ایدر. هم بروقت بر آئى غایت طاتنی بر او زوم اصمامسى التنه کېرە ر. اوزوملرى بیمک ایستر قويارمۇھ ئائى یتشمىز. اصمامىه ده چىقه ماز. کندى کدنه تسلی وپرمک ایچون کندى لسانىلە «أڭشىدر» دیر. کوملر کېدر.

(حاشیه-۲) آئينه مثال موجوداتلک بېرى ارقه سندە زواں وفالريله بابىر، ارقلارندن كىلنلرک اوستنده ویوزلرندە عنین حسن وجمالک جلوه سى ناك بولىنىسى كوستررکە: جمال اونلرک دكىل بلکه او جماللار بر حسن منزه وبر جمال مقدسک ایاتى وأمارا تىدر.

أللرندە اولان اعلانات ريانىلە يە دقت ايت (حاشیه):
محاسنِ روبيتك دلّلرلى اولان آنبىا و أوليايە قولاق
وپير: ناصل متّقاً صانع ذو الحاللک قصورسز كمالاتنى،
خارقه صنعتلىنىڭ تشهيريلە كوستريپورلار، بىان
ايديبورلار. انظار دقتى جلب ايدبیورلار.

دىمك، بو عالمك صانعنك پك مهم وحيرت وپريجى
و كيزللى كمالاتى واردر. بو خارقه صنعتلرلە اونلردى
كوسترمك ايسىر. چونكە: كيزللى، قصورسز كمالات
ايسيه، تقدير ايدبىجى، استحسان ايدبىجى، ما شاء الله
دىبەرك مشاهده ايدبىجىلەك باشلندە تشهير ايسىر.
دائمى كمالات ايسيه، دائمى تظاهر ايسىر. او ايسيه؛
تقدير واستحسان ايدبىجىلەك دوام وجودىنى ايسىر.
بقاسى اوليان استحسان ايدبىجىنڭ نظرنده كمالاتك

(حاشیه) : اوست كميك كېي بى قورى اغاچك اوجىنده كى تىل كېي اينجە جىك بى صىپاھە؛ غایت منقش، مزىن بى چىچىك وغایت مصنوع و مرصع بى میوه، ئىلتنە غایت صنعتپور معجزە كار و حكمدار بى صانعنك محاسن صنعتىي ذى شعورە اوقدودران بى اعلاناتنامە در. ایشته نباتاتە جىواناتى دخى قىاس ايت.

لوحنی حقيقة

باب حکمت وعدالت الوب،

اسم حکیم و عادلک جلوه سیدر

هیچ ممکنیدر که: (حاشیه) ذره لردن کونشله قادار
جريان ایدن حکمت و انتظام، عدالت و میزانله روبیتک
سلطنتنی کوسترن ذات ذوالجلال، روبیتک جناح
حمایه سنه التجا ایدن و حکمت وعدالت، ایمان
و عبودیتله توفیق حرکت ایدن مؤمنلری تلطیف
ایتمسین؟ و او حکمت وعدالت، کفر و طغیان ایله

(حاشیه): اوت «هیچ ممکنیدر که» شو جمله چوq تکرار ایدیلیبور.
چونکه، مهم بر سری افاهه ایده شویله که: اکثر کفر و ضلال؛ استبعادن
ایله کلر، بیعی عقلاند اوزاق و محال کورور، انکار ایدر. ایشته حشر
سوزندنه قطعاً کوسترنلشدر که: حقیقی استبعاد، حقیقی محالیت و عقلاند
اوزاقله و حقیقی صعوبت، حتی امتناع درجه سنه مشکلات، کفر بولنده
در وضلالنک مسلکنده در. و حقیقی امکان و حقیقی معقولیت، حتی
وجوب درجه سنه سهولت؛ ایمان بولنده در واسلامیت جاده سنه در.
الحاصل، اهل فلسسه استبعاد ایله انکاره کیدر. اوننجی سوز، استبعاد
هانکی طرفده اولدیغئنی او تعییر ایله کوسترن. اونلرگ اغزرلینه بر شامار

وووو.

وظیفه سی، اهمیتلی بر استعدادی او لوسونده؛ انسانک
ربی ده انسانه بو قادار منتظم مصنوعاتیله کندینی
طاپتندیرسه؛ مقابلنده انسان ایله اونی طانیمازسه.
هم بو قادار رحمتك سوسلی میوه لریله کندینی
سودیرسه؛ مقابلنده انسان عبادتله کندینی او کا
سودیرمسه. هم بو قادار بو درلو نعمتلریله محبت
ورحمنتی او کا کوسترسه؛ مقابلنده انسان شکر و حمدله
او کا حرمت ایتمه سه؛ جزا سر قالسین! باشی بوش
بیرا قلیسین! او عزت، غیرت صاحبی ذات ذوالجلال بر
دارِ مجازات حاضر لاما سین! هم هیچ ممکنیدر که: او
رحمن رحیمک کندینی طانیتریر ماسنه مقابل؛ ایمان
ایله طانیمقله و سودیرمسنه مقابل، عبادتله سو مک و
سودیرمکله و رحمتنه مقابل شکر ایله حرمت ایتمکله
مقابله ایدن مؤمنلره بر دارِ مكافاتی، بر سعادتِ ابدیه بی
ویرمسین؟

رحمانله ادخار اولنان نعمتلرگ نمونه لرى، صورتلىرى حكمىنده در.

بىشجىنى اساس: هم اكلارسك كە: شو فانى مصنوعات فنا ايچون دكىل، بىر پارچە كورونوب محاولق ايچون ياردىلمە مىشلر. بلکە، وجوددە قىصە بىز مان طولانوب، مطلوب بىر وضعيت آلوب؟ تا صورتلىرى آئىنسىن، تىللەرى طوتلىسون، معنالرى

بىلەنسىن، تىيىچلىرى ضبط ايدىلىسىن. مثلا، اهل آيدايچون دائمى منظره لر نىسج ايدىلىسىن. هم عالم بقادە باشقە غايىلە لە مدار اولسۇن. اشيا بقا ايچون يارادىلىدېغىنى فنا ايچون اولدىغىنى، بلکە صورە ئەندايىسىدە تمام وظىيفە و تەرىخىص اولدىغى بونكەلە اكلاشىلىپوركە: فانى بىر شى بىر جەھتەلە فنايە كىدىر، چوق جەھتەلە باقى قالىر. مثلا قدرت كىلمەلرندىن اولان شو چىيچكە باقكە: قىصە بىر زماندە او چىيچك تېسم ايدوب بىزه باقار درعقب، فنا پىرە سىنە صاقلانىر. فقط، سىنك اغزىكەن چىقان كىلمە كىبى او كىدىر فقط، بىكىر مثاللىرىنى قولاقلەر تۈدۈغ ايدىر. دىكەلە يىن عقللىر عددىنجە معنالرىنى عقللىرە ابقا ايدىر. چونكە وظىيفەسى اولان افادە ئەمەن بىستىكەن صوڭىرە كىنىسى كىدىر. فقط، اونى كورەن ھەرىشىك حافظە سىنە ظاھرىي صورتىنى و ھەر بىر تەخمنىدە معنۇي ماھىتىنى بىراقوپ اوپىلە كىدىپور. كويىا ھەر حافظە ايلە ھەرتىخىم؛ حفظ زىينتى ايچون بىر فوتوغراف و دوام بقاسى ايچىن بىر متىزلىرلر. أك بىسيط

طقسان طوقۇزى سلطانە عائىد اولدىغىنى كىبى؛ ھەرىشىك نىفسىنە و دىنيايدى ئەندايىسى بىر ايسە، صانعەنە عائىد طقسنان طوقۇزىد. ايشتە بىر تعدىد ئەندايىندركە؛ بىرپىنە ضد و مانفى كورونن حكىمت و اقتصاد، جود و سىخا و بالحاصە نەهايىتسىز سخا ايلە سىر توقۇقى شۇدركە: بىر غايىه نەقطەنە ئەنۋەنە جود و سىخا حكىم ايدىر. اسم جواد تەجلى ايدىر، مىۋە لر، حېپىلەر، او تك غايىه نەقطەنە ئەنۋەنە بىغىر حسابىدەر. نەهايىتسىز جودى كوسىتپىپور. فقط، علوم غايىه لر نەقطەنە ئەنۋەنە؛ حكىمت حكىم ايدىر... اسم حكىم تەجلى ايدىر. بىر اغاچىك نە قدر مىۋە لرى وار بلکە ھەرىمۇ نىڭ او قدر غايىه لرى واردەركە؛ بىيان ايدىكىمىز اوج قىسىمە تەرقىي ايدىلىپير. شو علوم غايىه لر، نەهايىتسىز بىر حكىمىت و اقتصادى كوسىتپىپور. ضد كىبى كورونن نەهايىتسىز حكىمت، نەهايىتسىز جود ايلە سخا ايلە اجتماع ايدىپپور. مثلا: عىسکار اردۇستىك بىر غايىه سى، تأمين اسايدىشىر. بىر غايىه يە كورە نە قدر عىسکر اىستەرسەك وار وھم پاك فضىلە دەر. فقط، حفظ حدود و مجاھەدە اعدا كىي ساڭر و ئۆزىيە لر ايچون، بىر موجود آنجىق كىافى كلىرى. كمال حكىمكەلە موازنەدەر. ايشتە، حكىمتكە حكىمىتى، حشمت ايلە اجتماع ايدىپپور. او حالىدە، او عىسکرلەكىدە فضىلە لىق بىقدەر دېپىلە بىلىر...

کندیسنه لایق بر رعیت ایست. حالبکه، کوریپورسلک، بوتون رعیت بو مسافرخانه ده طوپلانتشلر. مسافرخانه ایسه هر کون طولار بوشانیر. هم، بوتون رعیت مانورا ایچجون بو میدان امتحانده بولیپورلر. میدان ایسه، هر ساعت تبدیل ایدیپیبور. هم بوتون رعیت، پادشاهک قیمتدار احساناتنک نونه لرینی و خارقه صنعتلرینک آنتیقلرینی سرکیلده تماشا ایتمک ایچجون شو تشهیر کاهده بر قراج دقیقه طورووب سیر ایدیپیورلر. مشهر ایسه، هر دقیقه تحول ایدیپیبور. کیدن کلمز، کلن کیدر. ایشته بو حال، شو وضعیت قطعی کوستریپیور که: شو مسافرخانه وشو میدان وشو شهرلرک ارقه سنده دائمی سرایلر، مستمر مسکنلر، شو نونه لرک وصورتلرک خالص ویوکسلک اصللریله طولو باغ وخرینه وارد. دیمک بوراده چابالامق اوتلر ایچجوندر. شوراده چالیشدیر؛ اوراده اجرت ویر. هر کسلک استعدادینه کوره اوراده بر سعادتی وار.

* **التجمی صورت:** ایشته کل، باق، بو محتشم شمندوفرلر، طیاره لر، تجهیزاتلر، ده پولر، سرکیلر، اجرآتلر کوستریپورلرکه؛ پرده آرقة سنده پك محتشم بر سلطنت وارد، (حاشیه) حکم ایدیپیور. بویله بر سلطنت،

(حاشیه): مثلاً: ناصل شوزمانده مانورا میداننده حرب اصولنده، «سلاج آل، سونکو طاق» امریله قوه برا درود باشدن باشه تیکلی بر میشه کاهه بکرده دیکی کبی؛ هبر بایرام کوننده رسم کچیده ایچجون «فورمالیکری طاقورب نشانلریکری اصیکر» امرینه قارشو اردواکاه، سراسر رنکارنک چچگ اچمش مزین یاچمهی تمشیل ایتدیکی مثللو، اویله ده روی زمین میدندنه، سلطان از لینک نهایتسنر ا نوع جندندن ملک وجن وانس وچوانلر کبی، شعورسز نباتات طائفی دخی حفظ حیات جهادنده امر کن فیکون ایله: «مدافعه ایچجون سلاحلاریکری وجهاهاتزی طاقهکر» امر الکی بی الدلقاری وقت زمین باشدن اشاغی بی بوتون اوندنه کی تیکلی آغازلر ونایلر سونکوچکلرینی طاقدقاری زمان، عیناً سونکولری طاقمش محشمن بر ارد و کاهه بکره بور.. هم، بپارهک هر بر کونی، هر بر غفته سی، بزر طائفه نباتاتک بزر بایرامی حکمنده اولدیغی ایچجون، هر بر طائفه سی دخی کندی سلطانلرک او طائفه هد احسان ایتدیکی کوزل دیده لری تشهیر ایچجون اوکا طاقدقیغی مرصن نشانلری بزر رسم کچید طرزنده او سلطان از لینک نظر شهدود واشهادینه عرض ایتدیکنده و اویله بر وضعیت کوستردیکنده؛ بوتون نباتات واشجار کویا (صنعت ریانیه مرتعانی و چیچک و میوه دینیان فطرت الهیه نک نشانلرینی طاقیکر، چیچکلر اچیکن) امر ریانیه بی دیکله بوزلرکه، روی زمین دخی غایت محتشم بر بایرام کوننده، شاهانه رسم کچیده، صیرمالی فورمالی و مرصن نشانلری پارلایان بر ارد و کاهه تمشیل ایدیپیور. ایشته شو درجه حکممندی و انتظامی تجهیزات و ترتیبات آلبه نهایتسنر قدر بر سلطانلک، نهایت درجه ده حکیم بر حاکمل امریله اولدیغی کور اولیانلره کوستر.

مقدمه

و غایت ضعیف و نازک وجودلرندہ بر قوّه معنویه بولابیلرلر و هر شیدن چاپوق آغلایان غایت مقاومتسر مزاج روح‌لرندہ، او جنت ایله بر امید بولوب مسروراهه یشاپه بیلیرلر. مثلاً جنت فکریله دیر: «بنم کوچوک قرده شم وبا ارقداشم ئولدی. جنتك بر قرشی اولدی. جنتدە کره ر، بزدن دها کوزل يشار.» یوقسە، هر وقت اطرافنده کندى کېي چو جوقلارك و بويوكلرک ئولوملرى، او ضعیف بیچاره لرک اندیشە لى نظرلرینه چارپیماسى؛ مقاومتلریني وقوّه معنویه لرینى زير و زير ایده رك کوزلریله برابر روح، قلب، عقل کېي بوتون لطائەننى دخى اويله اغلاقىتىرە حق، يا محو اولوب و يا ديوانه بر بدېخت حيوان اولە جقدى.

ایكىجى دليل: نوع انسانڭ بر جەھتەن نصفى اولان اختىارلار، يالكز حيات اخرويە ايلە يقىنلرندە بولنان قبرە قارشو تحمل ایده بیلیرلر. و چوق علاقە دار اولدقلرى حياتلىرىنک يقىنده سونمىستە و کوزل دىنالرىنک قىپانمىستە مقابىل بر تسلى بولە بیلیرلر. و چوجوق حكمىنە كچن سريع التأثير روح‌لرندە و مزاجلرندە، موت و زوالدىن چيقان ئيلم و دەشتلى مأيوسيتە قارشى، انچى حيات

﴿ حشر عقیده سنك ، پك چوق روحى فائدە لرندن وحياتى نتجە لرندن بر تك نتىجهء جامعىي اختصار ايله بيان و حيات انسانىي يە، خصوصاً حيات اجتماعىيە سنه درجه لزوملى وضرورى اولدىيغىنى اظهار و بو ايمان حشرى عقیده سنك پك چوق حجتلىرندىن، بر تك حجت كلييەي اجمال ايله كوسترمك و او عقیدە حشرىيە نه درجه بدېھى و شبەھ سز بولندىيغىنى افادە ايتمىكىدىن عبارت اولە رق «ايکى نقطە» در. ﴿

• برنجى نقطە: آخرت عقیدە سى؛ حيات اجتماعية و شخصىيە انسانىيە نك اس الأسسى و سعادتىك و كمالاتك اساساتى اولدىيغى، يوزر دليللىرندىن بر مقىاس اولەرق يالكز درت دانە سنه اشارت ايدە جىڭىز:

برنجىسى: نوع بشرك همان يارىسىنى تشکيل ايدن چوجوقلار يالكز. جنت فکریله، اونلاره دەتلىلى و اغلاقىجى كورونن ئولوملرە و وفاتلاره قارشى طيانە بیلیرلر.

عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿٤﴾ قَالَ مَنْ يُحْبِيُ الْعِظَامَ وَهِيَ
 رَمِيمٌ ﴿٥﴾ قُلْ يُحِبُّهَا الَّذِي أَنْشَأَهَا أَوَّلَ مَرَّةً وَهُوَ بِكُلِّ
 خَلْقٍ عَلِيمٌ ﴿٦﴾ يَا أَيُّهَا النَّاسُ اتَّقُوا رَبَّكُمْ إِنَّ زِلْزَلَةَ
 السَّاعَةِ شَيْءٌ عَظِيمٌ ﴿٧﴾ يَوْمَ تَرَوُنَهَا تَذَهَّلُ كُلُّ مُرْضِعَةٍ
 عَمَّا أَرْضَعَتْ وَتَضَعُّ كُلُّ ذَاتٍ حَمْلٍ حَمْلَهَا وَتَرَى
 النَّاسَ سُكَارَى وَمَا هُمْ بِسُكَارَى وَلَكِنَّ عَذَابَ اللَّهِ
 شَدِيدٌ ﴿٨﴾ اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ لِيَجْعَلُنَّكُمْ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ
 لَا رَبَّ فِيهِ وَمَنْ أَصْدَقُ مِنَ اللَّهِ حَدِيثًا ﴿٩﴾ إِنَّ الْأَبْرَارَ لَفِي
 نَعِيمٍ ﴿١٠﴾ وَإِنَّ الْفَجَارَ لَفِي جَحِيمٍ ﴿١١﴾

﴿١٢﴾ إِذَا زُلْزَلَتِ الْأَرْضُ زُلْزَلَهَا ﴿١٣﴾ وَأَخْرَجَتِ الْأَرْضُ
 أَنْقَالَهَا ﴿١٤﴾ وَقَالَ الْأَنْسَانُ مَا لَهَا ﴿١٥﴾ يَوْمَئِذٍ تُحَدَّثُ
 أَخْبَارَهَا ﴿١٦﴾ بَأَنَّ رَبَّكَ أَوْحَى لَهَا ﴿١٧﴾ يَوْمَئِذٍ يَصْدُرُ النَّاسُ
 أَشْتَاتًا لِيُرِوَا أَعْمَالَهُمْ ﴿١٨﴾ فَمَنْ يَعْمَلْ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ خَيْرًا يُرَهِّ
 وَمَنْ يَعْمَلْ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ شَرًّا يُرَهِّ ﴿١٩﴾

فقط، بر شی ذاتی او لسه عارضی او مازسه اونک ضدی او کاما مداخله ایده مز. چونکه: جمع ضدین لازم کلیم. بو ایسه، محالدر. دیمک اصل، ذاتی اولان بر شیده مراتب یوقدر. مادام قدیر مطلقک قدرتی ذاتی در. ممکنات کبی عارضی دکیلدر. و کمال مطلقده در. اونک ضدی اولان عجز ایسه محالدر که تداخل ایتسین. دیمک بر بهاری خلق ایتمک، ذات ذوالجلالنه بر چیچک قادر اهوندر. اکر اسبابه اسناد ایدله؛ بر چیچک بر بهار قادر آغیر اولور. هم بوتون انسانلری احیا ایدوب حشر ایتمک بر نفسک احیاسی کبی قولایدر.

مسئله حشرک باشندن بورایه قادر اولان تشنیل صورتلرینه و حقیقتلرینه دائیر اولان بیاناتمز، قرآن حکیمک فیضندندر. نفسی تسليمه، قلبی قبوله احضاردن عبارتدر. آصل سوز ایسه قرانکدر زیرا سوز اودر. و سوز اونکدر دیکله یه لم:

فَلَلَّهُ الْحَجَّةُ الْبَاغِلَةُ ﴿١﴾ فَانظُرْ إِلَى أَثَارِ رَحْمَتِ اللَّهِ كَيْفَ
 يُحِبِّي الْأَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا إِنَّ ذَلِكَ لِمَحِبِّي الْمَوْتَىٰ وَهُوَ

الَّذِي هُوَ سَيِّدُ الْكَوْنِينَ وَفَخْرُ الْعَالَمِينَ وَحَيَاتُ الدَّارَيْنَ
وَسُلْطَانُ السَّعَادَيْنِ وَذُو الْجَنَاحَيْنِ وَرَسُولُ النَّقْلِينَ وَعَلَى
اللَّهِ وَصَحَّبِهِ أَجْمَعِينَ وَعَلَى اخْوَانِهِ مِنَ التَّبِيَّنِينَ وَالْمَرْسَلِينَ.
آمِينَ ..

التنبجي حقيقة

باب حشمت وسرمدیت اولوب،
اسم جلیل و باقی جلوه سیدر

هیچ مکنمیدر که: بوتون موجوداتی کونشلردن،
اغاجلدن ذره لره قادار امریر نفر حکمنده تسخیر و
اداره ایدن بر حشمت ربویت؛ شو مسافرخانه دنیاده
موقت بر حیات کچیره ن پریشان فانیلر اوستنده
طورسون. سرمدی، باقی بر دائره حشمت و ابدی،
عالی بر مدار ربویتی ایجاد ایتمسین؟ آوت شو کائناشده
کورونن موسملرک دکیشمسی کبی حشمتلی اجرآت و
سیاراتک طیاره مثال حرکتلری کبی عظمتلی حرکات؛

وارضی انسانه بشیک، کونشی خلقه لامبه یا پمپ کمی
دهشتلى تسخیرات؛ وئولش، قورووش کره ارضی
دیریاتمک، سوسانلریمک کبی کنیش تحولات
کوستریپیور که: پرده ارقه سنده بولیه معظم بر ربویت
وار؛ محتشم بر سلطنه حکم ایدیپور. بولیه بر
سلطنت ربویت، کندينه لایق بر رعيت ایستره.
وشایسته بر مظهر ایستر. حالبوبکه کوریپیورسک:
ماهیتجه اک جامع و مهم رعيتی و بنده لری، شو
مسافرخانه دنیاده پریشان بر صورتده موقه طوپلامشلر.
مسافرخانه ایسه، هر کون طولار، بوشانیر. هم، بوتون
رعیت، تجربه خدمت ایچون شو میدان امتحانده موقه
بولنیورلر. میدان ایسه هر ساعت تبدل ایدر. هم، بوتون
او رعيت، صانع ذو الجلالک قیمتدار احساناتلک
نمونه لرینی و خارقه صنعت آتنیقه لرینی چارشوی عالم
سرکیلنده، تجارت نظرنده تماشا ایتمک ایچون، شو
تشهیر کاهده بر قاج دقیقه طوروب سیر ایدیپورلر؛
صوکره غائب اولویورلر. شو مشهر ایسه، هر دقیقه تحول
ایدیپور. کیدن کلمز، کلن کیدر. ایشته بو حال و شو
وضعیت قطعی کوستریپیور که: شو مسافرخانه و

قوتی وحدسز لکلریله برابر شوند لک مظھر لری اولان شو
فانی موجوداتک اهمیت سز و آز یشامانسه باقیلیسه آخرت
کورونور. دیمک که، هر شی لسان حال ایله امنت بالله
و بالیوم الآخر او قویور و او قوت دیریبور.

خاتمه

کچن اون ایکی حقیقت، بربرینی تأیید ایدر،
بربرینی تکمیل ایدر، بربرینه قوت ویر. بوتون اونلر
بردن اتحاد ایدر که نتیجه یی کوست رر. هانکی وهمک
حدّی وار، شو دمیر کی، بلکه الماس کی اون ایکی
محکم سورلری ده لیب کچه بیلسین. تا حصنِ
حصین ده اولان حشر ایمانی یی صارصسین!
 ﴿مَا خَلَقْنَاكُمْ وَلَاَبْعَثْنَاكُمُ الْأَكْبَافِ وَاحِدَةٌ﴾^{۱۱۱} ایت
کریمه سی افاده ایدی بیور که: بوتون انسانلرک خلق
اولنمسی و جشر ایدلمسی، قدرت الهیه یه نسبة بر تک
انسانلک خلقی و حشری کبی آساندر. اوت اویله در.
 « نقطه » نامنده بر رساله ده حشر بحثنده شو آیتک افاده
ایتدیکی حقیقتی تفصیلاً یاز مشم. بوراده يالکز بر قسم

هم صاقین ظن ایتمه که: حشری اقتضا ایدن اسماء
الهیه بحث ایتدیکمز کبی يالکز (حکیم، کریم رحیم،
عادل، حفیظ) اسلاملرینه منحصردر. خیر، بلکه
کائناتک تدبیرنده تحلى ایدن بوتون اسماء الهیه، آخرتی
اقتضا ایدر. بلکه استلزم ایدر.

هم ظن ایتمه که، حشره دلالت ایدن کائناتک آیات
تکوینیه سی، شو کچن بحث ایتدیکمزمز منحصردر.
خیر، بلکه اکثر موجوداتده صاغه صوله آچیلیر پرده لر
کبی وجه و کیفیتلری وارد رکه بروجھی صانعه شهادت
ایتدیکی کبی؛ دیکز وجھی ده حشره اشارت ایدر.
مثلاً؛ انسانک احسن تقویمده کی حسنِ مصنوعیتی،
صانعی کوستردیکی کبی، او احسن تقویمده کی
قابلیت جامعه سیله قیصه بر زمانده زوال بولمسی
حشری کوست رر. بعض کره بروجھله ایکی نظرله
باقیلیسه؛ هم صانعی، هم حشری کوست رر. مثلاً: اکثر
اشیاده کورون حکمتک تنظیمی، عنایتک تزیینی،
عدالتک توزیینی و رحمتك تلطیفی؛ ناصلکه ماھیتلرینه
باقیلیسه بر صانع حکیم، کریم، عادل، رحیمک دست
قدرتندن چیقدیغنى کوست رر لر. اونک کبی، بونلرک
۱۱۰

ابدده دخی رفاقتلرینه و برابر بولنمەلرینه اجماع و اتفاق
ایله شهادت و دلالت و اشارت ایدرلر.

هم، یوزه ر معجزات باهره لرینه و آیات قاطعه لرینه
استناداً، باشده رسول اکرم و قرآن حکیمک اوله رق
بوتون نورانی روح‌لرک صاحب‌لری اولان پیغمبرلر و بوتون
منور قلب‌لرک قطب‌لری اولان ولیلر و بوتون کسکین و
نورلی عقل‌لرک معدنلری اولان صدیقینلر، بوتون
صحف سماویه ده و کتب مقدسه ده سنک چوق تکرار
ایله ایتدیکک بیکلر وعدلریکه و تهدیدلریکه استناداً،
هم سنک قدرت و رحمت و عنایت و حکمت و جلال
و جمال کبی آخرتی اقتضا ایدن قدسی صفت‌لریکه،
شعلریکه و سنک عزت جلالکه و سلطنت ربویتکه
اعتماداً، هم آخرتک ایزلرینی و ترشحاتنی بیلدیره ن
حدسز کشفیاتلرینه و مشاهدەلرینه و علم الیقین و عین
الیقین درجه سنده بولنان اعتقادلرینه و ایمانلرینه بناءً
سعادت ابدیه بی انسانلره مژده له یورلر. اهل ضلالت
ایچون جهنم و اهل هدایت ایچون جنت بولندیغى
خېر و بیرون اعلان ایدییورلر. قوتلی ایمان ایدوب
شهادت ایدییورلر.

زمانلرینه کوره او حقیقتی قطعی قبول ایله برابر،
تفصیلاتسز و پرده لی و مختصر بر صورتده بیان، فقط
قوتلی بر طرزه ادعا و اثباتلری؛ قرآنک دعواسنسی بیکلر
امضا ایله تصدیق ایدرلر.

بو بحثک مناسبتیله رساله مناجاتک آخرنده: ایمان
بالیوم الآخر رکننے، سائر رکنلرک، خصوصاً «رسُلُ» و
«کتب» لک شهادتنی، مناجات صورتندہ ذکر ایدیلن
پک قوتلی و خلاصه لی و بوتون اوھاملری ازاله ایدن
بر حجّت حشریه عیناً بورايه کیرییور. شویله که:
مناجاتدہ دیمش: ای رب رحیمیم! رسول اکرم‌مک
تعلیمیله و قرآن حکیمک درسیله آکلادمکه: باشده قرآن
و رسول اکرمک اوله رق، بوتون مقدس کتابلر و
پیغمبرلر، بو دنیاده و هر طرفده نونه لری کورولن
جلاللی و جماللی اسلاملریکک تجلیلری دها پارلاق بر
صورتده ابد الآبادده دوام ایده جکنے و بو فانی عالمدہ
رحیمانه جلوه لری، نونه لری مشاهد ایدیلن
احساناتک دها شعشعه لی بر طرده دار سعادتده
استمرارینه و بقاسنے و بو قیصه حیات دنیویه ده اونلری
ذوق ایله کوره ن و محبت ایله رفاقت ایدن مشتاقلرک،

قالدیره حق، قیروب آتاجق بر قوت او حقیقتی
صارصه ماز. زیرا او حقیقتی جناب حق بوتون اسماء و
صفاتنک اقتضاسیله تثبیت ایدیبور و رسول اکرمی علیه السلام
بوتون معجزات و براهینله تصدیق ایدیبور. و قرآن حکیم
بوتون حقائق و آیاتیله اونی اثبات ایدیبور و شو کائنات
بوتون آیات تکوینیه و شعونات حکیمانه سیله شهادت
ایدیبور. عجبنا هیچ ممکنید که: حشر مسئله سنده
واجب الوجود ایله بوتون موجودات «کافرلر مستشنا
اوله رق» اتفاق ایتمش اولسون، قیل قادر قوتی اولمايان
شبهه لر، شیطانی وسوسه لر او طاغ کبی حقیقت
راسخه عالیه بی صارصین یرنند قالدیریسین. حاشا
وکلا.

صادقین ظن ایتمه، دلائل حشریه، بحث ایتدیکمز
اون ایکی حقیقته منحصردر. خیر، بلکه يالکز قرآن
حکیم، کچن شو اون ایکی حقیقتلری بزه درس
ویردیکی کبی، دها بیکلر وجوهه اشارت ایدوب، هر
بر وجه قوی بر اماره درکه: خالقزمز بزی بو دار فانی دن
بر دار باقی یه نقل ایده جکدر.

لوه (لینجع) حقیقت

باب رسالت و تنزیلدر

«بسم الله الرحمن الرحيم» ک جلوه سیدر

هیچ ممکنید که: بوتون انبیا، معجزه لرینه استناد
ایدرک سوزینی تأیید ایتدکلری و بوتون اولیا، کشف و
کراماتلرینه استناد ایدوب دعواستنی تصدق ایتدکلری و
بوتون اصفیا، تحقیقاتنه استناد ایدرک حقانیتنه شهادت
ایتدکلری رسول اکرم علیه السلام ک تحقق ایتمش بیک
معجزاتنک قوتنه استناد ایدوب بوتون قوتیله، هم فرق
وجهمه معجزه اولان قرآن حکیم بیکلر آیات قطعیه سنه
استناد ایدرک، بوتون قطعیتله آچدقلری آخرت یولنی
و کشاد ایتدکلری جنت قپرسنی، سینک قانادی قادر
قوتی بولنمایات واھی و هملر، نه حدی وارکه
قاپاده بیلسین؟.

کچن حقیقتلردن اکلاشیدیکه: حشر مسئله سی
اویله راسخ بر حقیقتدرکه، کره ارضی یرنند

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى الْطَّفَلِ وَاشْرَفْ وَاكْمِلْ وَاجْمِلْ
ثَمَرَاتْ طُوبَاءِ رَحْمَتِكَ الَّذِي أَرْسَلْتُهُ رَحْمَةً لِلْعَالَمِينَ
وَوَسِيلَةً لِوَصْلِنَا إِلَى أَزْيَنِ وَاحْسَنَ وَاجْلِي وَاعْلَى
ثَمَرَاتْ تُلْكَ الطُّوبَاءِ الْمُتَدَلِّيَةِ عَلَى دَارِ الْآخِرَةِ أَيِ الْجَنَّةِ.

اللَّهُمَّ أَجْرِنَا وَأَجْرِ وَالْدِيَنَا مِنَ النَّارِ وَادْخُلْ
وَالْدِيَنَا الْجَنَّةَ مَعَ الْأَبْرَارِ بِجَاهِ نَبِيِّكَ الْمُخْتَارِ أَمِينَ.

أَيْ شُور رسَالَةٍ يَبِي انصَافَ ايلَهِ مَطَالِعِهِ ايَدِنْ قَرْدَهْ شِ!
ديْمَهِ، نَهِ اِيجُونْ بُو اوْنِنجِي سوزِي بِرْدَنْ تَامَيلِهِ اكلاِيهِ
ما يُورِمْ وَتَامِ اكلا مَدِيغُوكِ اِيجُونْ صِيقِيلِما. چونَكَهِ: ابِنِ
سيِنَا كَبِي بِرِ داهِيِ حَكْمَتْ، «الْحَسْر لِيسَ عَلَى
مَقَائِيسِ عَقْلِيَّهِ» دِيشِ. «اِيمَانِ ايَهِرَزْ فَقْطَ عَقْلَ بُو بِولَدِهِ
كِيدِهِ مِزْ» دِيهِ حَكْمَ اِيتَمَشَدِرْ. هُم بِوتُونْ عَلَمَاءِ اِسْلَامِ:
«حَسْر بِرِ مَسْئَلَهِ نَقْلِيَهِ درِ. دَليْلى نَقْلَدَرْ. عَقْلَ ايلَهِ اوْ كَا
كِيدِلِزْ» دِيهِ مَتَفَقَّا حَكْمَ اِيتَدَكْلِيَهِ حَالَدَهِ، الْبَتِه اوْ قَادَارِ
درِينِ وَمَعْنَى پِكِ يوْكِسَكِ بِرِ يوْلَ؛ بِرْدَنْ بِرِهِ بِرِ جَادَهِ
عُومَيِهِ عَقْلِيَهِ حَكْمَنَهِ كَچِهِ مِزْ. قَرَآنِ حَكِيمَكِ فيضِيلِهِ

﴿الْقَارِعَةُ ﴿ مَا الْقَارِعَةُ ﴾ وَمَا أَدْرِيكَ مَا الْقَارِعَةُ ﴾
يَوْمَ يَكُونُ النَّاسُ كَالْفَرَاشِ الْمُبْثُوثُ ﴾ وَتَكُونُ الْجَبَلُ
كَالْعَهْنِ الْمُنْفُوشُ ﴾ فَامَّا مَنْ ثَقَلَتْ مَوَازِينُهُ ﴾ فَهُوَ فِي
عِيشَةٍ رَاضِيَةٍ ﴾ وَامَّا مَنْ خَفَتْ مَوَازِينُهُ ﴾ فَامَّهُ هَاوِيَةً ﴾
وَمَا أَدْرِيكَ مَاهِيَّهُ ﴾ نَارٌ حَامِيَّهُ ﴾

﴿ وَلَلَّهِ غَيْبُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا أَمْرُ السَّاعَةِ الْأَ
كَلْمَحُ الْبَصَرِ اوْ هُوَ أَقْرَبُ إِنَّ اللَّهَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴾ .
دَهَا بُونَلَرْ كَبِي آيَاتِ بَيِّنَاتِ قَرَآنِيَهِ بِي دِيَكَلِهِ يُوبَ آمَّا
وَصَدِقَنَا دِيهِ لَمْ ..

أَمْتَ بِاللَّهِ وَمَلَئِكَتِهِ وَكُتُبِهِ وَرَسُلِهِ وَالْيَوْمِ الْأَخِرِ
وَبِالْقَدْرِ خَيْرِهِ وَشَرِهِ مِنَ اللَّهِ تَعَالَى وَالْبَعْثُ بَعْدَ الْمَوْتِ
حَقٌّ وَإِنَّ الْجَنَّةَ حَقٌّ وَالنَّارُ حَقٌّ وَإِنَّ الشَّفَاعَةَ حَقٌّ وَإِنَّ
مُنْكَرًا وَنِكِيرًا حَقٌّ وَإِنَّ اللَّهَ يَبْعَثُ مِنْ فِي الْقَبُورِ أَشَهَدُ
أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَاشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا رَسُولُ اللَّهِ .

چیرکینلکی، بولیله بر مرحمت سر لکی، بولیله بر انتظام سر لغی قبول ایتسین؟ یعنی، اک جزوی اک اهمیت سر آرزولری، سسلری اهمیتله ایشیدوب ایفا ایتسین، بولینه کتیرسین. اک اهمیتی، لزوملی آرزولری اهمیت سر کرورب ایشیتیمسین، آکلاماسین، یا پاماسین. حاشا و کلاً. بوزیبک دفعه حاشا. بولیله بر جمال، بولیله بر چیرکینلکی قبول ایدوب چیرکین اوله ماز (حاشیه). دیمک، رسول اکرم علیه الصلوٰة و السَّلَام؛ رسالتیله دنیانک قپوسنی آچدیغى کبى، عبودیتیله ده آخرتک قپوسنی اچار.

عَلَيْهِ صَلَوَاتُ الرَّحْمَنِ مِنْ مَلَءِ الدُّنْيَا وَدَارِ الْجَنَانِ
اللَّهُمَّ صَلِّ وَسَلِّمْ عَلَى عَبْدِكَ وَرَسُولِكَ ذَلِكَ الْحَبِيبِ

(حاشیه): اوت، انقلاب حقائق اتفاقاً محالدر. و انقلاب حقائق ایچنده محال اندر محال، بر ضد کندی ضد دینه انقلابیدر. و بوانقلاب اضداد ایچنده بالیداهه بیک درجه محال شودر که: ضد، کندی ماھینته قالمقله برابر، کندی ضدینک عینی اویلسون. مثلاً: نهایتسن بر جمال؛ حقیقىي محال ایکن، حقیقىي چیرکینلک اویلسون. ایشته شو مثائزده مشهود و قطعىي الوجود اویلان بر جمال روپیت؛ محال روپیت ماھینته دائم ایکن، عین چیرکینلک اویلسون؟ ایشته دنیاده محال و بیاطل مثائلرک اک عجیبیدر.

ایجادی قادر، خالقِ رحیمک قدر تنه خفیف کلن شو جنتک بناسنے سببیت ویره جکدی. (حاشیه)

أوت، بهاریزدہ ير يوزينی بر محشر ايدن، يوزبیك حشر نونه لريني ايجاد ايدن قدیر مطلقه، جنتک ايجادی ناصل اغير اوله بيلير! ديمک ناصلکه اونک رسالتي شو دار امتحانک آچيلماسنے سببیت ويردى. «لَوْلَاكَ لَوْلَاكَ لَمَا خَلَقْتُ الْأَفْلَاكَ» سرينه مظهر اولدى. اونک کبى، عبودیتى دخى؛ اوته کى دار سعادتك آچيلماسنے سببیت ويردى. عجبا هىچ مکمنيدرکه، بوتون عقللری حيرتده بيراقان شو انتظام عالم و كنيش رحمت ایچنده قصور سز حسن صنعت، مثلسز جمال روبیت؛ او دعايه اجابت ایتممه مکله بولیله بر

(حاشیه): أوت، آخرته نسبة غایت طار بر صحیفه حکمنده اویلان روی زمینده حدود حسابه کلمه ین خارقه صنعت غونه لريني و حشر و قیامتک مثاللرینی کوسترمک و اوچیز بیك کتاب حکمنده اویلان منظم انواع مصنوعاتی، اوتك صحیفه ده کمال انتظام ایله يازوب، درج ایتمک؛ الیکه کنيش اویلان عالم اخترته لطیف و منظم جنتک بناستن و ایجادندن دها مشکلدر. اوت جنت، بهاردن نه قدر يوسک ايسه، او درجه بهار باچجه لرینک خلقتنى، او جنتدن دها مشکلدر و خير تفرازد دينيله بيلير.

اشیا؛ باشقة برده باقی میوه لر و پیرلر و دائمی صورتلىرى
بیراقير و باشقة جهته‌دی ابدى معنالىر افاده ايدر. سرمدى
تسپیحات يپاپار. وانسان ايسە، او نلرک شو جهته‌نى باقان
يوزلرینه باقملە انسان اولور، فانى دە، باقى يە يول
بولور.

ديمك، بو حيات و موت ايچنده يوارلانان،
طويلا توب طاغيلان موجودات ايچنده باشقة مقصىد
وار. تمثيلده قصور يوقدر. شو احوال؛ تقلييد و تمثيل
ايچون تشکيل و ترتيب ايدىلەن احواله بىزىز ر. ناصل
بو يۈك مصرفله قىصە اجتماعىلر، طاغيلەن لر يايلىپپىور. تا،
صورتلار آلينسىن، ترکىب ايدىلسىن. سينه مادە دائم
كوسىترلىسىن. اونك كېيى، بو دنيادە قىصە بىر مدت
ظرفندە حيات شخصىيە و حيات اجتماعية كچىرمە نىك
برغايە سى شۇدرىكە: صورتلار توب ترکىب ايدىلسىن،
نتجهءە عملىلىرى الينوب حفظ ايدىلسىن، تا، بىر مجمع
اكبردە محاسبە سى كورولىسون، وېر مشھر اعظمىدە
كوسىترلىسىن. و بىر سىعات عظمايە استعدادى
كوسىترلىسىن. ديمك، حدیث شريفىدە «دنيا آخرت
مزرعە سيدر» دىيە بو حقيقىتى افاده ايدىپپىور.

اسماء قدسيه يە دقت ايدىپپىورلر. غايىه لرى او عالمه
باقيپپىور، وئىزلىرى دنيا طويراغى آلتىنده، سبنلىرى عالم مثالىدە
انكشاف ايدىپپىور.

انسان، استعدادى نسبتىنده بوراده اكينپپىور؛ واكيلپپىور
آخرته محصلۇ آلىپپىور. أوت، شو اشيانىك اسماء الهىيە يە
و عالم آخرته متوجه يوزلرینه باقىسە كى كورە جىكىس
كە؛ معجزە قدرت اولان هر بىر چىكىردى كىڭ بىر اغاچ
قادار غايىه سى وار. كلمەءە حكمت اولان هر
برچىچىككەن (حاشىيە)، بىر اغاچ چىچكلىرى قادار معنالىرى
وار. و او خارقەءە صنعت و منظومەءە رحمت اولان هر بىر
ميوەنك، بىر اغاچ كىپەرلىرى قادار حكمتلىرى وار. بىزىز
رزق اولىسى ايسە؛ او بىيكلەر حكمتلىرنىن بىر تك
حكمتىدرىكە؛ وظيفە سى بىتىر، معناسىنى افاده ايدر،
وفات ايدر، معدە مزدە دفن ايدىپپىور. مادام، بو فانى

(حاشىيە): سؤال: اكىر دىپسە «نه دن اڭ چوق مثاللىرى جىچىكدىن و
چىكىرىدىن و ميوە دن كىتىپپىور سىك؟».
الجواب: چونكە او نلر مە معجزات قدرتاك اڭ انتىقە لرى، اڭ خارقە لرى،
اڭ نازىنلىرىدىرلر. هم اهل طبیعت و اهل ضلالت و اهل فلسفە، او نلر دە كى
قىلم قدر و قدرتاك يازدىيغى اينىچە خطى او قويە مدققلەر ايجون او نلر دە
بۇغۇلشلار طبیعت بىقاڭلەنە دوشىشلىر:

طولدوره بیلیرلر؟ و بو درین یاره‌لری نه ایله تداوی ایده
بیلیرلر؟

• **ایکنچی نقطه:** حقیقت حشریه نک حدسز
برهانلرندن سائِر ارکان ایمانیه دن کلن شهادتلرک
خلاصه سندن چیقان بر برهانی، غایت مختصرب
صورتده بیان ایدر. شویله که:

حضرت محمد ﷺ رسالتنه دلالت ایدن بوتون
معجزه لری و بوتون دلائل نبوی و حقانیتنک بوتون
برهانلری، بردن حقیقت حشریه نک تحقیقه شهادت
ایدله رک اثبات ایدرلر. چونکه بو ذاتک بوتون حیاتنده
بوتون دعواالری، وحدانیتدن صوکره حشرده تکز
ایدیبور. هم عموم پیغمبرلری تصدیق ایدن و ایتدیره ن
بوتون معجزه‌لری و حجتلری عین حقیقته شهادت ایدر.
هم ویرسله کلمه سندن کلن شهادتی، بدافت
درجه‌سنه چیقاران و کتبه شهادتی ده عین حقیقته
شهادت ایدر. شویله که:

باشدہ (قرآن معجز البیان) ک حقانیتی اثبات ایدن
بوتون مجعзе لری، حجتلری و حقیقتلری، بردن

حرمت ویره بیلیر. و حیواناتده اولدیغی کبی؛ باشقه
منفعتلر و سائر غالب حسلر، او حرمت و مرحمتی
مغلوب ایدوب او دنیا جنتنی، جهنمه چویر.

ایشته، ایمان حشرینک بوزر نتیجه سندن برسی،
حیات اجتماعیه انسانیه یه تعلق ایدر. و بوتك نتیجه
نک ده بوزر جهتندن و فائده لرندن مذکور درت دلیله
سائِرلری قیاس ایدیلسه اکلاشیلیر که: حقیقت
حشریه‌نک تحقیقی و وقوعی؛ انسانیتک علوی حقیقتی
و کلی حاجتی درجه سنده قطعیدر. بلکه، انسانک
معده‌سنده کی احتیاجک وجودی؛ طعاملرک وجودینه
دلالت و شهادتندن دها ظاهر در و دها زیاده تحقیقی
بیلیدیر. و اکر، بو حقیقت حشریه نک نتجملری
انسانیتدن چیقسے؟ او چوق اهمیتلى و یوکسک و
حیاتدار اولان انسانیت ماهیتی؛ مردار و میقرروب
یوواسی بر لاشه حکمنه سقوط ایده جکنی اثبات
ایدر. بشرك اداره و اخلاق و اجتماعیاتی ایله چوق
علاقه دار اولان اجتماعيون و سیاسيون و اخلاقيونک
قولاقلری چینلاسین! کلسينلر، بو بوشغلى نه ایله

ذيلک اوچنجی پارچه‌سى

حشر مناسبىلە بىر سؤال: قىاندە مكراً

﴿إِنْ كَانَتِ الْأَصِحَّةُ وَاحِدَةً﴾ هم ﴿وَمَا أَمْرٌ
السَّاعَةُ إِلَّا كَلَمْحُ الْبَصَرِ﴾ فرمانلىرى كۆستىريور كە:
حشر اعظام بىر آندە زمانسىز وجودە كلىيور. طار عقل
ايىسە، بىر حدىز درجه خارقە وامثالىز اولان مسئلە يى
اذعان ايلە قبول ايتىمىنە مدار اولە حق مشهود بىر مثال
ايستر؟

الجواب: حشردە، روحلرك جىسلرە كىلمىسى وار.
هم، جىسلرەك احىاسى وار. هم جىسلرەك انشاسى وار.
اوچ مسئلە در».

برىئى مسئلە: روحلرك جىسلرىنە كىلمىنە مثال
ايىسە: غایيت منتظم بىر اردونك افرادى، استراحت
ايچون هر طرفە طاغىلىمش ايكن يوكسلىك صىدالى بىر برو

حيات معنویيە يە مظھيرىتنى كۆستىر. اوت، حيات ازلىيە
كونىشنىڭ ضىاسى اولان، بىر كىمى جلوهە حىيات،
اپتە يالكىز بىر عالم شەدادتە وبو زمان حاضرە و
بو وجود خارجىيە يە منحصر اولە ماز. بلکە، هەر بىر عالم،
قابلېتىنە كورە او ضيانىڭ جلوهە سىنە مظھىردر. و كائنتات،
بۇتون عالما哩لە او جلوه ايلە حىياتدار وضىياداردر.
يوقسە، نظر ضلالتك كوردىكى كىي، موقت و ظاهرى
بر حيات آلتىنە هەر بىر عالم بويوك و مەدھىش بىر جنازە
و قراكلقلى بىر ويرانە عالم اولە جىتىدى. اىشتە، قدرە
وقضايە ايمان ركىننە دخى كىنيش بىر وجهى دە سرّ
حياتلە آكلاشىلىيپور و ثابت اولويور. يعنى، ناصلكە
عالم شەدادت و موجود حاضر اشيا، انتظا مارلىلە و
نتىجە لىرلە حياتدارلقلرى كورۇنپور. او يە دە عالم غىيدىن
صادىلان كچىمش و كله جىك مخلوقاتك دخى، معناً
حياتدار بىر وجود معنويلىرى و روحللى بىر ثبوت
علمىلىرى واردە كە: لوح قضا و قدر واسطە سىلە او
معنوى حياتك اثىرى، مقدرات نامىلە كورۇنپور، تظاهر
ايدر.

اولد یغینه، بوتون کجومیش زمانده کی معجزاتِ قدرتی اولان وقوعاتی شهادت ایدن و قیامت وحشره پک بکره بن قیش ایله بهاری هر وقت بالمشاهده ایجاد ایدن بر قدریز ذو الجلال لدن انسان ناصل عدمه کیدوب فاچه بیلیر، طوپراغه کیروب صاقلانه بیلیر؟

مادام بو دنیاده او کا لایق محاسبه کوروlobe، حکم ویرلیبور. البته، بر محکمهء کبرا، بر سعادت عظمایه کیده جکدر.

هم، بوتون کله جک زمانده (حاشیه) اولان مکناته قادر

(حاشیه): اوست، زمان حاضردن، تا ابتداء خلقت عالمه قدر اولان زمان ماضی؛ عموماً وقوعاتدر... وجوده کلمش هر بر کونی هر بر سنه سی هر بر عصری، برر سطردر، برر صحیفه در، برر کتابدرکه: قلم قدر ایله ترسیم ایدلشدر. دست قدرت، معجزات ایاتی اوفرده کمال حکمت و انتظام ایله یازمشدر؛ شو زماندن تاقیماته، تا جنته، تا ابده قدر اولان زمان استقبال عموماً امکاناتدر... یعنی ماضی وقوعاتدر، استقبال امکاناتدر. ایشمه او ایکی زمانک ایکی ساسله سی بربرینه قارشی مقابله ایدلسه ناصلکه دونکی کونی خلق ایدن و او کونه مخصوصه موجوداتی ایجاد ایدن ذات، یاریکی کونی موجوداتیه خلق ایتكعهه مقدار اولد یغی هیچ بر وجهه شیوه کنیمز اویله د، شبیهه یوقدرکه: شو میدان غرایب اولان زمان ساضیبک موجوداتی و خارقه لری، بر قدریز ذوالجلالک معجزاتیدر.. قطعی شهادت ایدلدرکه: او قدریز، بوتون استقصالک، بوتون مکناتک ایجادانه، بوتون عجایبنک اظهارینه مقدتر. اوت ناصلکه بر المانی خلق ایده جک، البته دنیاده بوتون آثاری خلق ایتمسکه و قوچه بهاری ایجاد ایتمسکه مقدار اولق کرکدر. بهاری ایجاد ایتمه بن، بر المانی ایجاد ایده من. زیرا اولما او ترکاهده طوقنوپور بر کائناک مثال مصغیردر. هم صنعت اعتباریله قوجه اگاچ بوتون تاریخ میانتی ظاهیانی آمانک چکرده کی اعتباریله اویله بر خارقه صنعتدرکه اوئی اویله جه ایجاد ایدن، هیچ بر شیدن عاجز قمالاز. اویله د، بو کونی خلق ایدن قیامت کونی خلق ایدلبلیر. و بهاری ایجاد ایده جک، حشرک ایجادینه مقدار بر ذات اوله بیلیر. زمان ساضیبک بوتون عالمربینی زمانک شریدینه کمال حکمت و انتظام ایله طاقوب کوسنره ن؛ اولته استقبال شریدینه دخی باشقة کائناتی طاقوب کوسنره بیلیر. و کوسنره جکدر. قاج سوزلرده بالخاصه یکرمی ایکنجی سوزده غایت قطعی اثبات ایتمشترکه، هر شیع پایامیان هیچ بر شیع پایاماز و بر تک شیع خلق ایدن هر شیع پایامبلیر. هم، اشیانک ایجادی بر تک ذاته ویرلسه بوتون اشیا بر تک شی کسی، قولای اولور و سهولت پیدا ایدر.. اکر متعدد اسایبه ویرلسه، و کفرته استنان ایدلسه، بر تک شیعک ایجادی؛ بوتون اشیانک ایجادی قدر مشکلاتی اولور و امتناع درجه سنده صعبویت پیدا ایدر.

ایچون دکیل؛ بلکه مستقر بر مملکته کیده جك ده او کا کوره چالشیور. عیناً اونک کبی، انسانک قلب جزداندنه کی لطائف و عقل دفترنده کی حواس و استعدادنده کی جهازات؛ تماماً و متفقاً سعادت ابدیه یه متوجه او کا کوره ویریلمنش و او کا کوره تجهیز ایدلش اولدیغنه اهل تحقیق و کشف متقدرلر. آزجمله:

مثلا: عقلک بر خدمتکاری و تصویریزجیسی اولان «قوهٔ خیالیه» یه دینیلسه که: سکا بر میلیون سنه عمرله سلطنت دنیا ویریله جك، فقط آخرده مطلقاً هیچ اوله جقصک. توهمنداتمه متق، نفس قاریشممه مق شرطیله «اوخ» یرینه «آه» دیمه جك و تأسف ایده جك. دیمک، اک بويوک فانی، اک کوچوک بر آلت و جهازات انسانیه یی طوپوره میبور. ایشته بو استعدادندرکه؛ انسانک ابده اوزانش امللری و کائناتی احاطه ایتمش افکارلری و ابدی سعادتلرینک انواعنه یاپیلمنش آرزویی کوستره که: بو انسان ابد ایچن خلق ایدلش وأبده کیده جکدر. بو دنیا او کا بر مسافرخانه در و آخرته بر انتظار صالونی در.

یارادوب؛ حالبوکه بوتون یرگ نباتی و حیوانی اولان مخلوقاتنه بر نوع تنظیمات مأموری یاپوب، اونلرک طرزِ تسبیحات و عبادتلرینه مداخله ایتدیروب کائناتده کی اجرآات الهیه یه، کوچوچلک مقیاسده بر تمیل کوستروب روییت سبحانیه یی فعلاً و قالاً کائناتده اعلان ایتدیرمک، ملکلرینه ترجیح ایدوب، خلافت رتبه سنی ویردیکی حالده او کا بوتون بو وظیفه لرینک غایبیه و نتیجه‌سی و شمره سی اولان سعادت ابدیه یی ویرمسین! اوئی بوتون مخلوقاتنك اک بدیخت، اک بیچاره، اک مصیبت‌زده، اک درمند، اک ذلیل بر درکه یه آتوب؛ اک مبار، نورانی و آلت تسعید بر هدیه حکمتی اولان عقلی، او بیچاره یه اک مشعوم و ظلمانی بر آلت تعذیب یاپوب حکمت مطلقه سنه بوسیتون ضد و مرحمت مطلقه سنه کُلیاً منافی بر مرحمتسرزلك ایتسن! حاشا و کلا!

الحاصل: ناصل حکایهٔ تمثیلیه ده بر ضابطک جزدانه و دفترینه باقب کورمش ایدککه: هم رتبه‌سی، هم وظیفه‌سی، هم معاشی، هم دستور حرکتی، هم جهازاتی بزه کوستردیکه؛ او ضابط، او موقت میدان

حیاتیدر. و هر کسک خانه سی، کوچوک بر دنیا سیدر و او خانه و عائله حیاتنک حیاتی و سعادتی ایسه؛ صمیمی وجودی و فدادارانه مرحمت و حقیقی و شفقتلی و فداکارانه مرحمت ایله اولابیلیر. وبو حقیقی حرمت و صمیمی مرحمت ایسه ابدی بر ارقداشلق و دائمی بر رفاقت و سرمدی بر برابرلک و حدسز بر زمانده و حدودسز بر حیاتده بربریله پدرانه، فرزندانه، قرده شانه، ارقداشانه مناسبترلک بولنمه فکریله، عقیده سیله اوله بیلیر. مثلا، دیر: بو «حرمم، ابدی بر عالمده، ابدی بر حیاتده، دائمی بر رفیقه حیاتندر. شمدیلک اختیار و چیرکین اولمش ایسه ده ضرری یوق. چونکه ابدی بر کوزللکی وار، کله جک. وبویله دائمی ارقداشلغک خاطری ایچون هر بر فداکارلغی مرحمتی و یاپارم.» دیبه رک او اختیار قاریسننه کوزل بر حوری کمی محبتله، شفقتله، مرحمته مقابله ایده بیلیر. یوقسه، قیصه حق برایکی ساعت صوری بر رفاقتدن صوکره ابدی بر فراق و مفارقه اوغایان ارقداشلق؛ ابته غایت صوری و موقت و اساسیز، حیوان کمی بر رقتِ جنسیه معناسته و بر مجازی مرحمت و صنعتی بر

باقیه امیدیله مقابله ایده بیلیر لر. یوقسه او شفقته لا یق محترملر و سکونته و استراحت قلبیه یه چوق محتاج او اندیشه لی بابال و آنالر، اویله بر و اویلاء روحی و بر دغدغهٔ قلبی حس ایده جکلر دیکه: بو دنیا اونلره ظلمتلی بر زندان و حیات دخی قساوتلی بر عذاب اولوردى.

اوچنجی دلیل: انسانلرک حیات اجتماعیه سنک مداری اولان کنجلر، دلی قانلیلر، شدت غلیاندنه اولان حسیاتلرینی و افسراطکار بولنان نفسم و هو الینی تجاوزاتند و ظملردن و تخریباتدن طور دوران و حیات اجتماعیه نک حسن جریانی تأمین ایدن؛ یالکر جهنم فکریدر. یوقسه، جهنم اندیشه سی اولمازسه (الحاکم للغالب) قاعده سیله او سرخوش دلی قانلیلر، هو ساتلری پشیننده بیچاره ضعیفلره، عاجزلره، دنیایی جهنمه چویره جکلر دی و یوکسک انسانیتی غایت سفلی بر حیوانیته دوندوره جکلر دی.

دردجی دلیل: نوع بشرک حیات دنیویه سنده اک جمعیتی مرکز و اک اساسی زنبه ک و دنیوی سعادت ایچون بر جنت، بر ملجاً، بر تحصنه کاه ایسه؛ عائله

لُكْجِيْ حَقِيقَمْ

بَابِ وَعْدٍ وَوَعِيدُرِ،

اسْمِ جَمِيلٍ وَجَلِيلِكْ جَلُوهِ سِيدِرِ

هِيجْ مِكْمِيدِرِكَهْ: عَلِيمْ مَطْلَقْ وَقَدِيرْ مَطْلَقْ اولانْ
شُو مَصْنُوعاتِكْ صَانِعِيْ؛ بُوتونْ انبِيانِكْ توازِرَهْ خَبَرْ
وَيرِدَكْلَرِيْ وَبرِتونْ صَدِيقَيْنِ وَاولِيانِكْ اجْمَاعِ ايلَهْ
شَهادَتِ ايتِدَكْلَرِيْ مَكْرَرِ وَعدْ وَوَعِيدِ الْهِيَسْتِيْ يِريَنهْ
كِيتِرمِيوْبْ حَاشا عَجَزْ وَجهَلَنِيْ كُوسْتِرسِينْ؟ حَالِبُوكَهْ:
وَعدْ وَعِيدَنِدَهْ بُولِندِيغَىْ أَمْرَلِرِ؛ قَدْرَتِنِهْ هِيجْ آغِيرْ كَلمَزْ.
پَكْ خَفِيفْ وَپَكْ قَولَايْ. كَچْمَشْ بَهارَدَهْ قَسْمَأَ^(حاشيه-۱) عَيْنَا
مَوْجُوداتِنِيْ كَلَهْ جَلَكْ بَهارَدَهْ قَسْمَأَ^(حاشيه-۲) عَيْنَا
قَسْمَأَ^(حاشيه-۳) مِثَلاً اعادَه سِيْ قَادَرْ قَولَايَدَرِ.

اِيْفَاهِيْ وَعَدْ اِيسَهْ؛ هَمْ بَزَهْ هَمْ هَرْ شِيَهْ، هَمْ
كَنْدِيسَنَهْ، هَمْ سَلْطَنَتِ رُوبِيَتِنَهْ پَكْ چَوقْ لَازْمَدَرِ.

(حاشيه-۱): أغاج واوتارك كوكلاري كبي.

(حاشيه-۲): يابراقلر، ميوه لر كبي.

خلف الْوَعْدِ اِيسَهْ؛ هَمْ عَزَّتِ اِقتَدارِينَهْ ضَبَدَرِ. هَمْ
احاطَهِءَ عَلْمِيَهْ سَهْ مَنَافِيدَرِ. زِيرَا، خَلَفَ الْوَعْدِ، يَا
جَهَلَدَنِ، يَا عَجَزَدَنِ كَلِيرِ.

أَيْ مَنْكَرِ! بِيلِيرِمِيسِكْ كَهْ: كَفَرْ وَانْكَارِكْ ايلَهْ نَهْ
قَادَرْ اِحْمَقَجَهْ بَرْ جَنَاهِيَتِ ايشِلهِ يُورِسِكْ كَهْ؛ كَنْدِيْ
يَا لَانِجِيْ وَهمَكِيْ، هَذِيَانِجِيْ عَقْلَكِيْ، آلَدَاتِجِيْ نَفْسَكِيْ
تَصْدِيقِ اِيدَوبْ، هِيجْ بَرْ جَهَلَهِ خَلَفْ وَخَلَافَهِ
مَجْبُورِيَتِيْ اولِيَايَانْ وَهِيجْ بَرْ جَهَلَهِ خَلَافَ؛ اونَكْ عَزَّتِهِ،
حَيْشِيَتِهِ يَا قِيشَمَايَانْ وَبوَتوْنْ كُورُونَ شِيلَرِ واِيشَلَرِ؛
صَدْقَهِ وَحَقَّانِتِهِ شَهادَتِ ايدَنْ بَرْ دَهَاتِيْ تَكْذِيبِ
ايدِيُورِسِكْ! نَهَايَتِسَزْ كُوچُوكَلَكْ اِيْچَنَدَهْ نَهَايَتِسَزْ
بُويُوكْ جَنَاهِيَتِ ايشِلهِ يُورِسِكْ! أَلْبَتِهِ، ابَدِيْ بُويُوكْ جَزَاهِيْ
مَسْتَحْقِقِ اولُورِسِكْ. بَعْضِ اهَلِ جَهَنَمَكْ بَرْ دَيَشِيْ، طَاغِ
قَادَرْ اوْلِسِيْ؛ جَنَاهِيَنَكْ بُويِكَلَكَهْ بَرْ مَقِيَاسِ اولَهِ رَقْ خَبَرْ
وَيرِلَشْ. مَثَالَكْ شُو يُولَجِيْ يَهْ بَكَرَهِ رَكَهْ: كَونِشَكْ
ضَيَايَسَدَنِ كُوزِيَنِيْ قَاپَارِ. قَفَاسِيْ اِيْچَنَدَهْ كَيْ خَيَالَهِ
بَاقارِ. وَهُمَيْ بَرِيلِدِيزْ بُوجَكِيْ كَبِيْ قَفَا فَنَارِينَكْ اِيشِيَعِيْ
ايلَهْ دَهْشَتَلِيْ يُولَنِيْ تَنُورِ اِيْتَمَكْ اِيْسَتِهِ يُورِ. مَادَامْ شَوْ
مَوْجُودَاتِ؛ حقْ سُويَلَهِ يَنِ صَادِقْ كَلَمَرَلَرِ، شُو

احسانلر، لطفلر، کملر، عنایتلر، رحمتلر؛ پردهه غیب آرقه سنده بر ذات رحمن رحیمک بولنديغىنى سونغە مش عقللره، ئولمه مش قىبلره کوستىر. البتە انعامى استھزادن، واحسانى الدائتمىدن و عنایتى عداوتىدن و رحمتى عذابىدن و لطف و کرمى اهانتىن خلاص ايدن و احسانى احسان ايدن و نعمتى نعمت ايدن بر عالم باقىدە بر حیات باقیه وار و اوله جقدر.

هم ما دام، بهار فصلنده، زمينك طار صحيفە سندە خطاسز يوزبىك كتابى بىرىي ايچنده يازان بر قلم قدرت كوزومز اوكتىدە يورولە دن ايشله يور. واو قلم صاحبى، يوزبىك دفعە عهد و وعد ايتىشىكە «بو طار يerde وقارىشىق وبرىرى ايچنده يازىلان بهار كتابىدىن دها قولاي اولە رق كىنيش بىر يerde كوزل و لايموت بر كتابى يازاحىم و سزە اوكتىدە راجغم» دىيە بتوون فرمانلارده او كتابىدىن بحث ايدىيور. البتە و هر حالدە او كتابىك اصلى يازىلماش و حشر و نشر ايلە حاشىيە لرى ده يازىلاجق. وعموتك دفتر اعماللىرى اوئىدە قىد ايدىلە جك.

اولان آخرتك تحقىقىنه دلالت ايدىلر. عىيناً اوپىلە ده، واجبُ الوجودك وجودينه و وحدتىنە شهادت ايدن اكش دليللر و حجتلىر، طولا يىسىلە روبىيتك والوهيتىڭ بويوك مدارى و مظھرى اولان دار سعادتك و عالم بقانىك وجودينه، آچىلماسنه شهادت ايدىلر. چونكە كله جك مقاماتىدە بىيان و اثبات ايدىلە جىكى كې ذاتِ واجبُ الوجودك هم موجودىتى، هم عموم صفتلىرى هم اكش اسلاملىرى، هم روبىيتك، الوھيت، رحمت، عنایت، حكمت، عدالت كېيى وصفلىرى، شەئنلىرى لزوم درجه سندە آخرتى اقتضا و وجوب درجه سندە باقى بى عالمى استلزم و ضرورت درجه سندە مكافات و مجازات ايچون حشرى ونشرى ايسىتلر. أوت، مادام أزلى أيدى بى بر الله وار. البتە سلطنت الوھيتىك سرمدى بى مدارى او لان آخرت واردە. ومادام، بوكائىاتىدە و ذىخيياتىدە غايت حشمتلى و حكمتلى و شفقتلى بى روبىيتك مطلقاً وار و كورۇنیور. البتە او روبىيتك حشمتىنى سقوطىن و حكمتىنى عېشىتىدەن و شفقتىنى خىدرىن قورتaran ايدى بى دار سعادت بولەجق و كىريلە جك.

هم مادام، كوز ايلە كورۇننى بو حدسىز انعاملىر،

اماره اوله حق نه قادر نقشلر يا پديغىنى كوزو كله كورىيورسك. حتى اكر خيالاً بيك سنه اول كنديكى فرض ايتسك، صوكره زمانك ايكي جناحى اولان ماضنى ايله متسقبلى بيرىنە قارشىلاشدیرىسى ئ ؛ عصرلر، كونلر عددىجە مثال حشر و قىامتىڭ نۇونە لرىنى كورە جىكسك. صوكره، بو قادر نۇونە ومثاللىرى مشاهد ايتدىكك حالدە، حشر جىسمانى بى عقلدىن اوزاق كوروب استبعاد ايتمىكلە انكار ايتسى ئ ؛ نه قادر ديوانھلەك اولدىغىنى سندە آكلارسك. باق، فرمان اعظم، بحث ايتدىكمز حقيقە دائىز نه دىبور:

﴿فَانظُرْ إِلَى أَثَارِ رَحْمَتِ اللَّهِ كَيْفَ يُحِيِّ الْأَرْضَ
بَعْدَ مَوْتِهَا إِنَّ ذَلِكَ لَمُحْيِيُ الْمَوْتَىٰ وَهُوَ عَلَىٰ كُلِّ
شَيْءٍ قَدِيرٌ﴾

ايچىنده بيرىنە قارىشماز. برابر يازار؛ بيرىنە مانع اويماز. تشىكىلچە، صور توجه بيرىنەن آيرى، هېچ شاشىرىتىز. ياكلىش يازماز. أوت ئاك بويوك براغاجاڭ روح پروغرامى بى نقطە كى ئاك كوشۇچ بىچكىرە كەدە درج ايدوپ، ماحافظە ايدن ذات حكىم حفظ ؟ وفات ايدىنلر روحلىرىنى ناصل ماحافظە ايدر، دينلىرىمى ؟ و كەرەءارضى بى صاپان طاشى كېچىرەن ن ذات قدىر، آخرتە كىدىن ماسافرلىرىنى يولنە، ناصل بوارضى قالدىرە جق ويا طاغىدە جق دينلىرىمى ؟ هم، هيچدىن، يكىدىن بوتون ذى حياتك اردولرىنى بوتون جىلدلىرىنى طابورلىرنىدە كمال انتظامىله ذراٰتى امر كۇن فيكۈن ايله قىد ايدوپ يىلشىدىرەن، اردولر ايجاد ايدن ذات ذو الحال؛ طابور مثال جىسدك نظامى آلتىنە كىرمىكلە، بيرىلە طانىشان ذرات اساسىيە واجزاي اصلىيە سىنى بى صىحە ايله ناصل طوپلايە بىلىرى دينلىرىمى ؟

هم، بو بهار حشرينى بىزە يىن، دينيانك ھر دورىندا، ھر عصرىندا، حتى كىچە كوندوشك تېدىلەنە حتى جو هوادە بلوطلىك ايجاد وافناسىندا حشرە نۇونە و مثال و

دلیلری وار. اوت، بر شیدن هر شیء یا پمپ و هر شیء
بر تک شی یا پمپ، هر شیء ک خالقنه خاص بر ایشدر.
 ﴿وَإِنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ﴾ فرمان ذیشانه
دقت ایت. دیمک؛ واحد أحدی قبول ایتمه مک ایله،
موجودات عددنجه إله‌ری قبول ایتمک لازم کلیر.

مختصر علا

● ایکینجی اشارت: حکایه ده بر یاور اکرمدن
بحث ایدلش و دنیلمسکه: کور اولمایان هر کس اونک
نشانلرینی کورمکله اکلارکه: او ذات، پادشاهک امریله
حرکت ایدر. و اونک خاص بنده سیدر. ایشته او یاور
اکرم، رسول اکرم علیه الصلوۃ والسلامدر. اوت، شویله
مزین بر کائناتک اویله مقدس بر صانعنه بویله بر رسول
اکرم، ایشیق شمسه لزومی درجه سنده آلمدر.
چونکه ناصل کونش ضیا ویرمکسزین ممکن دگلدر.
اویله ده الوهیت ده پیغمبرلری کوندرمکله کندینی
کوسترمکسزین ممکن دگلدر.

هم هیچ ممکن اولورمیکه، نهایت کمالده اولان بر
جمال؛ کوسترمیچی و تعریف ایدیچی بر واسطه ایله
کندینی کورسترمک ایسته مسین!

تصدیق ایتمه مک اوندن دها بر بیاد بر ضلالت
دیوانه‌لکیدر؛ بر مجنونلق هذایانیدر. زیرا هر شیده،
حتی هر بر ذره ده بر الوهیت مطلقه قبول ایتمک
لازمدر. چونکه مثلا: هوانک هر بر ذره سی؛ هر بر
چیچک ایله هر بر میوه به هر بر یا پراخه کیره ر و ایشه
یه بیلیر. ایشته شو ذره، اکر مأمور اولمازسه، بوتون کیره
بیلدیکی و ایشدلیگی مصنوعلک طرز تشکیلاتی و
صورتلرینی و هیئتتلرینی بیلمک لازمدر. تا ایچنده ایشله
یه بیلسین. دیمک، محیط بر علم وقدرته مالک اولمی
کی، بویله یا پسین.

مثلا، طوپراقده، هر بر ذره سی قابلدرکه، مختلف
بوتون تو خملر و چکرده کلره مدار و منشأ اولسون. اکر
مأمور اولمازسه، لازم کلیشورکه: اوتلر و اغاجلر عددنجه
معنوی جهازات و ماکینه لری تضمن ایتسین، ویا خود،
اونلرک بوتون طرز تشکیلاتی بیلیر، یا پار؛ بوتون اونلره
کیدیریلن صورتلری طانیر، دیکه بلیر بر صنعت وقدرت
ویرمک لازم کلیر. دها سائر موجوداتی ده قیاس ایت. تا
اکلایه جقسک که: هر شیده آشکاره وحدانیتک چوق

آلیپورلر. هم، او بیویوک ذاتک خدمتکار لری ده، مسافرلرک صورت معامله لرینی غایت دقت ایله آلیپورلر. و قید ایدیپورلر. هم کوریپورسلک که او ذات هر کوندنه، او قیمتدار تریستانک چوغنی تخریب ایدر. یکی کله جک مسافرلره، یکی تزییناتی ایجاد ایدر. بونی کورکدن صوکره هیچ شبک فالرمی که: بو بولده بو خانی پاپان ذاتک؛ دائمی، پک عالی منزللری. هم توکنمز پک قیمتلی خزینه لری؛ هم مستمر، پک بیوک بر سخاوتی وارد. شو خاندنه کوستریدیکی اکرام ایله، مسافرلرینی، کندی یاننده بولنان شیلره اشتھارینی آچیپور. و اونلره حاضرلادیغی هدیه لره، رغبتلرینی اویاندیریپور. عیناً اونک کبی، شو مسافرخانه دنیاده کی وضعیتی، سرخوش اولمادن دقت ایتسه که؟ شو «طفوقوز اساسی اکلارسلک:

برنجی اساس: آکلارسلک که: او خان کبی بو دنیا دخی کندی ایچون دکیل. کندی کندینه ده بو صورتی آلامی محالدر. بلکه، قافلهء مخلوقاتک کلوب قونق و کوچمک ایچون طولوب بوشانان، حکمتله یاپیلمش بر مسافرخانه سیدر.

شومیدان و شو مشهرب لرک آرقه سنده؛ او سرمدی سلطنته مدار و مظہر اوله جق دائمی سراپلر، مستمر مسکنلر شو دنیاده کوردیکمزر نمونه لرک و صورتلرک اک خالص و اک یوکسک اصللرلیه طولو باغ و خزینه لری وارد. دیمک بوراده چابالامق؛ اونلر ایچوندر. شوراده چالیشدیرر، اوراده اجرت ویرر. هر کسک استعدادینه کوره اکر غائب ایتمزسه اوراده بر سعادتی وارد. اوست، اویله سرمدی بر سلطنت محالدرکه: شو فانیلر وزائل ذیللر اوستنده طورسون.

شو حقیقته، شو تمثیل دروبینیله باق که: مثلاً؛ سن بولده کیدیپورسلک. کوریپورسلک که؛ بول ایچنده بر خان وار. بر بیویوک ذات، او خانی، کندینه کلن مسافرلرینه یاپیمش. او مسافرلرک؛ بر کیجه تنزه و عبرتلری ایچجون، او خانک تریستانه میلیونلر الشونلر صرف ایدیپور. هم، او مسافرلر؛ او تریستاندن پک آزی و آز برزمانده باقوب، او نعمتلردن پک آز بر وقتده آز بر شنی طادوب، طویماند کیدیپورلر. فقط هر مسافر کندینه مخصوص فوطوغرافیله او خاندنه کی شیلرک صورتلرینی

بریدرلر، فقط، بوکا ایی دقت ایت که: او ثباتسر منزللرده، او دوامسز میدانلرده، او بقاسز مشهورلرده، نه قادر باهر بر حکمتک انتظاماتی، نه درجه ظاهر بز عنایتك اشاراتی، نه مرتبه عالی بر عدالتک اماراتی، نه درجه واسع بر مرحمتك ثمراتی کورنیور. بصیرتسز اولمايان هركس يقیناً اکلارکه: اونك حتمتندن دها اکمل بر حکمت. و عنایتندن دها اجمل بر عنایت و مرحمتندن دها اشمل بر مرحمت وعدالتندن دها اجل بر عدالت اوله ماز. و تصور ایديله مز. اکر فرض اتوهم ایديکك كبي، دائئرهِ مملكتنده دائمي منزللر، عالي مكانلر، ثابت مقاملر، باقى مسكنلر، مقيم اهالي، مسعود رعيتى بولنمازسه شو حکمت، عنایت، مرحمت، عدالتک حقيقتلرينه شو بقاسز مملكت مظهر او له مدیغى معلوم. و اونلره مظهر او له جق، باشقە يردهده بولنمازسه؛ او وقت كندوز اورته سنده كونشك ايشىغى كورديكمز حالدە كونشى انكار ايتىك درجه سنده بر احمقلاقله شو كوزىز او كنده كى حكمتى انكار ايتىك و شو مشاهده ايدىكمز عنایتى انكار ايتىك و شو

ياپيلپيور. ديمك بو وضعىتلر مقصود بالذات دكيللر. بر تمثيلدر، بر تقلييدرلر. او ذات معجزه ايله يايپيور. تا صورتلرى آينوب تركيب ايديليسين و نتيجه لرى حفظ ايديلوب يازيليسين - ناصلكه، مانورا ميدان امتحانلک هر شىئ قيد ايديلپيوردى ويازيلپيوردى - ديمك، بر مجمع اكبرده معامله بونلر اوزرىنە دوام ايدوب دونه جك. هم، بر مشهير اعظمده دائمي كوستريله جك. ديمك، شو كچىجي، قرارسز وضعىتلر؛ ثابت صورتلر، باقى ميوه لرويرپيورلر.

ديمك بو احتفالات؛ بر سعادت عظما، بر محكمهءَ كبرا، بيلمدىكمز علوى غايىه لر ايچوندر.

* اون بىنچى صورت: كل، اى معند ارقداش! بر طياره يه. يا شرقه وياغريه، يعني ماضى و مستقبله كيدن بر شمندوفره بىنه لم. شو معجزه كار ذاتك سائز يرلدە نه چشيد معجزه لر كوستريدىكىنى كوره لم. ايشه باق، كورديكمز منزل وميدان ومشهير كبي عجائب، هر طرفده بولونپيور. لكن، صنعتجه، صورتجه بيرىندن

اختلاط ایچنده و قاریشمیش اولدقلری حالده، نهایت درجه‌هه امتیاز و فرقله بربرلرندن آیریلیبیور. باشقه جهتلری بوکا قیاس أیت. ناصل بویله بر سرایک صانعندن غفلت ایدیله بیلیر.

هم ناصلکه؛ بلوطسز، کوندوز اورته سنه،
کوننثک دکر یوزنده، بوتون قبار جقلر اوستنده وقره ده
بوتون پارلاق شیلرده وقارک بوتون پارچه لرنده جلوه‌سی
کوروندیکی و عکسی مشاهده ایدیلیدیکی حالده،
کونشی انکار ایتمک نه درجه عجیب بر دیوانه لک هذایانیدر. چونکه او وقت بر تک کونشی انکار وقبول
ایتمه مکله، قطرات صایستجه، قبار جقلر مقدادرنجه،
پارچه لر عددنجه، حقیقی و بالاصله کونش جکلری قبول
ایتمک لازم کلیبیور. هر ذره جکده، (که انجق بر ذره
صیغیشه بیلیدیکی حالده) قوجه بر کونشک حقیقتنی
ایچنده قبول ایتمک لازم کلدیکی کبی، عیناً اویله ده
شو صیراواری ایچنده هر زمان حکمتله دکیشنه ن
ودوز کونلک ایچنده هر وقت تازه له نن شو منظر
کائناتی کوروپ، خالق ذوالجلالی او صاف کمالیله

غريب زینتلله ترین ایدلش. حتی هر بر طاشنده بر سرای قادر صنعت درج ایدلش. او سطه سزاولق، هیچ بر عقل قبول ایده مز. غایت ماهر بر صنعتکار ایستر.
باخصوص او سرای ایچنده سینه ما پرده لری کبی، هر ساعته حقیقی منزللر تشکیل ایدیلوب، کمال انتظامله ایلسه دکیشدیزدیکی کبی دکیشدیریبیور. حتی، هر بر حقیقی پرده ایچنده، متعدد کوچوک کوچوک منزللر ایجاد ایدیلیبیور. اویله ده، شو کائنات نهایتس حکیم، علیم، قدیر بر صانع ایستر. چونکه: شو محتشم کائنات اویله بر سرایدرکه: آی، کونش لامبه لری، او بیلدیزلر، مومنلر؛ زمان، برایپ، بر شریدرکه، او صبانع ذوالجلال هر سنه بر باشقه عالمی او کا طاقوب، کوستربیور. او طاقدیغی عالمک ایچنده او چیوز التمش طرزده منظم صورتارینی تجدید ایدبیور، کمال انتظامله و حکمتله دکیشدیریبیور. یریوزینی بر صفره نعمت یاپیمشکه، هر بهار موسمنده او چیوز بیک انواع مصنوعاتیله ترین ایدبیور؛ حد و حسابه کلمز انواع احساناتیله طولدیریبیور. اویله بر طرزده که، نهایت

آخرند، ایکینجی مقصد: قرآنده حشره اشارت ایدن ایکی آیت تفسیر و بیان ایدیله جك. نَخُو بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ دییوب طورمش. دها یازه ماماش. خالقِ رحیمه دلائل و امارات حشره عدنه شکر و حمد اولسونکه: اوتوز سنه صوکره توفیق احسان ایلدی. اوت بوندن طوقوز، اون سنه أول او ایکی ایتدن برنجی آیت اولان:

﴿فَانظُرْ إِلَى أَثَارِ رَحْمَةِ اللَّهِ كَيْفَ يُحِبِّي الْأَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا إِنَّ ذَلِكَ لِمَحِبِّي الْمَوْتِي وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ﴾ فرمانِ الہینک ایکی پارلاق وچوق قوتی حجتاری و تفسیرلری بولنان اوننجی سوز ایله یکرمی طوقوزنجی سوزی انعام ایتدی. منکرلری صوصدیردی. هم، ایمان حشرینک هجوم ایدلر او ایکی متین قلعه سندن طوقوز و اون سنه صوکره ایکینجی آیت اولان باشدہ مذکور آیات اکبر ک تفسیرینی بو رساله ایله اکرام ایتدی. ایشته بو طوقوزنجی شعاع؛ مذکور آیاتیله اشارت ایدیلن «طوقوز عالی مقام» و «راہمیتی «مقدمہ» دن عبارتدر.

لَآيَاتٍ لِلْعَالَمِينَ ﴿١﴾ وَمَنْ أَيَّاتَهُ مَنَّا مُكْمِنٌ بِاللَّيلِ وَالنَّهَارِ وَابْتَغَاوُكُمْ مِنْ فَضْلِهِ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِقَوْمٍ يَسْمَعُونَ ﴿٢﴾ وَمَنْ أَيَّاتَهُ يُرِيكُمُ الْبَرَقَ خَوْفًا وَطَمَعًا وَيَنْزِلُ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَيُحِبِّي بِهِ الْأَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِقَوْمٍ يَعْقِلُونَ ﴿٣﴾ وَمَنْ أَيَّاتَهُ أَنْ تَقُومَ السَّمَاءُ وَالْأَرْضُ بِإِمَانِهِ ثُمَّ إِذَا دَعَاهُمْ دُعَوَةً مِنَ الْأَرْضِ إِذَا اتَّهَمَ تَخْرُجُونَ ﴿٤﴾ وَلَهُ مَنْ فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ كُلُّهُ مَقْاتِلُونَ ﴿٥﴾ وَهُوَ الَّذِي يَبْدُؤُ الْخَلْقَ ثُمَّ يَعِيدُهُ وَهُوَ أَهُونُ عَلَيْهِ وَلَهُ الْمُمْلَكُ الْأَعْلَى فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ﴿٦﴾

ایمانک بر قطبنی کوسترهن بو سماوی آیات کبرانک و حشری اثبات ایدن شو قدسی براہین عظمانک بر نکتهء اکبری و بر حجت اعظمی، بو «طوقوزنجی شعاع» ده بیان ایدیله جك. لطیف بر عنایت ریانیه درکه؛ بوندن اوتوز سنه أول، اسکی سعید، یازدیغی تفسیر مقدمہ سی «محاکمات» نامنده کی اثرک

اوننجي سوزك مهم بىرذىلى

ولاحقه سنك بىرنجى پارچەسى

بسم الله الرحمن الرحيم

فَسْبَحَانَ اللَّهِ جِنَّ تُمْسُونَ وَجِنَّ تُصْبِحُونَ وَلَهُ
الْحَمْدُ فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَعَشِيًّا وَحِينَ
تُظْهَرُونَ يُخْرِجُ الْحَيَّ مِنَ الْمَيْتِ وَيُخْرِجُ
الْحَيَّ وَيُحْيِي الْأَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا وَكَذَلِكَ تُخْرِجُونَ
وَمَنْ أَيَّاهُ أَنْ خَلَقْتُمْ مِنْ تُرَابٍ ثُمَّ إِذَا أَنْتُمْ بَشَرٌ
تَنْتَشِرُونَ وَمَنْ أَيَّاهُ أَنْ خَلَقَ لَكُمْ مِنْ أَنفُسِكُمْ أَزْوَاجًا
لَتَسْكُنُوا إِلَيْهَا وَجَعَلَ بَيْنَكُمْ مُودَةً وَرَحْمَةً أَنَّ فِي ذَلِكَ
لَا يَاتُ لِقَوْمٍ يَتَفَكَّرُونَ وَمَنْ أَيَّاهُ خَلَقَ السَّمَاوَاتِ
وَالْأَرْضَ وَآخْتِلَافُ السَّمَاءَتِكُمْ وَالْوَانِكُمْ أَنَّ فِي ذَلِكَ

وَخَالقَ رَحِيمَكَ رَحْمَتِيلَه، شو تقليدي قيريليش و
تسليمي بوزولوش عصرده، او درين و يوكسک يولى شو
درجە احسان ايتدىكىندن بىك شىرك اىتملى يىز. چونكە
ايماڭزىك قورتولىسنه كافى كلىرى. فەم ايتدىكىمر مقدارىنە
منۇن اولوب تىكار مطالعە اىلە از دىيادىنە چالىشىلى يىز.
حشرە، عقل اىلە كىدىلەمە مىستك بىرسى شودر كە:
حشر اعظم، اسم اعظمك تجليسىلە اولدىغىتنىن،
جناب حقلك اسم اعظمتك و هر اسمك اعظمى مرتبە
سندە كى تجليسىلە ظاهر اولان افعال عظيمە بى كورمك
و كوسىترىكلە حشر اعظم بەھار كېبى قولاي اثبات
وقطعى اذعان و تحقيقى ايمان ايدىلىر. شو اوننجى
سوزدە فيضى قرآن اىلە اوپىلە كورولىسۇر و كوسىرىلىسۇر.
يوقسە عقل، طار و كوچۇك دىستورلىلە كىندى باش:
قالسە عاجز قالىر، تقلييدە مجبور اولور.

اوت، کوزل بر چیجکک دقيق پروغرامنی،
کوچوجک بر تخومنده درج ایتمک، بیوک بر اجاجچ
صحيفه اعمالنی، تاریخچه حیاتنی، فهرسته
جهازاتنی کوچوجک بر چکرده کده معنوی قدر قلمیله
یازمق، نهایتسز بر حکمت قلمی ايشلديکینی کوسترب.

هم هر شیئک خلقتنده غایت درجه ده حسن
صنعت بولنمسی؛ نهایت درجه ده حکیم بر صانعک
نقشی اولدیغنى کوسترب. اوت، شو کوچوجک انسان
بدنی ایچنده بوتون کائناتك فهرسته سنی، بوتون خزانی
رحمتك آناختارلینی، بوتون اسمالرینک آیینه لرینی
درج ایتمک؛ نهایت درجه ده بر حسن صنعت ایچنده
بر حکمتی کوسترب. شمدی هیچ ممکنیدرکه، شویله
اجرآت ریوبیتده حاکم بر حکمت؛ او ریوبیتک قادینه
التجا ایدن و ایمان ایله اطاعت ایدنلرک تلطفنی ایسته
میں وابدی تلطیف ایتمسین؟

هم، عدالت و میزان ایله ایش کورلدیکینه برهانی
ایسترسک؟ هر شیئه، حساس میزانلره، مخصوص

عصیان ایدن ادبیزلری تأدیب ایتمسین؟ حالبوکه بو
موقع دنیاده او حکمت، او عدالته لایق بیکدن برى،
انسانده اجرا ایدیلیمیور، تأخیر ایدیلیمیور. اهل ضلالتک
چوغى جزا آلاندان، اهل هدایتک ده چوغى مكافات
کورمه دن بورادن کوچوب کیدیلیمیورلر. دیمک، بر
محکمهء کبرايه، بر سعادت عظمایه بیراقیلیمیور.

اوت، کورنیورکه: شو عالمده تصرف ایدن ذات،
نهایتسز بر حکمتله ایش کوریمیور. او کا برهانی
ایسترسک؟ هر شیده مصلحت وفائده لره رعایت
ایتمسیدر. کورمیورمیسک که: انسانده بوتون اعضاء،
کمیکلر و طمارلرده، حتی بدنک حجیراتنده، هر بیندە،
هر جزئنده فائده لر و حکمتلرک کوزه دیلمسی، حتی
بعض اعضاسی، بر اجاجچ نه قادر میوه لری وارسه، او
درجه او عضوه حکمتلر وفائده لر طاقیمیسی
کوستربیورکه: نهایتسز بر حکمت ایلله ایش کوریلیمیور.
هم هر شیئک صنعتنده نهایت درجه ده انتظام بولنمسی
کوستربکه: نهایتسز بر حکمت ایلله ایش کورولویور.

کی، قطعی بر صورت ده اکلامق ایست سه ک؛ حشره دائز
اوننجی سوز ایله یکرمی طوقوزنجی سوزه دقت ایله باق
کور. اکر بھارک کلمسی کی ایناماز ایسه ک، کل
پارمگکی کوزیمه صوق.

در دنجی مسئله اولان موت دنیا و قیامت قویمسی
ایسه: بر آنده بر سیاره ویا بر قویروقلی بیلدیزک امرِ
ربانی ایله کره مزه. مسافرخانه مزه چارپیماسی، بو
خانه مزی خراب ایده بیلیر. اون سنه ده یا پیلان بر
سرایک بر دقیقه ده خراب اولمی کی.

و بوزیمزی او قشایان کوزم او کنده کی قبیله نک بر سنه ده
نشر اولان افرادی، بنی آدمک آدم زمانندن بری کلن
عموم افرادندن فضله اولدیغی حالده، هر بھاره سائر
قبیله لر ایله برابر بر قاج کون ظرفنده انشالری واحالری،
حشرلری؛ ألبه قیامته اجساد انسانیه نک انشاسنه بر
مثال دکیل، بلکه بیکلر مثالدارلر. اوت دنیا دار
الحکمت و آخرت دار القدرت اولدیغندن؛ دنیاده
حکیم، مرتب، مدبر، مری کبی چوق اسلرک
اقتضاسیله، دنیاده ایجاد اشیا بر درجه تدریجی و زمان
ایله اولمی؛ حکمت ربائیه نک مقتضاسی اولمش.
آخرتده ایسه، حکمتندن زیاده قدرت و رحمتك
تظاهرلری ایچون ماده‌یه و مدت‌ه وزمانه و بکله مکه
احتیاج بیراقمه دن بردن اشیا انشا ایدیلیمیور. بوراده بر
کونده و پرسنه ده یا پیلان ایشلر، آخرتده بر آنده، بر
لحدده انشاسنه اشاره قرآن معجز البيان:
﴿وَمَا أَرْدَى السَّاعَةُ إِلَّا كَلْمَحُ الْبَصَرِ أَوْ هُوَ أَقْرَبُ﴾
فرمان ایدر.

اکر، حشرک کلمسی، کله جک بھارک کلمسی

اکراملر ایده جك! نه کوز کورمش، نه قولاق
ایشیتمش، نه قلب بشره خطور ایتمش در.. آمنا.

يَنْجِيْ حَقِيقَةُ

باب حفظ و حفيظيت اولوب،
اسم حفيظ ورقیق جلوه سیدر

هیچ مکنمیدرکه، کوکده، یرده، قره ده ، دکرده،
یاش قورو، کوچوک بویوک، عادی، عالی هر شیء
کمال انتظام و میزان ایچنده محافظه ایدوب، بر درلو
محاسبه ایچنده نتیجه لرینی الله بن بر حفيظيت؟ انسان
کبی بویوک بر فطرتده، خلافت کبرا کبی بر رتبه ده،
امانت کبرا کبی بویوک وظیفه سی اولان بشرك، روپیت
عامه يه تماس ایدن عمللاری و فعللاری محافظه
ایدلسین؟ محاسبه الکندن کچیریلمسین؟ عدالت
تراز و سند طارتیلمسین؟ شایسته جزا و مكافات
چکمهسین؟ خیر، اصلا..!

أوت، شو كائناتي اداره ايدن ذات، هر شيء نظام و
ميزان ايچنده محافظه ايدبيور. نظام و ميزان ايسه علم
ايله، حكمت واراده ايله قدرتك تظاهريدر. چونكه
كوربيورز: هر مصنوع؛ وجودنده، غایت منتظم و
مزون ياراديلىبور. هم ، حياتي متنجه دكىشديرىكى
صورتلر دخى، بىر انتظاملى اولدىغى حالده، هيئت
مجموعهسى ده بىر انتظام تختندهدر. زيرا كوربيورز كه:
وظيفه سنك بيتمه سيله عمرىنه نهايت ويريلين وشو عالم
شهادتن كوچوب كيدن هر شيعك؛ حفظ ذو الحال،
بر چوق صورتلرينى الواح محفوظه حكمته اولان (حاشيه)
حافظه لرده وبر درلو مثالى آيىنه لرده حفظ ايدوب، اكثـر
تاريچجه حياتى چكىرده كىنده، نتىجه سنده نقش
ايدوب يازىبور. ظاهر و باطن ايىنه لرده ابقا ايدبيور.
مثلا: بشرك حافظه سى اغاجك ميوه سى ، ميوه نك
چكىرده كى، چىچكك تخمى؟ قانون حفيظيتك عظمت
احاطه سنى كوسنرىبور.
كورميورمسك كه: قوجه بهارك هې چىچكلى،

(حاشيه): [يَنْجِيْ صورتاك حاشيه سنه باق].

بربرینه یار دیمچی و مسخر قیلمقله عظمت روبیستنی کوسترهن؛ وبشری، شجره کاشناتک اُك جامع و اک نازک و اک نازنین، اُك نازدار، اک نیازدار بر میوه سی یارانوب، کندینه مخاطب اتخاذ ایدرک هر شیء او کا مسخر قیلمقله، انسانه بو قادر اهمیت ویردیکنی کوسترهن بر قدیر رحیم؛ بر علیم حکیم، قیامتی کیترمسین، حشری یا پماسین و یا پماسین! بشري احیا اینمه سین ویا ایده مسین، محکمه کبرایی اچاماسین! جنت و جهنمی یاراتاماسین. حاشا و کلا.

أوت، شو عالملک متصرف ذیشانی، هر عصرده، هر سنده، هر کونده بو طار، موقت روی زمینده حشر اکبرک و میدان قیامتک پک چوق امثالنی و غونه لرینی و اشاراتنی ایجاد ایدیبور. آز جمله:

حشر بهاری ده کوریبورز که: بش التی کون ظرفنده کو چوک و بیوک حیوانات و بیاتاندن اوچیوز بیکدن زیاده انواعی حشر ایدوب نشر ایدیبور. بوتون اغاجلرک، اوتلرک کوکلرینی و بر قسم حیوانلری عیناً احیا ایدوب اعاده ایدیبور. باشقه لرینی عینیت

حوادث کائنات؛ طوغری سویله ین ناطق آیتلری اولان جناب حق وعد ایتمش. البتة یا پاچقدر. بر محکمه کبرا آچه جقدر، بر سعادت عظما ویره جکدر.

طوز قوزنی حقیقت

باب احیا و اماته در

اسم حی قیومک، معی و میتک جلوه سیدر

هیچ مکنمیدرکه: ئولش، قورووش قوجه ارضی احیا ایدن و او احیا ایچنده هر بری، بشر حشری کبی عجیب، اوچیوز بیکدن زیاده انواع مخلوقاتی حشر و نشر ایدوب قدرتنی کوسترن و او حشر و نشر ایچنده نهایت درجه ده قاریشیق واختلاط ایچنده، نهایت درجه ده امتیاز و تفریق ایله احاطه علمیه سنی کوسترهن و بوتون سماوی فرمانلرلله بشرک حشرینی وعد ایتمکله بوتون عبادینک انظارینی سعادت اُبدیه یه چویره و بوتون موجوداتی باش باشه، اوموز اوموزه، اُل اله و پر دیروب، اُمر واردah سی دائره سنده دوندیروب

سؤاله ومطلوبه جواب وبریسور. حتی باق اک آدنا بر حاجت، اک آدنا بر رعیتدن کورسه، شفقتله قضاییدیبور. بر چوبانک بر قوبونی، بر ایاغی اینجینسه، یا مرهم، یا بیطر کوندریبور.

کل کیده لم، شو اطه ده بویوک بر اجتماع وار. بوتون مملکت اشرافی اوراده طولانیشلر. باق پک حالبوکه، او سوکیلینک مقصودی عمومک ده مقصودیدر. هم، پادشاهک مرضیسی، هم مرحمت وعدالتک مقتضاسیدر. هم او کا راحتدر. اغیر دکیل. بو مسافرخانه لرده کی موقع نزهتکاهلر قدار أغیر کلمز. مadam، نمونه لرینی کوسترمک ایچون بش التی کون سیرانکاهلره بو قدار مصرف ایدیبور، بو مملکتی قوردي. ابلته، حقیقی خزینه لرینی، کمالاتنی. هتلرینی مقر سلطنتنده اویله بر طرزده کوستره جلک، اویله سیرانکاهلر اچاجقکه، عقللری حیرتده بیراقجق.

دیک بو میدان امتحانده اولانلار، باشی بوش دکیللر؛ سعادت سراپلری وزندانلار اونلری بکله یورلر. ای بزی نعمتلریله پرورده ایدن سلطانز! بزه کوستردیک نمونه لرک و کولکه لرک اصللرینی، منبعلرینی کوستر. ویزی مقر سلطنتکه جلب ایت. بزی بو چوللدده محو ایتدیرمه. بزی حضوریکه آل. بزه مرحمت ایت. بوراده بزه طاتدیریغک لذید نعمتلریکی اوراده بیدیر. بزی زوال و تبعید ایله تعذیب ایتمه. سکا

مشتاق و مشترک شو مطیع رعیتكی باشی بوش بیراقوب اعدام ایتمه» دیبور ویک چوق یالواریبور. سنده ایشیدیورسل. عجبًا بو قادر شفقتلی و قدرتلی بر پادشاه هیچ ممکنیدر که؛ اک آدنا بر ادمک اک آدنا بر مرامنی اهمیتله یربنه کیترمسین، اک سوکیلی بر باور اکرمنک اک کوزل بر مقصودینی یربنه کتیرمسین؟ حالبوکه، او سوکیلینک مقصودی عمومک ده مقصودیدر. هم، پادشاهک مرضیسی، هم مرحمت وعدالتک مقتضاسیدر. هم او کا راحتدر. اغیر دکیل. بو مسافرخانه لرده کی موقع نزهتکاهلر قدار أغیر کلمز. مadam، نمونه لرینی کوسترمک ایچون بش التی کون سیرانکاهلره بو قدار مصرف ایدیبور، بو مملکتی قوردي. ابلته، حقیقی خزینه لرینی، کمالاتنی. هتلرینی مقر سلطنتنده اویله بر طرزده کوستره جلک، اویله سیرانکاهلر اچاجقکه، عقللری حیرتده بیراقجق.

دیک بو میدان امتحانده اولانلار، باشی بوش دکیللر؛ سعادت سراپلری وزندانلار اونلری بکله یورلر.

کوردیکمز مرحمتی انکار ایتمک و شو پک قوتلى
أمساراتی، إشاراتی کورنن عدالتی انکار ایتمک لازم
کلیر. هم بو کوردیکمز اجرآت حکیمانه و افعال
کریمانه و احسانات رحیمانه نک صاحبینی؛ حاشا ثم
حاشا! سفیه بر او بونجی، غدار بر ظالم اولد یعنی قبول
ایتمک لازم کلیر. بو ایسه، حقیقتارک ضدلرینه
انقلابیدر. حالبوکه؛ انقلاب حقائق، بوتون اهل عقلک
اتفاقیله محالدر، ممکن دکیلدر. يالکز، هر شیئک
وجودینی انکار ایدن سُفسطَائی أبلهله خارجدر.

دیمک بو دیاردن باشقه بر دیار وارد. اونده بر
محکمهء کبرا، بر معلدهء علیا، بر مکرمهء عظما
واردرکه؛ تا شو مرحمت و حکمت و عنایت وعدالت
تماماً تظاهر ایتسینلر.

* اون ایکینجی صورت : کل، شیمدی دونه جکر.
شو جماعتارک رئیسلىله و ضابطه‌لیله کوروشه جکر
و تجهیزاتلرینه باقه جغزکه؛ او تجهیزات، يالکز او
میدانده کی قیصه بر مدت ایچنده کچینمک ایچونمی

ویرلشدیر؟ ياخود، باشقه يerde اوژون بر سعادت حیاتی
تحصیل ایتمک ایچون می ویرلشدیر؟ کوره لم. هر کسه
و هر تجهیزاته باقه مایز، فقط نمونه ایچون شو ضابطک
جزدان و دفترینه باقه جغز. بو جزدانده ضابطک
ربته‌سی، معاشی، وظیفه سی، مطلوباتی، دستور
حرکاتی وارد. باق، بو رتبه بر قاچ کونلک ایچون
دکیل؛ پک اوژون بر زمان ایچون ویرلله بیلیر. «شو
معاشی خزینهء خاصه دن فلان تاریخده آلاجقسىك»
يازبیلدر. حالبوکه او تاریخ، چوق زمان صوکره و بو
میدان قپاندقدن صوکره کلیر. شو وظیفه ایسه؛ شو
موقت میدانه کوره دکیل، بلکه پادشاهک قربنده دائمی
بر سعادتی قزاقق ایچون ویرلشدیر. شو مطلوبات ایسه
بر قاچ کونلک بو مسافرخانه ده کچنملک ایچون
اوله‌ماز. بلکه، اوژون و مسعودانه بر حیات ایچون
اوله‌بیلر. شو دستور ایسه، بوتون بوتون آچیغه ویرکه،
جزدان صاحبی باشقه يerde نامزددر، باشقه عالمه چالیشیر.
باق شو دفترلرده، آلتلر تجهیزاتلک صورت استعمالی
ومسئولیتلر وارد. حالبوکه، اکر، يالکز. بو میداند

قارشو ضمئاً بر عداؤت وکین و انکار ایله مقابله ایدر.
ایشته کافر، اللهک دو شمنی اولد یعنیک سری بوندن
آنکلاشیلیور.

مادام، او نهایتسز سخاوتِ جود، او مثلسز جمال
حسن، او قصورسز کمالات؛ ابدی متشرکلری،
مشتاقلری، مستحسنلری اقتضا ایدرلر. حالبوکه: شو
مسافرخائمه دنیاده کوریبوز: هر کس چابوق کیدوب
غائب اولویور، او سخاوتک احساننی آنچی آز بر پارچه
طادر اشتھاسی آچیلیر. فقط ییمز کیدر. او جمال، او
کمالک دخی آنچی بر آز ایشیغنه، بلکه بر ضعیف
کولکهسته بر آنده باقوب، طویعادن کیدر. دیمک، بر
سیرانکاه دائمی یه کیدلیلیور.

الحاصل: ناصلکه شو عالم بوتون موجوداتیله
صانع ذوالجلالنه قطعی دلات ایدر؛ صانع ذوالجلالک ده
صفات و اسماء قدسیه سی، دار آخرته دلات ایدر و
کوستر و ایستر.

شعور و مشتاق بر آینهنه مشاهده ایتمک ایستدیکی
کبی، باشقة لرینک نظریله ینه سوکیلی جمالنله باقمق
ایچون کورنک ده ایستر. دیمک، ایکی وجھله کندی
جمالنله باقمق؛ بری: هر بری باشقة رنکده اولان
آینه لردہ بالذات مشاهده ایتمک.. دیکری: مشتاق
اولان سیرجی و متحیر اولان استحسانجیلرک
مشاهده سیله مشاهد ایتمک ایستر. دیمک، حسن و
جمال؛ کورمک و کورنک ایستر. کورمک، کورنک
ایسه؛ مشتاق سیرجی، متحیر استحسان ایدیجیلرک
وجودینی ایستر. حسن و جمال ابدی، سرمدی
اولد یعنین مشتاقلرک دوام وجودلرینی ایستر، چونکه،
دائیی بر جمال ایسه، زائل بر مشتاقه راضی اوله ماز.
زیرا، دونه مک او زره زواله محکوم اولان بر سیرجی،
زو لک تصوریله محبتی عداوهه دونز. حیرتی استخفافه،
حرمتی تحقیره میل ایدر. چونکه، خودکام انسان،
بیلمدیکی شیعه دوشمن اولد یعنی کسی، یتشمدیکی
شیعه ده ضددر. حالبوکه نهایتسز بر محبت، حدسز بر
سوق واستحسان ایله مقابله یه لايق اولان بر جماله

عيناً اونک کبی؛ هیچلکدن، یکیدن اردو مثال بتوں
حیوانات و سائر ذی حیاتک، طابور مثال جسدلرینی
کمال انتظام ایله و میزان حکمتله او بدnlرک ذرائتی و
لطائفنی امر ﴿کُنْ فِيْكُون﴾ ایله قید ایدوب..

یرلشیدردن و هر قرنده، حتی هر بهارده روی زمنیده
یوز بیکل اردو مثال ذوی الحیاتک انواعلرینی و
طائفه لرینی ایجاد ایدن بر ذات قدیر علیم، طابور مثال،
بر جسدک نظامی آلتنه کیرمکله بربریله طاییشان ذات
اساسیه واجزای اصلیه یی، بر صیحه ایله، صور
اسرافیلک بورو سیله ناصیل طوپلایه بیلیر؟ استبعاد
ص Burton تnde دینایرمی؟ دینیلسه، ابله جه سنه بر
دیوانه لکدر.

هم، قرآن کاه اولیور که، جناب حقک آخرتde خارقه
افعالرینی قلبہ قبول ایتدیرمک ایچون، احضاریه
حکمندہ و ذهنی تصدیقہ مهیا ایتمک ایچون بر
اعدادیه صورتندہ دنیاده کی عجائب افعالنی ذکر ایدر.
و یاخود، استقبالی و اخروی اولان افعال عجیبهء
الهیهیی اولیه بر صورتندہ ذکر ایدر که،

ذیلک در دنجی پارچه سی

﴿قَالَ مَنْ يُحِيِّ الْعِظَامَ وَهِيَ رَمِيمٌ * قُلْ يُحِيِّهَا الَّذِي
أَنْشَأَهَا أَوَّلَ مَرَّةٍ * وَهُوَ بِكُلِّ خَلْقٍ عَلِيمٌ﴾

يعنى، انسان دير: «چورمش کمیکلری کیم
دیریلته جک؟» سن دی: «کیم، اونلری بداية انشا
ایدوب حیات ویرمش ایسه او دیریلته جک.»

او نجی سوزک طوقزنجی حقیقتنک او چنجی
تمیلندہ تصویر ایدلدیکی کبی؛ بر ذات کوز او کنده بز
کوندہ یکیدن بیوک بر اردوبی تشکیل ایتدیکی کی حالده،
بری دیسے: «شو ذات، افرادی استراحت ایچون
طاغیلمش او لان بر طابوری بر بورو ایله طوپلار، طابور
نظمی آلتنه کیتره بیلیر» سن ائی انسان؛ دیسے ک
«اینامام» نه قدر دیوانه جه بر انکار او لدیغنى بیلیر سک.

لِكْنُجُو حَقْيَقَةُ

بَابِ كَرْمٍ وَرَحْمَةِ رَكْهِ

كَرِيمٌ وَرَحِيمٌ اسْمَنْكَ جَلْوَهُ سِيدُر

هِيجُ مَكْنِيدِرَكَهُ: كَوْسْتَرْدِيكَى آتَارِ ايلَهُ نَهَايَتِسَزُ بَر
كَرمُ وَنَهَايَتِسَزُ بَرْ رَحْمَتُ وَنَهَايَتِسَزُ بَرْ عَزْتُ وَنَهَايَتِسَزُ بَر
غَيْرَتُ صَاحْبِي اولانُ شَوْ عَالْمَكَ رَبِّي؛ كَرمُ وَرَحْمَتُهُ
لايَقُ مَكَافَاتُ، عَزْتُ وَغَيْرَتُهُ شَايَسْتَهُ مَجاَزَاتُهُ
بُولَنْماسِين؟

أَوتُ، شَوْ دُنْيَا كَيْدِي شَاتَنَهُ باقِيلِسَهُ كُورُولِيُورَكَهُ: أَكَ
عَاجِزُ، أَكَ ضَعِيفُدُنْ طَوْتُ (حاشِيَهُ تا)، أَكَ قَوِيُّ يَهُ قَادَارُ هَر
جَانَلِي يَهُ لَايَقُ بَرْ رَزْقُ وَپِرْلِيُورُ. أَكَ ضَعِيفُ أَكَ عَاجِزُهُ

(حاشِيَهُ): رَزْقُ حَلَالُ، اقْتَدارِ ايلَهُ النَّمَدِيغَنَهُ، بلَكَهُ افْقَارَهُ بَنَاءُ وَپِرْلِيَكَهُ
دَلِيلُ قَطْعِيُّ: اقْتَدارِسَزِ يَأُورُولِيُوكَ حَسْنُ مَعِيشَتِي وَمَقْنَدِرُ جَانَا وَارلَكَ ضَيقِيُّ
مَعِيشَتِي؛ هَمُ زَكَاوْتِسَزِ بالقلْرُكَ سَمِيزِلِكَى وَذَكَاوْتَنِي، حِيلَمِلى تِيلِكَى
وَمايَونَكَ درِدِ مَعِيشَتَهُ وجودَهُ ضَعِيفِلِكِيدِرُ. دِيَكَ رَزْقُ، اقْتَدارُ وَاخْتِيارُ
ايلَهُ مَعْكُوسَاً مَتَابِسِدِرُ.. نَهُ درِجَهُ اقْتَدارُ وَاخْتِيارِيَهُ كَوْوَهُ نَسَهُ، او درِجَهُ
درِدِ مَعِيشَتَهُ مِيلَانُ اولُورُ.

مأمور بر وقت او مأمور یتدن انفصال ایده جکدر. حتی هیچ بر سبب عزل بولنمازسه، شمد يلک کوچوک، فقط بويومکه يوز طوش يوزنده کی ايکي لکه بويومکله، کونش، يرک باشه اذن الهی ايله صارديغى ضيابىي، أمر ريانى ايله كيري يه الوب، کونشك باشه صاروب «هایدی يرده ايشك قالمادى دير، جهنمه كيت، سكا عبادت ايدوب سنك کېي بر مأمور مسخرى صداقتسلكله تحقير ايدنلری ياق» دير **﴿اذا الشّمْسُ كُورَتُ﴾** فرمانى لکەلى سياه يوزيله يوزنده اوغور.

باشقە نقطە لرى بوكا قياس أيله. قوتک وارسە استنباط ايت. سكا ياردىم ايچون بونى ده سوپىلە يەجكز. ايشته **﴿اذا الشّمْسُ كُورَتُ﴾** شو كلام: تکوير لفظىلە، يعني، صارمتى و طوپلاڭ معناسىلە پارلاق بر تمثيلە اشارت ايتدىكى کېي، نظيرىنى دخى ايمى ايدر.

برنجى: أوت، جناب حق طرفندن عدم واڭير و سما پىردهلىنى آچىپ، کونش کېي دنيايى ايشيقلاندیران پىرانطە مثال بر لامبه يى، خزىنە رەحمتنىن چىقاروب دنيايه كوسىتردى. دنيا قىپاندقدن صوکره، او پىرانطە يى پىرده لرىنه صاروب قالدىرە جق.

ايكييچى: ويا ضيا متعانى نشر اىتمك وزمينك قفاسنه ضيابىي ئۆلمتەلە مناوية صارمقلە موظف بر مأمور اولدىيغى و هر اقشام او مأمورە متعانى دخى طوپلاڭدىرۇپ كىيزلەندىكى کېي، كاه اولور بىلۇط پىردهسىلە اليش ويرىشنى آز يىپار. كاه اولور آى اوڭ يوزينه قارشو پىرده اولور، معاملە سىنى بر درجه چىكە ر. متعانى و معاملات دفترلىنى طوپلادىغى کېي، ألبە او

بر معجزه وار، او خراب اولان بنالر، بردن بوراده یا پیلدی. عادتاً بو خالی بر چول، بر مدنی شهر اولدی. باق، سینه ما پرده لری کبی هر ساعت باشقه بر عالم کوستره. باشقه بر شکل ایر. بو کا دقت ایت که؛ او قادر قاریشیق، سرعتی کشتلی، حقیقی پرده لر ایچنده نه قادر مکمل بر انتظام وار در که، هر شی یرلی یربنه قونولیبور. خیالی سینه ما پرده لری دخی بونک قادر منتظم الاماز. میلیونلر ماهر سحر بازلر دخی بو صنعتلری یا پامازلر. دیمک، بزه کورنمهین او پادشاهک چوق بیوک معجزه لری وارد. ای سرسم! سن دیورسلک: «ناصل بو قوجه مملکت تخریب ایدیلوب، باشقه یره قورو لا جق».

ایشته کوریبوسک که هر ساعت، سنک عقلک قبول ایتمدیکی او تبدیل دیار کبی چوق انقلابلر، تبدیللر اولیور. شو طوپلامق، طاغیلمق وشو حلالدن اکلاشیلیبیور که: بو کورنن سرعتی اجتماععلر، طاغیلمه‌لر، تشکیللر تخریبلر ایچنده باشقه بر مقصد وار. بر ساعتلک اجتماع ایچون اون سنه قادر مصرف

سلطنت؛ بویله کچیجی، دوامسر، بی قرار، اهمیتسز، متغیر، بقاپز، ناقص، تکمیلسز امورلر اوزرنده قورولماز، طورلماز. دیمک؛ او کا لایق، دائمی، مستقر، زوالسر، مستمر، مکمل، محتمس امورلر اوزرنده طوریبور.

دیمک بر دیار آخر وار؛ آلتنه او مقره کیدیله جگدر.

اوننجی صورت: کل، بو کون نوروز سلطانی (حاشیه) در، بر تبدلات اوله حق؛ عجیب ایشلر چیقه حق. شو بهارک شو کوزل کوننده، شو کوزل اولان شو یشیل صحرایه کیدوب بر سیران ایدرز. ایشته باق! آهالی ده بو طرفه کلیورلر. باق بر سحر وار. او بنالر بردن خراب اولدیلر. باشقه بر شکل الدی. باق

(حاشیه): بو صورتك رمزینی طوقوزنی حقیقتنده کوره جکسلک: مثلا: نوروز کونی، بهار موسمنے اشاراتدر. چیچکلی یشیل صحراء ایسه، بهار موسمنده کی روی زمیندر.. دکیشه ن پرده لر ایسه، فصل بهارک اپتداسنده، یازدک انتهاسنده قدر صانع قدری ذوالجلالک، فاطر حکیم ذوالحملالک کمال انتظامله دکیشدیدیکی و کمال رحمته تازه لنديردیکی و بیربری ارقه سنده کوندردیکی موجودات بهاریه طبقاته ومصنوعات صیفیه طائفه لرینه و ارزاق حیوانیه و انسانیه یه مدار اولان مطعم ماته اشاراتدر.

ربویتک حشمتنی، عبادینک حقوقی محافظه ایتمکله
محافظه ایتمسین! حالبوکه، شو فانی دنیاده قیصه بر
حیات کچیرن انسان، اویله بر عدالتک حقیقتنه مظهر
اوله ماژ واوله میبور. بلکه بر محکمهء کبرایه بیراقیلیبور.
زیرا، حقیقی عدالت ایسترکه، شو کوچوچوگ انسان،
شو کوچوکلکی نسبتنده دکیل، بلکه جنایتنک
بویوکلکی، ماهیتنک اهمیتی و وظیفه سنک عظمتی
نسبتنده مکافات و مجازات کورسون. مادام، شو فانی،
کیچیجی دنیا؛ ابد ایچون خلق اولنان انسان
خصوصنده اویله بر عدالت و حکمته مظہریتن چوق
اوزاقدر. البتة، عادل اولان او ذاتِ جلیلِ ذوالجلالک و
حکیم اولان او ذاتِ جمیلِ ذوالجلالک دائمی بر
جهنمی وأبدی بر جنتی بولنه جقدر.

اولچولله وجود ویرمک، صورت کیدیرمک، بر لی یرینه
قویق؛ نهایتسز بر عدالت و میزان ایله ایش کورلدیکنی
کوستره.

هم، هر حق صاحبته استعدادی نسبتنده حقنی
ویرمک، یعنی وجودینک بوتون لوازماتنی، بقاسنک
بوتون جهازاتنی اک مناسب بر طرزده ویرمک؛ نهایتسز
بر عدالت آلنی کوستره.

هم، استعداد لسانیله، احتیاج فطری لسانیله،
اضطرار لسانیله سؤال ایدیلن و ایسته نیلن هر شیئه
 دائمی جواب ویرمک؛ نهایت درجه ده بر عدل و
حکمته کوستریبور.

شیمدى هیچ مکنمیدرکه، بویله اک کوچوک بر
مخلوقک، اک کوچوک بر حاجتنک امدادینه قوشان بر
عدالت و حکمت؛ انسان کبی اک بویوک بر مخلوقک
بقا کبی اک بویوک بر حاجتنی مهمل بیراقسین! اک بیوک
استمدادینی و اک بویوک سؤالنی جوابسز بیراقسین!

کبی بیکه بالغ معجز اتندن حد و حسابه کلمز دلائل
نبوتندن باشقة قرآن عظیم الشان کبی بر بحر حقائق
و قرق وجهمه معجزه اولان معجزه کبرا کونش کسی
رسالتنی کوسترمکه کافیدر. باشقه رساله لرد و بالخاصه
یکرمی بشنجی سوزده قرآنک قرقه قریب و جوه
اعجازنندن بحث ایتدیکمزدن بوراده قیصه کسیبورز.

• اوجنجی اشارت : خاطره کلمسین که بو
کوچوجک انسانک نه اهمیتی وارکه، بو عظیم دنیا
اونک محاسبه اعمالی ایچون قپانسین. باشقه بر دائره
آچیلسین؟ چونکه بو کوچوجوک انسان، جامعیت
فترط اعتباریله شو موجودات ایچنده بر اوسته باشی
وبر دلآل سلطنت آلهیه و بر عبودیت کلیه یه مظهر
اولدیغندن بویوک اهمیتی وارد. هم، خاطره کلمسین
که: قیصه حق بر عمرده ناصل ابدی بر عذابه مستحق
اولور؟ زیرا کفر؛ شو مکتوبات صمدانیه درجه سنده
و قیمتنه اولان کائنانی؛ معناسز غایه سز بر درکه یه

شعوردن مرضیاتی و ارزولری نه اولدیغنى بر آلچی
واسطه سیله بیلدیرمسین؟

هم هیچ مکن اولورمیکه نوع انسانی، شعورجه
کثرته مبتلا، استعدادجه عبودیت کلیه یه مهیا صورتنده
یارادوب، معلم بر رهبر واسطه سیله اونلری کشتردن
وحدته یوزلرینی چویرمک ایسته مسین؟

دها بونار کبی چوق وظائف نبوّت وارکه هر بری بر
برهان قطعیدر که: الوهیت، رسالتسر اوله ماز.

شمیدی عجب‌الله محمد عربی عليه الصلة
والسلام دن، بیان اولنان اوصاف و وظائفه دها اهیل
ودها جامع کیم ظهور اتیش . ورتبه رسالته ووظیفمه
تبليغه اوندان دها اولیق دها اافق هیچ زمان
کوسترمشیدر؟ خیر، اصلا وقطعا! بلکه او، بوتون
رسوللرک سیدیدر، بوتون انبیانک امامیدر، بوتون
اصفیانک سروریدر، بوتون مقریئنک اقرییدر، بوتون
مخلوقاتک اکملیدر. بوتون مرشدلرک سلطانیدر. اوت،
اهل تحقیقاتک اتفاقیله شق قمر و پارمقلنندن صو اقمسی

ملکنده جریان ایدن بوتون معامله وایشلر ضبط ایدیلسین. دیمک اولیورکه؛ او ذاتِ معظم بوتون حادثاتی قید ایتدیر، صورتی الیر. ایشته شو دقتنی حفظ و محافظه، آلتنه بر محاسبه ایچوندر. شیمدى، اُك عادی رعیتك اُك عادی معامله لرینی اهمال ایتمه ين بر حاکم حفیظ، هیچ مکنمیدرکه، رعیتك اُك بويوكلرندن اُك بیوک عمللارینی محافظه ایتمسین، محاسبه ایتمسین، مكافات و مجازات ویرمسین. حالبوکه، او ذاتک عزّته وغیرته طوقونه جق وشأن مرحمتی هیچ قبول ایتمه يه جل معامله لر، او بیوکلردن صدور ایدیبور. بوارده جزايه چارپایاور.

دیمک بر محکمهٔ کبرايه بیراقیلیور.

* سکونجی صورت: کل، اوندن کلن بو فرمانلاری سکا اوقویه جغم. باق مکرر وعد ایدیبور وشدتلی تهدید ایدیبورکه: سزلری اورادن الوب، مقر سلطنتمه کتیره جکم و مطیعلاری مسعود، عاصیلری محبوس ایده جکم. او موقت یری خراب ایدوب، مؤبد

* یدنجی صورت: کل، بر پارچه کزه لم شو مدنی اهالی ایچنده نه وار، نه یوق کوره لم. ایشته باق! هر یرده هر کوشه ده متعدد فوطوغرافلر قوروبلش، صورت الیسورلر. باق هر یرده متعدد کاتبلى او طور مشرلر بر شیلر یازیبورلر، هر شیء قید ایدیبورلر. اُك اهمیتسز بر خدمتی، اُك عادی بر وقوعاتی ضبط ایدیبورلر. ها! شو یوکسک طاغده پادشاهه مخصوص بر بیوک فوطوغراف قوروبلشکه (حاشیه) بوتون بویرلرده نه جریان ایدر، صورتی الیسورلر. دیمک او ذات امر ایتمیشكه؛

(حاشیه): شو صورتک اشارت ایتدیکی معنالرک بر قسمی یدنجی حقیقتده بیان ایدلش. یالکز، بوراده پادشاهه مخصوص بر بیوک فوطوغراف اشارتی و حقیقتی «لوح محفوظ» دیمکدر. لوح محفوظک تحقق وجودی یکرمی النتیجی سوزوده شویله اثبات ایدلشکه: ناصل کوچوک کوچوک جزادانلر، بیوک بر کوتولک وجودینی احساس ایدر و کوچوک کوچوک سندلر، بر دفتر کمپرک بولندینی اشعار ایدر و کوچوک کثرتی تراپاتلر، بیوک بر صو معنی اشمام ایدر.. عیناً اوایله ده: کوچوک کوچوک جزادانلر حکمنده هم بر کوچوک لوح محفوظ معناستده؛ هم، بیوک لوح محفوظی یازان قلمدن ترشح ایدن کوچوک کوچوک نقطعه صورتندۀ اولان بنی بشرك قوهٔ حافظه لری، اغاچلرک میوه‌لری، میوه‌لرک چکرده کلری، تحملری؛ آلتنه بر حافظه کبرایی، بر دفتر اکبری، بر لوح محفوظ اعظمی احساس ایدر، اشعار ایدر و اثبات ایدر.. بلکه، کسکین عقلله کوستر.

صاقین ظن ایتمه تبدیل مملکت دلیلری بو اون ایکی
صورته منحصردر؟

بلکه، حد و حسابه کلمز اماره لر، دلیلر وارکه: شو
قرارسز، متغیر مملکت؛ زوالسر، مستقر بر مملکته تحول
ایدیله جگدر. هم، حد و حسابه کلمز اشارتلر علامتلر
وارکه: بو اهالی، شو موقع مسافر خانه لردن آلینه حق،
سلطنتک مقر دائمه‌سنه کوندربله جك. باخصوص کل،
سکا «اون ایکی صورت» قوتندن دها قوتلی بر برهان
دها کوستره جکم.

ایشته کل باق، شو او زاقده کی کورونن جماعت
عظیمه ایچنده، اول آطه ده کوردکمز بویوک نشان
صاحبی یاور اکرم بر تبلیغاتده بولونیور. کیده لم، دیکله
یه لم. باق، او پارلاق یاور اکرم، باق او یوکسکده
تعليق ایدلش فرمان اعظمی اهالی یه بیلدیریبور. و
دیبورکه: «حاضر لانکزک؛ باشقه، دائمی بر مملکته کیده
جکسکز. اویله بر مملکت که بو مملکت اوکا نسبه بر
زندان حکمنده در. پادشاه‌مزک مقر سلطنتنه

باشقه عالی، دائمی بر بر بولنمازسه؛ شو محکم دفتر،
او قطعی جزدان، بوتون بوتون معناسز اولور. هم، شو
محترم ضابط و مکرم قوماندان و معزز رئیس؛ بوتون
آهالیدن اشاغی، هرکسدن دها بدخت، دها بیچاره،
دها زلیل دها مصیبتلی، دها فقیر، دها ضعیف بر
درکه یه دوشر. ایشته بو کا قیاس ایت. هانکی شیشه
دقت ایتسه ک شهادت ایدرکه: بو فانیدن صوکره بر
باقی وار.

ای ارقداش! دیمک بو موقع مملکت بر تارلا
حکمنده در. بر تعییم‌کاهدر، بر پازارد. ألبته آرقه
سنده بر محکمهءُ کُبرا، بر سعادت عظما کله جگدر.
اکر بونی انکار ایتسه ک؛ بوتون ضابطیلرده کی
جزدانلری، دفترلری، تجهیزاتلری، دستور لری بلکه شو
ملکتده کی بوتون انتظاماتی، حتی حکومتی انکار
ایتمکه مجبور اولورسلک و بوتون واقع اولان اجراتک
وجودینی تکذیب ایتمک لازم کلیر. او وقت سکا،
انسان وذی شعور دینلیمز سُفْسَطَائِلردن دها عقلسز
اولورسلک.

* طوقوزخی صورت : شیمدى کل ! بو دائئه لرک و جماعتلىك بعض رؤسالرينه كە: (حاشيه) هر برى بالذات پادشاهله كورشه جى خصوصى بىر تلفونى وار. ھم بعض اونك حضورينه چيقمىشلر، نە دىبورلر باق: بونلر اتفاقله اخبار ايدىبورلر كە؛ او ذات مكافات و مجازات ايچون پاك محتشم و دهشتلى بىر احضار ايتمىش. غايت قوى وعد وشدتلى تهدید ايدىبور، ھم اونك عزّت و جلالتى هيچ بىر جىھەلە خُلفُ الوعده تنزل ايدوب، تىلللى قبول ايتمىز. حالبوکە، او مخبرلر ھم توائز درجه سندە چوق، ھم اجماع قوتىنە بى اتفاقله خبر ويرىبورلر كە: شو بعض آثارى كورۇن سلطنت عظيمە نك مدارى و مقرى، بورادن اوزاق بى باشقە ملکىتىدە در. وشوميدان امتحانىدە بنالر موقتىرلر؛ صوکره دائمى سرايلە تېدىل ايدىلە جى. بو يىرلر دكىشەجكلر. چونكە اثرلىلە عظمتى اكلاشىلان شو محتشم، زوالسىز

(حاشيه): شو صورتك اثبات ايدىكى معنالى سكرنخى حقىقتىدە كورنە جى. مثلا، دائئه لرک رئيسلىرى شو تىشىلە انبىا و اولىايە اشارتىر. وتلۇن ايسە، معكس وحى و مظهر الام اولان، قىلدۇ اوزانان بى نسبت رىيانىه در كە، قلب او تلفونات باشىدر و قولاغىنى حكىمنىدە در.

سرايلرى، زندانلىرى حاوى دىكىر بى مملكت قورا جغم. ھم او وعد ايدىكى شىلر او كا غايت راحتىدر. رعيتنە، غايت مهمدر. وعدنە خلف ايسە، عزّت اقتدارىنه غايت ضددر. ايستە باق أى سرسىم ! سن يالانجى وهمكى، ھيزيانجى عقللىكى، الدايتىجى نفسكى تصدقى ايدىبورلسك. وهىچ بى وجهە خلاف، خيشىتنە ياقشىمايان اولمايان وهىچ بى جەتىلە خلاف، خيشىتنە ياقشىمايان وبوتون كرونىن ايشلر صدقە شەhadat ايدن بى ذاتى تكذىب ايدىبورلسك. ألىتە بويوك بى جزايه مستحق الورىشك. مثالك شو كابكۈرە ركە: بى يولىجي، كونشك ضياسىندەن كوزىنى قاپاپاير، خىالتە باقيبور؛ وهىمى، بى يىلىز بوجىكى كېي قافا فتارىنىڭ ايشىغىلە دهشتلى بولۇنى تسوير ايتىمك ايسىتە يور. مادام وعد ايتمىش، ياپا جىقدەر. حالبوکە، ايفاسى او كا چوق راحت و بىزە وھر شىئە واو كا وسلطنتىنە پاك چوق لازىدر.

دىمك بى محكىمە كىرا، بى سعادت ئىظماما واردە.

ذیلک بشنجی پارچه‌سی

جنائزه‌لرینی امیر کن فیکون ایله احیا ایدوب بعث بعد
الْوَتْه مظهر ایدن و حشر و نشرك یوزبیکلر نمونه سی
اوله‌رق نباتات طائفه لرندن و حیوانات ملتزمند اوچیزور
بیک نوعلری حشر و نشر ایدن حدسز بر قدرت آزلیه و
حسابسز و اسرافسز بر حکمت ابدیه ورزقہ محتاج
بوتون ذی روح‌لری کمال شفقتله غایت خارقه بر
طرزده اعاشه ایتدیره ن و هر بهارده آزبر زمانده حدو
حسابه کلمز انواع زینت و محاسنی کوسترن بر رحمت
باقيه و بر عنایت دائمه؛ بالبداهه آخرتک وجودینی
استلزم ایله، و شو کائناشک اک مکمل میوه‌سی و خالق
کائناشک اک سودیکی مصنوعی و کائناشک موجوداتیله
اک زدیاده علاقه دار اولان انسانده کی شدید،
صارصیلماز، دائمی اولان «عشق بقا» و «سوق
ابدیت» و «آمال سرمدیت» بالبداهه اشارتی دلاتیله،
بو عالم فانیدن صوکره بر عالم باقی و بر دار آخرت و بر
دار سعادت بولندیغئی او درجه قطعی بر صورتده اثبات
ایدرلرکه: دنیانک وجودی قادر، بالبداهه آخرتک

اوت، نص حديث ایله نوع بشرک اک ممتاز
شخصیتلری اولان یوزیکرمی درت بیک آلبیانک اجماع
و تواتر ایله، قسمًا شهوده و قسمًا حق الیقینه استناداً،
متفقا آخرتک وجودندن و انسانلرک اورایه سوق
ایدبله جکندن و بو کائنات خالقنىڭ قطعی وعد ایدبىکى
آخرتی کیتره جکندن خبر ویردىکلری کی؛ واونلرک
ویردىکلری خبری کشف و شهود ایله علم الیقین
صورتنده تصدق ایدن یوزیکرمی درت ملیون
اولیانک او آخرتک وجودینه شهادتلىله و بو کائناتك
صانع حکیمنک بوتون اسماسی بو دنیاده کوستردىکلری
جلوه‌لریله، بر عالم بقائی بالبداهه اقتضا ایتدکلرندن ينه
آخرتک وجودینه دلاتیله؛ و هر سنه بهارده روی زمیندە
آیاقده طوران حدو حسابه کلمز ئولمش اغاچلرک

لارامی حقيقة

باب جود و حمالدر

اسم جواد و جميلک جلوه سیدر

ایستر. هم قطعی ایسترکه: او ضیافتدن تلذذ ایدنلر، او محل سعادتده دوام ایتسینلر، ابدی فالسینلر. تا زوال و فراقله الم چکمه سینلر. چونکه زوال الم، لذت اولدیغی کبی، زوال لذت دخی امدر. اویله سخاوت، الم چکدیرمک ایسته من.

دیمک، ابدی بر جنتی، هم ایچنده ابدی محتاجلری ایستر. چونکه؛ نهایتسز جود و سخاونهایتسز احسان ایتمک ایستر، نعمتلندرمک ایستر. نهایتسز احسان و نعمتلندریمک ایسه، نهایتسز منتدارلق، نعمتلننمک ایستر. بو ایسه، احسانه مظہر اولان شخصک دوام وجودینی ایستر. تا دائمی تنعمله او دائمی انعامه قارشو شکر و منتدارلیغنى کوسترسین. یوقسنه، زوال ایله آجیلاشان جزئی بر تلذذ، قیصه حق بر زمانده اویله بر جود و سخانک مقتضاسیله قابل توفیق دکیلدر.

هم دخی، مشهر صنعت الهیه اولان اقطار عالم سرکیلرینه باق: یروزینه کی نباتات و حیواناتک

هیچ مکنمیدرکه: نهایتسز جود و سخاوت، توکنمز ثروت، بیتمز خزینه لر، مثلسز سرمدی جمال، قصور سز ابدی کمال؛ بر دار سعادت و محل ضیافت ایچنده دائمی بولنه جق اولان محتاج شاکلری، مشتاق آینه دارلری، متھیر سیرجیلری ایسته مسینلر؟ اوت، دنیا یوزینی بو قادر مزین مصنوعاتیله سوسلندیرمک، آیه کونشی لامبا یاپمق، یر یوزینی بر صوفره نعمت ایدرک مطعماتلک اک کوزل چشید لریله طول درمق، میوه‌لی اغاجلری بر قاب یاپمق، هر موسمده بر چوق دفعه لر تجدید ایتمک؛ حدسز بر جود و سخاوتی کوسترر. بویله نهایتسز بر جود و سخاوت، اویله توکنمز خزینه لرو رحمت؛ هم دائمی، هم آرزو ایدیلن هر شی ایچنده بولنور بر دار ضیافت و محل سعادت

آینه‌لرده بالذات مشاهده ایتمک. دیگری، مشتاق سیرجی و متحیر استحسان ایدیجیلرک مشاهده سیله مشاهده ایتمک ایست. هم کورمک، هم کورنک، هم دائمی مشاهده، هم آبدی اشهاد ایست. هم او دائمی جمال، مشتاق سیرجی واستحسان ایدیجیلرک دوام وجودلرینی ایست. چونکه: دائمی بر جمال، زائل مشتاقه راضی اوله ماز. زیرا دونمه مک اوزره زواله محکوم اولان بر سیرجی، زوالک تصوریله محبتی عداوته دونز. حیرت و حرمتی تحکیره میل ایدر. چونکه انسان بیلدمیکی ویتیشمدیکی شیشه دشمندر. حالبوکه شو مسافر خانه لردن هر کس چابوق کیدوب، غیب اوایلور. او کمال و او جمالک بر ایشغنى. بلکه ضعیف بر کولکه سنی، بر آنده باقوب طویمادن کیدیبور. دیمک بر سیرانکاه دائمی یه کیدیلیور.

* بشنجی صورت: باق بو ایشلر ایچنده، کورنیورکه، او مثلسز ذاتک پک بویوک بر شفقتی وارد. چونکه هر مصیبت زده نک امدادینه قوشدوریبور. هر

اولان امثالسز مطعومات کوستریبورلر که بو یرلرک پادشاهنک حدسز بر سخاوتی، حسابسز طولو خرینه‌لری وارد. حالبوکه بویله بر سخاوت و توکنمز خزینه‌لر، دائمی وایسته نلن هرشی ایچنده بولنور بر دارِ ضیافت ایست. هم ایست که، او ضیافدن تلذذ ایدنلر اوراده دوام ایتسینلر. تا زوال و فراق ایله الْمَ چمکه سینلر. چونکه زوال الْمَ، لذت اولدیغی کبی، زوال لذت دخی الْمَدر. بو سرکیلره باق! وشو اعلانلره دقت ایت. و بو دلّالله قولاق ویرکه، معجز نما بر پادشاهک انتیقه صنعتلرینی تشکیل و تشهیر ایدیبورلر. کمالاتنی کوستریبورلر مثسز جمال معنویسی بیان ایدیبورلر. حسن مخفیسینک لطائفندن بحث ایدیبورلر. دیمک اونک پک مهم حیرت ویریجی کمالات و جمال معنویسی وارد. کیزلی، قصورسز کمال ایسه، تقدیر ایدیجی، استحسان ایدیجی، ما شاء الله ديیوب، مشاهده ایدیجیلرک باشلنده تشهیر ایست. مخفی، نظیرسز جمال ایسه کورنک و کورمک ایست. یعنی، کندی جمالی ایکی وجهله کورمک؛ بری، مختلف

ایستر، حالبوکه شو مملکتنه او مرحمت، او ناموسه لایق بیکدن بری یا پیلماپور. ظالم عزتنده، مظلوم ذلتنده قالوب بورادن کوچوب کیدیبورلر. دیمک بر محکمهء کبرایه بیراقیلیپور..

* اوجنجی صورت : باق نه قادر عالی بر حکمت، بر انتظامله ایشلر دونوپور. هم نه قادر حقیقی بر عدالت بر میزنهle معامله لر کورلیپور. حالبوکه حکمت حکومت ایسه، سلطنتک جناح حمایه سنه التجا ایدن متجلیلرک تلطیغی ایستر. عدالت ایسه، رعیتک حقوقنک محافظه سنی استر تا حکومتك حیثیتی، سلطنتک حشمتی محافظه ایدیلسین.

حالبوکه، شو بولرده او حکمته، او عدالته لایق بیکدن بری اجرا ایدیلمیپور. سنک کبی سرسملر، چوغی جزا کورمه دن بورادن کوچوب کیدیپورلر. دیمک بر محکمهء کبرایه بیراقیلیپور.

* دردنجی صورت : باق حد و حسابه کلمه ین شو سرکیلرده اولان مثلسز مجوهرات، شو صوفره لرد

ایدن مطیعلره مکافاتی و عصیان ایدنله مجازاتی بولنماسین؟ بوراده یوق حکمنده در.. دیمک باشقه یرده بر محکمهء کبرا وارد.

* ایکنجی صورت : بو کیدیشاته، اجزاته باق! ناصل اک فقیر، اک ضعیفدن طوت، تا هر کسه مکمل، مکلف ارزاق ویریلیپور. کیمسه سز خسته لره چوق کوزل باقیلیپور. هم غایت قیمتدار و شاهانه طعاملر، قابلر، مرصع نشانلر مزین البسهله، محتشم ضیافتلر وارد. باق سنک کبی سرسملردن باشقه هر کس، وظیفه سنه غایت دقت ایدر. کیسمه ذره جه حدندن تجاوز اتیمز. اک بوبوک شخص، اک بوبوک بر اطاعتله متواضعانه بر خوف وهیبت آلتنده خدمت ایدر. دیمک شو سلطنت صاحبینک پاک بوبوک بر کرمی، پاک کنیش بر مرحمتی وار. هم پاک بوبوک عزتی، پاک جلالی بر حینیتی ناموسی وارد. حالبوکه کرم ایسه، انعام ایتمک ایستر. مرحمت ایسه احسانسز اوله ماز. عزت ایسه، غیرت ایستر. حیثیت و ناموس ایسه، ادبیزلرک تأدیبنی

کورمیور میسیلک که، هر کون بر قافله کلیر بری کیدر، غائب اولور. دائما طولار بوشانیر. بر زمان صوکره شو مملکت تبدیل ایدیله جک. بو اهالی باشقه دائمی بر مملکته نقل ایدیله جک. اوراده هر کس خدمتنه مقابل یا جزا، یا مکافات کوره جک» دیدی.

پنه او خائن سررسم، ترد ایدوب ایناغام. هیچ ممکنیدر که، بو مملکت خراب ایدیلسین، باشقه بر مملکته کوچ ایتسین دیدی. بونک اوزیرینه آمنین ارقداشی دیدی:

«سادام بو درجه عناد و ترد ایدرسک. کل، حد وحسابی، اولایان دلائل ایچنده (اون ایکی صورت) ایله سکا کوستره جکم که بر محکمهء کبرا وار، بر دار مکافات و احسان و بر دار مجازت وزندان وار. وبو مملکت هر کون بر درجه بوشاندیغی کی بروکون کلیر که، بوتون بوتون بوشانوب خراب ایدیله جک.

* برنجی صورت: هیچ ممکنیدر که: بر سلطنت، با خصوص بویله محتشم بر سلطنت، حسن خدمت

قادار چوق ثروت که، هر ساعتده بر شمندوفر (حاشیه) غائبدن کلیر کبی قیمتدار، مصنوع ماللر له طولو کلیر. بوراده دوکولیور کیدیبور. ناصل صاحبیز اولور؟ وهر بردہ کورونن اعلاننامه لرو بیانامه لر و هر مال اوستنده کورنن طرہ وسکه لر، طمغار و هر کوشہ سنده صالحانان بایراقلر ناصل مالکسز اوله بیلیر؟ سن اکلاشیبور که، بر پارچه فرنگی او قمشیسک. بو اسلام یازیلرینی او قویه میبورسک. هم ده بیلنندن صورمیبورسک.. ایشته کل، اک بویوک فرمانی سکا او قویه جغم» او سررسم دوندی دیدی:

«هاید پادشاه وار؛ فقط بنم جزئی استفادم او کا نه ضرر ویره بیلیر» حزینه سنده نقصان ایدر؟ هم بوراده حبس مپس یوقدر؛ جزا کوروئیور..»

ارقداشی او کا جواباً دیدی: «یا هو شو کررونن مملکت بر مانورا میدانیدر. هم صنایع غریبیهء سلطانیه نلک مشهیدر. هم وقت تمسیز مسافرخانه لیدر.

(حاشیه): سنده یه اشارتدر. اوست بهار؛ مخزن ارزاق بر واخوندر. غائبدن کلیر.

مقدمه

نا صلکه بر کتاب، باخصوص اویله بر کتاب که؛ هر کلمه‌سی ایچنده کوچوک قلمله بر کتاب یازلش؛ هر حرفی ایچنده اینجه قلم ایله منتظم بر قصیده یازلش. کاتب‌سز اولق، صوک درجه محالدر. اویله ده شو کائنتات نقاشیز اولق، صوک درجه محال اندر محالدر. زیرا بو کائنتات اویله بر کتابدرکه؛ هر صحیفه سی چوق کتابلری تضمّن ایدر. حتی، هر کلمه سی ایچنده بر کتاب واردر. هر بر حرفی ایچنده بر قصیده واردر. یار بروزی بر صحیفه در. نه قادر کتاب، ایچنده وار. بر اغاج بر کلمه در، نه قادر صحیفه سی واردر. بر میوه بر حرف، بر چکرده ک، بر نقطه در. او نقطه ده قوچه بر اغاجک پروغرامی، فهرسته سی وار. ایشته بویله بر کتاب، اوصف جلال و جماله، نهایتسز قدرت و حکمته مالک بر ذات ذو الجلالک نقش قلم قدرتی اوله بیلیر. دیمک عالمک شهودیله بو ایمان لازم کلیر. إلاکه، ضلالدن سرخوش اولمش اوله.

هم ناصلکه، بر خانه اوسطه سز اولماز. باخصوص اویله بر خانه که: خارقه صنعتله، عجیب نقشله،

بر قاج اشارتله باشقه یرلرده یعنی، یکرمی ایکنجی، اون طوقوزنجی، یکرمی التنجی سوزلرده ایضاح ایدیلن بر قاج مسئله به اشارت ایدرز.

● برنجی اشارت: حکایه ده کی سرسم آدمک او
امین ارقداشیله «اوچ حقیقتلری» وار.

برنجیسی: نفس اماره م ایله قلبمدر.
اینکینجیسی: فلسفه شاکردرلیله قرآن حکیم
تیلمیذلیدر.

اوچنجیسی: اُمتِ اسلامیه ایله ملتِ کفریه در.
فلسفه شاکردرلری و ملتِ کفریه و نفس اماره نک اک
مدھش ضلاتی، جناب حقی طانیمامقده در. حکایه ده
ناصل امین ادم دمشدی: «بر حرف کاتب‌سز اولماز، بر
قانون حاکمسز اولماز.» بزده دیرز:

غريب وقيمتدار شيلره طولو خزينه لر صاحبي، صراف
بر تعريف ايديجي ووصاف بر تشهير ايديجي
واسطه سيله انظار خلقه عرض وبashلنده اظهار ايمكله،
کيزلى کمالاتينى بىان ايتىمك اراده ايتىمسين
واىسته مسین؟

هم ممکن اولورميكه؛ بو كائناتكى بوتون اسماسنك
كمالاتنى افاده ايدن مصنوعاتله تريين ايدرك سير ايچون
غريب واينجه صمعتارله سوتلىيلىمش بر سرايه بكره
تسوندە، رهير بر معلم تعين ايتىمسين؟

هم هىچ ممکن اولورميكه؛ بو كائناتكى صاحبى، شو
كائناتكى تحولاتنده کى مقصد وغايه نه اوله جغنى مشعر
طلسم مغلقنى، هم متوجوداتك «نره دن ، نره يە؟
نه جيسك؟ اوچ سؤال مشكلك معماستى بر ئالچى
واسطه سيله آچدىرساين؟

هم هىچ ممکن اولورميكه؛ بو كوزل مصنوعات ايله
كندىنى ذي شعوره طانىتىدیران وقيمتلى نعمتلىر ايله
كندىنى سودىرەن صانع ذو الجلال؛ اونك مقابلنده ذى

هم ممکن اولورميكه؛ غايت جمالىدە بر كمال
صنعت، اونك اوزرىنە أنظار دقتى جلب ايدن بر دلآل
واسطه سيله تشمير ايسته مسین؟

هم هىچ ممکن اولورمى كه: بر ريوبيت عامه نك
سلطنت كليله سى، كثرت و جزئيات طبقاتنده
وحدانىت و صمدانىتى ذو الجنابين بر مبعوث
واسطه سيله اعلانى ايسته مسین! يعني او ذات،
عيودىت كليله جهتىلە كثرت طبقاتنڭ دركاه الھى يە
ألچىسى أولدىغى كېيى، قربىت ورسالت جهتىلە دركاه
الھينك كثرت طبقاتنە ماموريدر.

هم هىچ ممکن اولورمى كه، نهايت درجه ده بر
حسن ذاتى صاحبى، جمالىك محسانتى وحسنتك
لطائفنى أىينه لرده كورمك و كوسىرمك ايسته مسین!
يعنى بر حبيب رسول واسطه سيله كه هم حبيبدر؛
عيودىتىلە كندىنى او كا سودىرر، آىينه دارلۇ ايدر. هم
رسولدر؛ اونى مخلوقاتنە سودىرر، جمال اسماسنى
كوسىترر.

هم هىچ ممکن اولورميكه؛ عجيب معجزه لرلە،

هم ممکن دکیل، بو مشهَر و میدان امتحان و تارلا
حکمنده اولان دنیانک حکم و قدیر و رحیم اولان
فاطری، اونی یاراتسین، اونک بوتون غایه لرینه مظہر
اولان دار آخرتی خلق ایتمسین؟ بو حقیقته اون ایکی
قپو ایله کیریلیر. «اون ایکی حقیقت» ایله او قاپو لر
آچیلر. اک قیصه وبیطدن باشلارز.

برخی حقیقت

بابِ روپیت و سلطنتدرکه،
اسم ریک جلوه سیدر

هیچ ممکنیدرکه: شأن روپیت و سلطنت الوهیت،
با خصوصن بویله بر کائناتی، کمالاتنی کوسترهک ایچون
غایت عالی غایه لر و یوکسک مقصدلر ایله ایجاد
ایتسین، اونک غایات و مقاصدینه قارشو، ایمان
و عبودیته مقابله ایدن مؤمنله مکافاتی بولنماسین. و او
مقاصدی رد و تحریک ایله مقابله ایدن اهل ضلالته
مجازات ایتمسن.

دوشور دیکی ایچون، بوتون کائناته قارشو بر تحریک
اولدیغی کسی، بو موجوداتده جلوه لری، نقشلری
کورونن بوتون اسماء قدسیه الهیه بی انکار ایله رد
و جناب حقک حقانیت و صدقتنی کوسترهن غیر متناهی
بوتون دلیلرینی تکذیب اولدیخندن نهایتسز بر
جنایتدر. نهایتسز جنایت ایسه، نهایتسز عذابی ایجاب
ایدر.

● در درنجی اشارت: ناصلکه، حکایه ده اون ایکی
صورتله کوردک که: هیچ بر جهته ممکن دکیل اویله بر
پادشاهک، اویله موقع مسافرخانه کسی بر مملکتی
بولنسون ده، مستقر و حشمتنه مظہر و سلطنت عظامانه
مدار دیکر دائمی بر مملکتی بولنماسین؟ اویله ده، هیچ
بر وجهله ممکن دکیل که: بو فانی عالمک، باقی خالقی
بونی ایجاد ایتسینده، باقی بر عالمی ایجاد ایتمسین؟ هم
ممکن دکیل: شو بدیع وزائل کائناتک سرمدی صانعی،
بونی خلق ایتسینده، مستقر و دائمی دیکر بر کائناتی
ایجاد ایتمسین؟

لۆننچی حقيقة

باب حکمت، عنایت، رحمت، عدالت

اسم حکیم، کریم، عادل، رحیمک جلوه سیدر

هیچ مکنیدرکه: شو بقاسز مسافر خانه دنیاده و
شو دوام سز میدان امتحانده و شو ثبات سز تشهیر کاه
ارضده بو درجه باهر بر حکمت، بو درجه ظاهر بر
عنایت و بو درجه قاهر بر عدالت و بو درجه واسع بر
مرحمنتك آثارینی کوستره ن مالکُ الملك ذوالجلالك
دائره مملکتنده و عالم مُلك و ملکوتنده دائمي مسکنلر،
ابدى ساكنلر، باقى مقاملر، مقيم مخلوقلر بولنما يوب
شو کورونن حکمت، عنایت، عدالت، مرحمنتك
حقیقتلری هیچه اینسین؟ هم، هیچ قابلیدرکه: او
ذات حکیم، شو انسانی بوتون مخلوقات ایچنده
کندینه کلی مخاطب و جامع بر آينه یا پوپ بوتون
خزائين رحمنتك مشتملاتنى او كا طاتديرسين، هم
طارتدىرسين، هم طانىتدىرسين، کندىنى بوتون

مرجحدرلر. و اخبار ده ايکى مثبت، بىكلر نافيلره ترجیح
ايدىلiler. مثلا: رمضان هلالنىڭ ثبوتنى اخبار ايدن ايکى
آدم، بىكلر منكىلرلر انكارلىرىنى هىچه اتارلر. الحالىل،
دنياده بوندن دها طوغى بى خبر، دها صاغلام بى دعوا،
دها ظاهر بى حقىقت اوله ماز. دېيك شبهه سز دنيا بى
مزرعەدر. محشر ايسه بى بىدردر، خارماندر. جنت،
جهنم ايسه بىر مخزىندر.

- بن نه دییه جکم، دها بو کا قارشی بر شی دینه
 بیلیرمی؟ کوندوز اورته سنده کونشه قارشو سوز سویله
 نیرمی؟ یالکز دیرمکه: **الْحَمْدُ لِلَّهِ**، یوزبیک دفعه شکر
 اولسونکه؛ وهم و هوٰ تھكمندن، نفس و هوٰ س اسارتندن
 قورتولوب دائمی حپس وزنداندن خلاص اولدم.
 وايناند مکه: بو قارمه قاريشيق، قرارسز مسافرخانه لردن
 باشقه و قرب شاهانه ده بر ديار سعادت وارد، بزده
 او کا نامزدز.

ایشته، حشر و آخرتندن کنایه و عبارت آلان شو
 حکایهء تمثیلیه بوراده تمام اولدی. شیمدى توفیق الهی
 ایله حقیقت علایایه کچه جکر. کچمش «اون ایکى
 صورته» مقابله (اون ایکى متساند حقیقت ایله بر
 مقدمه) بیان ایده جکر.

کیدوب مرحمته، احسانلىيە مظہر اوله جقسکز. اکر
 کوزلخه بو فرمانى دیکله یوب اطاعت ایتسه کر. یوقسه
 عصیان ایدوب دیکله مزسە کر، مدهش زندانلره
 آیتلاجقسکز». کبى تبلیغاتده بولونیبور. سنده
 کوربیورسک که: او فرمان اعظمده اویله اعجاز کار بر
 طرھ وارکه، هیچ برو جھله قابل تقلید دکیل، سنك کبى
 سرسلاملدن باشقه هر کس، او فرمان پادشاهک فرمانى
 اولدیغىنى قطعى بیلیر او پارلاق ياور اکرمده اویله
 نشانلر وارکه، سنك کبى کورلردن باشقه هر کس او
 ذاتى، پادشاهک پك طوغى ترجمان اومارى اولدیغىنى
 يقیناً اکلار. عجبما او ياور اکرم او فرمان اعظمله براابر
 بوتون قوتیله دعوا ایدوب تبلیغ ایتد کلری شو تبدیل
 مملکت مسئله سى، هیچ قابل حمیدرکه اعتراض قبول
 ایتسىن. اوت قابل دکیل! إلا که، بوتون بو کورديکمز
 هر شئ انکار ایده سك.

شیمدى ئى ارقداش! سوز سنکدر، سویله. نه
 دیبورسە ئى دى!

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

﴿فَانظُرْ إِلَيْ أَثَارِ رَحْمَتِ اللَّهِ كَيْفَ يُحْيِي الْأَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا إِنَّ ذَلِكَ لِمُحَيَا الْمَوْتَىٰ وَهُوَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ﴾

برادر، حشر واختری بسیط وعوام لسانیله واضح بر طرزده بیاننی ایسترنسک، اویله ایسه شو تمثیلی حکایه جکه نسمله برابر باق، دیکله..

بر زمان ایکی ادم، حنت کبی کوزل بر مملکته (حاشیه) کیدیبورلر. باقرلرکه: هر کس؛ او، خانه، دُکَان قاپولارینی اچوق بیراقوب محافظه سنه دقت ایتمیورلر. مال و پاره میدانده صاحبیز قالیر.. او ادم‌لردن بر یسی، هر ایستدیکی شیعه آلینی اوزاتوب، یا چالیبور، یا غصب ایدیبور. هوسنه تبعیت ایدوب هر نوع ظلمی، سفاھتی ارتکاب ایدیبور. اهالی ده اوکا چوق ایلیشمیورلر. دیکر ارقداشی اوکا دیدیکه:

(حاشیه): شو دنیايه اشارتدر.

«نه یاپیورسک؟ جزا چکه جکسک؛ بنی ده بلايه صوقة جقسک. بو ماللر میری مالیدر. بو اهالی چولوق چوجوغیله عسکر اولمشلر ویا مامور اولمشلر. شو ایشلرده سیویل اوله رق استخدام ایدیلیشمیورلر. اونک ایچون سکا چوق ایلیشمیورلر.. فقط انتظام شدیددر. پادشاهک هر یرده تلفونی وار. ومأموريتی بولنور. چابوق کیت، دخالت ایت» دیدی. فقط او سرسم عناد ایدوب دیدی: «یوق، میری مالی دکیل، بلکه وقف مالیدر، صاحبیزدر. هرکس ایستدیکی کسی تصرف ایده بیلیر. بو کوزل شیلدن استفاده بی منع ایده جلک هیچ بر سبب کورمیورم. کوزمله کورمزه م اینانایه جغم» دیدی. هم فیلسوفانه چوق سفسطیاتی سویلدی. ایکیسی اراسنده جدی بر مناظره باشладی. اولاً او سرسم دیدی: «پادشاه کیمدر؟ طانیمام».

صوکره ارقداشی اوکا جواباً: «بر کوی مختارسز اولماز، بر ایکنه اوسطه سز اولماز، صاحبیز اولماز، بر حرف کاتبیز اولماز، بیلیبورسک. ناصل اولیورکه: نهایت درجه ده منتظم شو مملکت حاکمسز اولور؟ و بو

وجودینی قبول ایتمکی استنزاام ایدرلر. (حاشیه) مادام قرآن حکیمک بزه ویردیکی اُك مهمن بر درس؛ ایمان بالآخرتدر. واو ایمانده بو درجه قوتلیدر. واو ایمانده اویله بر رجا وبر تسلی وارکه بوزبیک اختیارلوق بر تک شخصه کلسه، بو ایماندن کلن تسلی، مقابل کله بیلیر. براختیارلر الحَمْدُ لِلَّهِ عَلَىٰ كَمَالٍ لِأَعْمَانٍ دیسوب اختیارلغمزه سوینملی بز.

(حاشیه): اُوت، شیوتو بُر امری، اخبار ایتمه نک قولایغى وانکار ونگى ایتمه نک غایت مشکل اولدیغى، بو تمیلدن کورونور، شویله که؛ برى دیسە: سوت قونسروه لرى اولان غایت خارقه برايچە، كرهء ارض اوزرنده واردە. دیکری دیسە: يوقدر، اثبات ایدن، يالکز اونك بىرنى واخود بعض میوهلىپنى كوسنرملەھ قولایچە دعواستى اثبات ایدر.. انكار ایدن آدم، نفسيينى اثبات ایتمک ايجون كرهء ارضى بوتون كورمك و كوسنرملەھ دعواستى اثبات ایده بىلیر. عیناً اویلهدە، جنتى اخبار ایدنلار بوزبیکلر ترشحاتى، میوه لرپى، اثارىپنى كوسنردىكىرنندن قطۇر نظر، ايکى شاهد صادقىڭ ثبوته شهادتلرى كافى كلىركن اونى انكار ایدن حدسىز بىر كاشاتى وحدسىز أيدى زمانى تماشا ایتمک و كورمك و ئىلمەد كىن صوکره انكارىپنى اثبات ایدە بىلیر؛ عدمى كوسنر بىلیر. ايشته اىي اختيار قىدە شىلر، ايان اخترىك نە قادر قوتلى اولىغى اكلابىكىر.

سعید التورسى

اونجى سوز

(حشر بحشى)

اخطرار:

[شو رساله لرده تشبيه و تمثيللىرى، حكايه لر صورتىنده يازدىغىمك سىبى؛ هم تسهيل، هم حقائق اسلامىيە نە قدر معقول، متناسب محكم متساند اولدىغىنى كوستىرمىكدر. حكايه لرڭ معنالىرى، صوكلۇننە كى حقىقتىلردر. كنائيات قېيىلنندىن يالكىز اونلە دلالت ايدىرل. دىمك، خيالى حكايه لر دىكىل، طوغرى حقىقتىلردر.]